

*Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
Uprava za inspekcijske poslove*

2008

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Zagreb, 2009.

***Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
Uprava za inspekcijske poslove***

***GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA
u 2008. godini***

Zagreb, 2009.

UVOD**I. USTROJ I ORGANIZACIJA INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA**

1.1. OPĆI PODACI.....	3
1.1.1. Ustroj	3
1.1.2. Ovlaсти i zadaće.....	4
1.1.3. Ciljevi i prioriteti.....	9
1.1.4. Broj i struktura.....	10
1.1.5. Temeljni dokumenti zaštite okoliša.....	12

II. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA U 2008. GODINI

2.1. PLANIRANI INSPEKCIJSKI NADZORI.....	15
2.2. PROVEDBA PLANIRANIH INSPEKCIJSKIH NADZORA.....	16
2.2.1. Koordinirani inspekcijski nadzori u području okoliša.....	17
Inspekcijski nadzori lokacija MORH-a.....	24
2.2.2. Praćenje kakvoće zraka.....	25
Nadzori složenih postrojenja.....	25
INA Rafinerija nafte Sisak dd, Sisak.....	25
Rockwool Adriatic doo, Potpićan.....	29
Željezara Split dd, Kaštel Sućurac.....	31
Nadzori korištenja hlapivih organskih spojeva.....	35
2.2.3. Sustavni tematski nadzori.....	37
Prekogranični promet otpadom.....	37
Odlagališta.....	40
Cestovni pravci i prateće građevine.....	45
Posebne kategorije otpada.....	46
Ovlaštenici za gospodarenje otpadom.....	48
Kompostane.....	53
Zdravstvene ustanove.....	55
Kemijske čistionice.....	59
Autolakirnice.....	61
Betonare i asfaltne baze.....	64
2.2.4. Ostali tematski nadzori.....	69
Energetska postrojenja.....	69
Proizvodnja nafte i plina.....	71
Eksploatacija mineralnih sirovina.....	72
Uzgoj stoke i peradi.....	72
Obrada i presvlačenje metala.....	73
Brodograđevna industrija.....	73
Grafička industrija.....	74
Tekstilna industrija.....	75
Prehrambena industrija.....	76
Industrijska zona "Žitnjak".....	78
2.3. NEPLANIRANI INSPEKCIJSKI NADZORI.....	79
2.3.1. Izvanredni događaji.....	79
2.3.2. Inspekcijski nadzori na temelju prijava i predstavki.....	82
2.4. IZVRŠENJE INSPEKCIJSKIH RJEŠENJA.....	83
2.4.1. Primjeri dobre prakse.....	83
Primjer 1. Azbestni otpad, Kućine, Grad Solin.....	83
Primjer 2. Odbačeni otpad, Sv. Nedelja.....	85

Primjer 3. Zakopani otpad Signoplast doo, Zagreb.....	85
Primjer 4. Proizvodnja biodizela Akord Dubrava doo, Lonjica.....	85
Primjer 5. Retkovec, Zagreb.....	87
Primjer 6. Sv. Ivan Zelina.....	87
Primjer 7. Polis, doo, Zagreb.....	88
Primjer 8. Adria, dd, Zadar.....	89
2.4.2. Prisilno izvršenje inspekcijskih rješenja.....	90
PUTO – I faza.....	90
Novi Plobest, doo, Ploče.....	92
2.5. STRUČNI NADZOR I UNAPREĐENJE RADA INSPEKTORA ZAŠTITE OKOLIŠA.....	93
Stručni nadzor u područnim jedinicama.....	94
Uvodna radionica za novozaposlene inspektore zaštite okoliša.....	94
Rješavanje o podnescima građana i drugih subjekata.....	95
Izrada obrazaca upravnih akata.....	95
Godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša.....	95

III. MEĐUNARODNA SURADNJA I PROJEKTI U PRIMJENI

3.1. MEĐUNARODNA SURADNJA I PROJEKTI U PRIMJENI.....	97
Projekt PHARE 2005.....	99
Projekt CARDS 2004.....	103
Projekt PHARE 2006.....	103
Tehnička radna skupina 2 (TWG 2)	105
Pilot projekt Dobrovoljne izmjene informacija između SEVESO inspektora.....	106
Aktivnosti u okviru Regionalnog centra za zaštitu okoliša (REC).....	106
Program osposobljavanja regionalnih stručnjaka za okoliš (RTP)	106
Bilateralna suradnja s Republikom Slovenijom.....	106
3.2. MEĐUNARODNI PROJEKTI U PRIPREMI.....	107
I. komponenta IPA 2008.....	107
I. komponenta IPA 2009.....	107
3.3. MEĐUNARODNE MREŽE.....	108
IMPEL mreža.....	109
ECENA mreža.....	111

IV. POKAZATELJI O PROVEDBI PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

4.1. POKAZATELJI O POSTUPANJU INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA.....	115
4.2. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA.....	119
4.3. SURADNJA S JAVNOŠĆU.....	120

V. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE INSPEKCIJSKOG NADZORA U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA

5.1. OCJENA REZULTATA INSPEKCIJSKIH NADZORA.....	123
5.2. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA.....	125

VI. PRILOZI

6.1. DOKUMENTI I PROPISI O ZAŠTITI OKOLIŠA NA SNAZI.....	129
Dokumenti i opći propisi iz zaštite okoliša.....	129
Dokumenti i propisi iz područja zaštite zraka.....	130
Dokumenti i propisi iz područja gospodarenja otpadom.....	131
6.2. DOKUMENTI I PROPISI DONESENI I IZMIJENJENI/ DOPUNJENI U 2009. GODINI.....	132

UVOD

Ovo je prvo Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša, koje je izrađeno na temelju odredbe članka 211. Zakona o zaštiti okoliša iz 2007. godine i uključuje propisani sadržaj, odnosno podatke i informacije o provedbi plana i programa rada, o poduzetim mjerama radi primjene propisa iz nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u području okoliša te prijedloge za unapređenje inspekcijskog nadzora i stanja u području zaštite okoliša. Sastavni dio Izvješća je i zajedničko izvješće o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima i o drugim aktivnostima u okviru međusobne suradnje s drugim nadležnim inspekcijama na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području zaštite okoliša, zaključenog 2007. godine. U okviru propisanog sadržaja Izvješće daje pregled o organizaciji, primjeni, napretku praćenja i rezultatima inspekcijskog nadzora.

Inspekcija zaštite okoliša u svom prethodnom petogodišnjem radu nastojala je što je moguće više slijediti i primijeniti Preporuke Europskog parlamenta i Vijeća iz 2001. godine kojima se definiraju minimalni kriteriji za nadzor u području okoliša.

Nedvojbena potreba izrade Izvješća definirana je Preporukama u kojima se, uz ostalo, smatra potrebnim objavljivanje rezultata rada u ispunjavanju zadaća inspekcije, a time i jačanje usklađenosti i doprinosa sustavnoj primjeni i provođenju okolišne regulative. Iz Preporuka također proizlazi da je izvješćivanje važan put u postizanju transparentnosti, kojim se osigurava uključivanje građana, nevladinih udruga i drugih zainteresiranih subjekata u primjenu okolišnog zakonodavstva.

U Izvješću su, u pet osnovnih cjelina, obuhvaćeni ustroj i organizacija inspekcije zaštite okoliša s opisom ljudskih resursa, provedba Godišnjeg plana i programa rada, s pokazateljima o primjeni propisa o zaštiti okoliša i sankcijama za njihovo nepoštivanje te prijedlozi za unapređenje inspekcijskog nadzora u području zaštite okoliša.

Valja naglasiti da je, kao i prijašnjih godina, u Godišnjem planu i programu rada, težište stavljeno na postizanje integriranog i višedisciplinarnog pristupa u pitanju okoliša povezanom s potrebom

usklađenosti s europskim zahtjevima njegove zaštite.

Priprema Godišnjeg plana i programa rada ima uvijek jedinstven cilj, kojim se može smatrati stalan poticaj u postizanju više razine djelotvorne i učinkovite provedbe okolišnog zakonodavstva. U 2008. godini osobita je pozornost posvećena jačanju kapaciteta inspekcije, ali istovremeno i oblikovanju njene koordinacijske uloge u provođenju propisa o zaštiti okoliša u slučajevima najsloženijih postrojenja, koji jesu ili im predstoji proces tehnološke modernizacije i prilagodbe novim propisima.

U ovom Izvješću naglašene su aktivnosti koje u okviru i na temelju statusa Republike Hrvatske kao zemlje kandidatkinje za pristup Europskoj uniji, inspekcija zaštite okoliša provodi u međunarodnoj suradnji. Izuzetno je značajna uloga i složenost zahtjeva u odnosu na provođenje propisa o zaštiti okoliša u čemu inspekcija zaštite okoliša mora dokazati svoj kapacitet i spremnost. Zato je priprema i primjena projekata financiranih iz pretpristupnih fondova značajna i obimna zadaća, kojom su obuhvaćeni svi inspektori zaštite okoliša, ali i druga nadležna tijela i inspekcije s ciljem istovremenog postizanja dovoljno znanja, vještina i razumijevanja za primjenu nove hrvatske regulative u području okoliša, koja se u međuvremenu vrlo intenzivno usklađuje s europskom pravnom stečevinom. Također, unutar Uprave za inspekcijske poslove dana je velika pozornost i vlastitim aktivnostima za unapređenje znanja inspektora i razmjenu iskustava.

Ministarstvo je pravovremeno i odlučno pristupilo razvoju koordiniranog pristupa i osiguranju optimalne suradnje s drugim tijelima za provođenje okolišnog zakonodavstva. Takav pristup donio je ohrabrujuće i već vidljive rezultate. Zato se sa zadovoljstvom može istaknuti da je primjena Sporazuma dokazala da je ispravno odabrano usmjerenje prema suradnji nadležnih inspekcijskih tijela u području zaštite okoliša, u čemu je bilo odlučujuće uvjerenje da je odgovarajuća i stručna provedba okolišnih propisa bitan preduvjet ostvarivanju uspješne politike zaštite okoliša.

I. USTROJ I ORGANIZACIJA INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA

1.1. OPĆI PODACI

1.1.1. Ustroj

U 2008. godini inspekcija zaštite okoliša bila je ustrojena u UIP-u MZOPUG-a na dvije razine:

- državna - u središnjoj službi Uprave za inspekcijske poslove (UIP) unutar Sektora inspekcijskog nadzora kao Odjel inspekcijskog nadzora zaštite okoliša, i
- regionalna - u 20 Odjela inspekcijskog nadzora - Područnih jedinica (PJ) MZOPUG-a smještenih u sjedištima županija odnosno u Zagrebu za područje Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Unutar Odjela inspekcijskog nadzora zaštite okoliša u sastavu Sektora inspekcijskog nadzora bila su ustrojena tri odsjeka:

- Odsjek inspekcijskog nadzora zaštite okoliša,
- Odsjek za unapređenje rada PJ-a inspekcijskog nadzora zaštite okoliša, i
- Odsjek za međunarodnu suradnju.

U sastavu četiri najveće PJ-e u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku bili su ustrojeni Odsjeci inspekcijskog nadzora zaštite okoliša, dok su u ostalim PJ-a inspektori zaštite okoliša djelovali unutar jednog Odjela u čijem je sastavu bila i građevinska inspekcija.

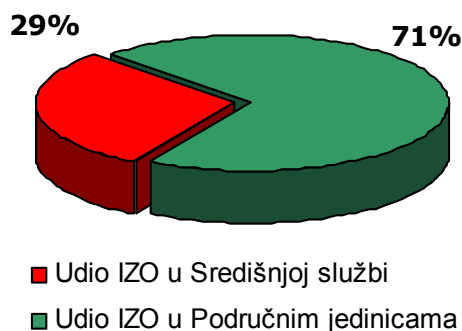

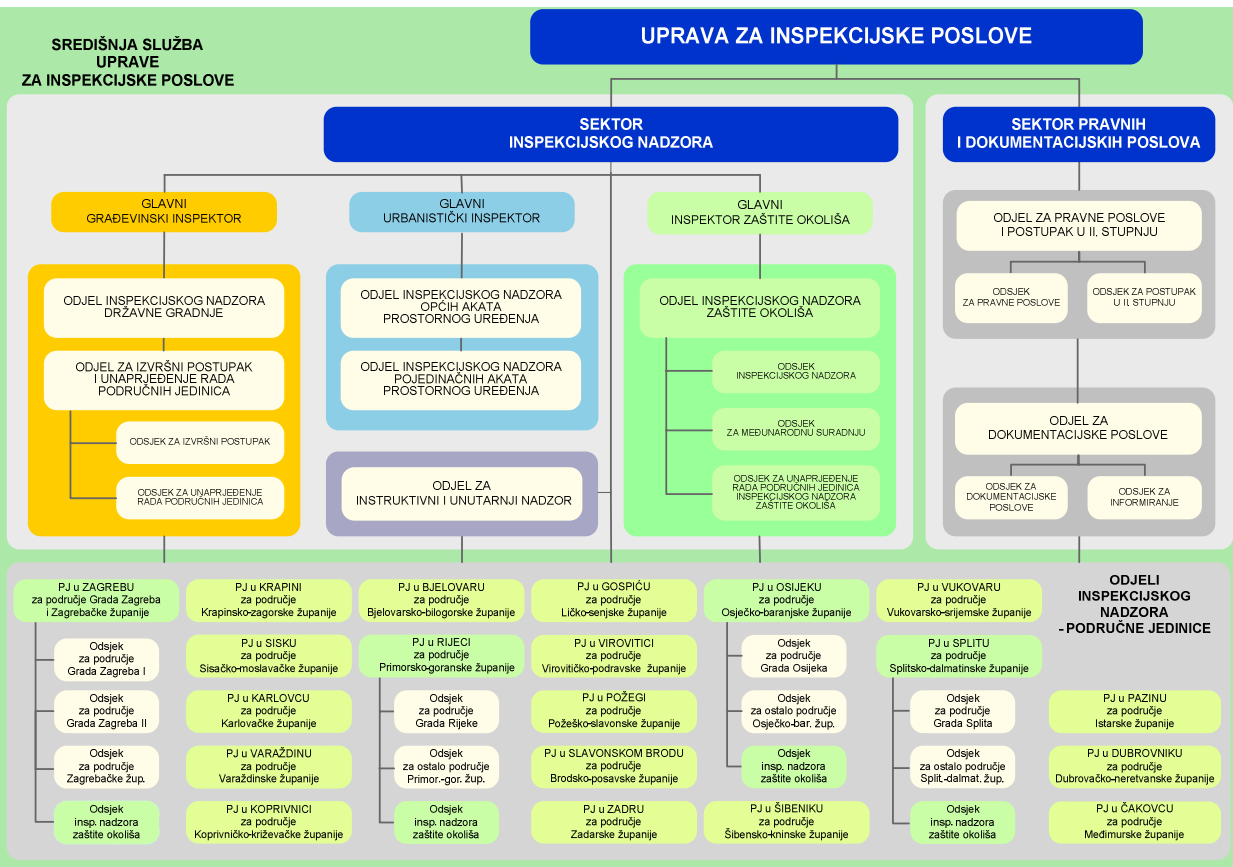
Odsjek inspekcijskog nadzora obavlja poslove inspekcijskog nadzora nad primjenom propisa iz područja zaštite okoliša, zaštite zraka, postupanja s otpadom, te zaštite mora, podmorja i obale sukladno propisima, nadzire provedbu potvrđenih međunarodnih ugovora iz područja zaštite okoliša, prati provedbu propisanih mjera zaštite okoliša i izvršavanje mjera određenih inspekcijskim postupkom, obavlja poslove pripreme i izrade izvješća i programa za unapređenje zakonitosti u području zaštite okoliša.

Odsjek za unapređenje rada PJ-a inspekcijskog nadzora zaštite okoliša obavlja poslove usklađivanja rada inspektora u PJ-a radi pravodobnosti izvršavanja i vođenje inspekcijskog i upravnog postupka te radnji koje prethode pokretanju sudbenih postupaka, rješava o podnescima građana i drugih subjekata u vezi s postupanjem inspektora, izrađuje prijedloge naputaka i objašnjenja u vezi s primjenom propisa u postupanju inspektora.

Odsjek za međunarodnu suradnju obavlja stručne poslove i zadatke međunarodne suradnje radi unapređenja i usavršavanja rada inspektora zaštite okoliša, vodi pripremu i provedbu projekta iz predpristupnog programa PHARE 2005, koordinira projekte i obavlja stručne poslove iz programa CARDS i drugih programa EU koji se odnose na usavršavanje inspekcije zaštite okoliša, te surađuje s tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u procesu usklađivanja hrvatske regulative s okolišnim *acquis*-em.

Udio inspektora zaštite okoliša u Središnjoj službi i Područnim jedinicama

Shema organizacije Uprave za inspekcijske poslove MZOPUG-do 5. veljače 2009.

1.1.2. Ovlasti i zadaće

Inspekcija zaštite okoliša u okviru svojih ovlasti obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba nad primjenom propisa kojima se reguliraju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka i postupanje s otpadom.

Inspekcijski nadzor obuhvaća provedbu odredbi Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine", br. 110/07), Zakona o zaštiti zraka ("Narodne novine", br. 178/04, 110/04/07 i 60/08) i Zakona o otpadu ("Narodne novine", br. 178/04, 111/06, 110/07 i 69/08/07), te propisa donesenih na temelju tih zakona.

U okviru obavljanja svojih obveza i zadaća inspekcijskog nadzora, UIP stalno jača svoje resurse i nastoji poboljšati kvalitetu provođenja okolišne regulative. U tom pravcu naglašeno se razvija jedinstveni pristup i metoda rada na čitavom području Republike Hrvatske.

Planiranje inspekcijskih nadzora je utemeljeno na sustavnoj tematskoj osnovi u skladu s

Godišnjim planom i programom rada, a time se nastoji smanjiti provođenje nadzora na ad hoc načelu.

Osim MZOPUG-a s inspekcijom zaštite okoliša u UIP-u, i druga su nadležna tijela na državnoj i lokalnoj razini uključena u provođenje okolišne regulative.

Takva je podjela osobito naglašena decentralizacijom ovlasti u području zaštite okoliša jedinicama lokalne samouprave sukladno Zakonu o zaštiti okoliša, kao i drugim propisima u tom području. Svaka institucija, a posebno se ističu Agencija zaštite okoliša (AZO) i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU), ima svoju vlastitu ulogu, ovlasti i obveze te svojim vlastitim doprinosom utječe na stanje okoliša.

Za što uspješnije provođenje okolišne regulative sve uključene institucije moraju djelovati zajednički i na konstruktivan način. Takvu suradnju potrebno je razvijati u okviru integriranog pristupa i primjenom odgovarajuće mreže kao alatom koji stvara sinergijski učinak s mogućim učinkovitijim i djelotvornijim provođenjem okolišne regulative.

Inspekcija zaštite okoliša započela je razvijati i provoditi ulogu koordinatora svih inspekcija u području okoliša i uspostavljati suradnju s ostalim nadležnim inspekcijama i drugim državnim tijelima kada to zahtijevaju bilo planirani nadzori bilo izvanredni događaji.

U cilju provođenja te zadaće zaključen je u kolovozu 2007. godine Sporazum o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša s nadležnim državnim tijelima potpisnicima, kojim je određen sadržaj i način provedbe nadzora, obveza izrade godišnjeg plana rada, te godišnjeg zajedničkog izvješća o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima, kao i o drugim aktivnostima u okviru međusobne suradnje.

Slijedom tog iskustva, na temelju Zakona o zaštiti okoliša iz studenog 2007. godine, ovlast za nadzor provedbe propisa u području okoliša, kao i poduzimanje inspekcijskih mjera u slučaju odstupanja od propisa utvrđenih u koordiniranim nadzorima, uz inspekciju zaštite okoliša MZOPUG-a, imaju i inspekcijske službe nadležne u području okoliša ustrojene u drugim nadležnim tijelima za pojedinu sastavnicu okoliša ili opterećenje. Obveza zaključivanja Sporazuma propisana je i Zakonom o zaštiti okoliša, a odredbom članka 188. stavka 3. toga Zakona određeno je da inspektori zaštite okoliša nadziru postrojenja za koje je propisana

obveza pribavljanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, te postrojenja s opasnim tvarima u količinama koje mogu uzrokovati nesreće većih razmjera te postrojenja za koja je propisana obveza postupka procjene utjecaja na okoliš, u koordiniranom inspekcijskom nadzoru i na način kako je to uređeno u članku 185. istoga Zakona, odnosno s inspekcijama državnih tijela potpisnika Sporazuma.

S obzirom na stalno jačanje europskih integracija i globalizacijskih procesa, provođenje okolišne regulative dobiva sve više međunarodna obilježja. U tom smislu zadaća je UIP-a jačati međunarodne kontakte i aktivno sudjelovati prvenstveno radi dosizanja istovrsne kvalitete postupanja u provedbi okolišne regulative, a potom doprinijeti i vlastitim inovativnim pristupom i trendovima.

U cilju unapređenja rada, razmjene iskustava i stjecanja neophodnih stručnih i praktičnih znanja za provedbu inspekcijskog nadzora prema odredbama novog okolišnog zakonodavstva usklađenog sa zakonodavstvom EU, aktivnosti inspekcije zaštite okoliša pojačane su osnivanjem Odsjeka za međunarodnu suradnju i ostvaruju se aktivnim sudjelovanjem u okviru u projekata osobito IMPEL i ECENA mreža, kojih je Republika Hrvatska punopravna članica, kao i na različitim područjima vezanim uz izradu strateške pretpristupne dokumentacije.

MZOPUG

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva,

MK

Ministarstvo kulture,

MMPI

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture,

MPRRR

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja,

MRRŠVG

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva,

MUP

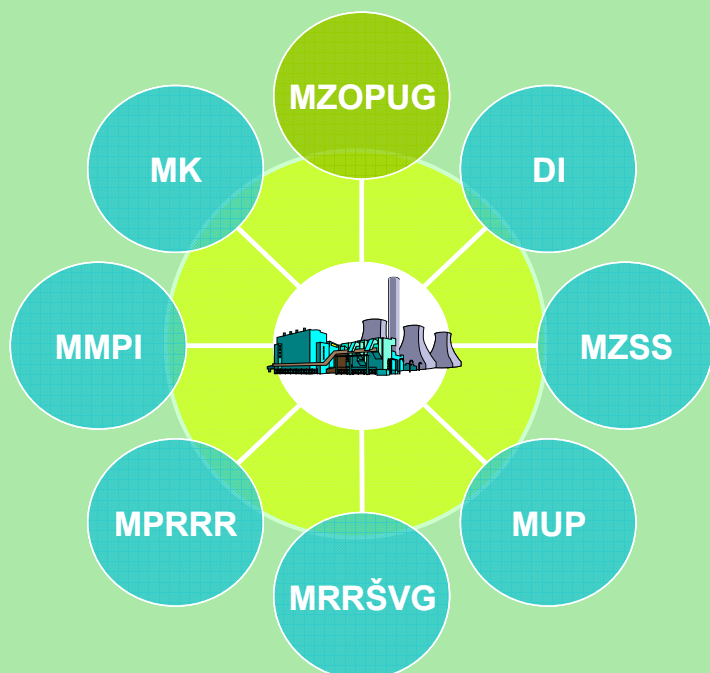
Ministarstvo unutarnjih poslova,

MZSS

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi,

DI

Državni inspektorat

Inspekcija zaštite okoliša aktivno sudjeluje u izradi nacrtu propisa iz područja zaštite okoliša. Zadaća te inspekcije da prenosi iskustvo o provodljivosti regulative korištena je u pripremi izmjena i dopuna propisa koji su duže vrijeme u primjeni. Međutim, s obzirom na to da je najveći dio propisa donesen tijekom 2008. godine, osim prikaza stvarnog stanja inspekcija nije mogla imati drugačiji utjecaj na njezino oblikovanje.

Inspekcija zaštite okoliša ima i zadaću osiguranja informacija o svojim aktivnostima i radu za određena razdoblja. Time se postiže transparentnost postupanja inspekcije te stvara i održava utemeljena podloga za socijalnu podršku, a osobito podršku javnosti u provođenju zahtjevnog okolišne regulative.

U slučajevima izvanrednih događaja inspekcija zaštite okoliša obavlja nadzor uz ostale nadležne institucije skladu s ovlastima određenim u zakonu o zaštiti okoliša.

U inspekcijskom nadzoru temeljem Zakona o zaštiti okoliša inspekcija zaštite okoliša nadzire osobe koje su obvezne provoditi mjere i aktivnosti zaštite okoliša, ispunjavanje uvjeta i način rada nadziranih osoba, obavlja izravan uvid u opće i pojedinačne akte te poduzima mjere određene Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, kada to utvrdi potrebnim u cilju sprečavanja i smanjivanja onečišćenja te uklanjanja posljedica onečišćenja okoliša.

U provođenju inspekcijskog nadzora, inspektor nadzire osobito:

- donošenje i provedbu dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša te instrumenata zaštite okoliša,

- primjenu standarda kakvoće okoliša, odnosno tehničkih standarda zaštite okoliša, za određene proizvode, postrojenja, pogone ili uređaje, opremu i proizvodne postupke koji mogu prouzročiti rizik ili opasnost po okoliš,

- provedbu mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša utvrđenih rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš,

- podnošenje zahtjeva postojećih postrojenja za izdavanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, usklađenost rada postojećih postrojenja s objedinjenim uvjetima zaštite okoliša utvrđenih rješenjem i uporabnom dozvolom, usklađenost primijenjenih tehnika u radu postrojenja s objedinjenim uvjetima zaštite okoliša utvrđenih rješenjem, odnosno uporabnom dozvolom, značajne promjene u radu ili rekonstrukcije postrojenja, koju operater prijavi da utječe na okoliš,

- provedbu obveza operatera u vezi izrade i provedbe mjera i aktivnosti iz Izvješća o sigurnosti, ispunjavanje propisanih uvjeta, aktivnosti i sigurnosnih mjera sukladno izdanim suglasnostima za Izvješće o sigurnosti,

- propisno korištenje znaka zaštite okoliša za proizvode, procese ili usluge,

- dostavljanje propisanih podataka i izvješća za potrebe informacijskog sustava zaštite okoliša, dostavljanje izvješća o provedenom praćenju stanju okoliša, vođenje očevidnika o stanju okoliša i dostavljanje podataka za registar onečišćivača, izradu, provedbu i praćenje učinaka mjera iz sanacijskog programa,

- ispunjavanje propisanih uvjeta ovlaštenika za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša,

- provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora iz područja zaštite okoliša.

U provedbi inspekcijskog nadzora temeljem Zakona o zaštiti zraka inspektor nadzire osobito:

- stacionarne izvore onečišćivanja zraka, redovitost praćenja emisije iz stacionarnih izvora onečišćivanja zraka,
- rad uređaja za smanjivanje emisija,
- vođenje evidencija o obavljenim mjerenjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerenja, o upotrijebljenom gorivu i otpadu kod suspaljivanja i dostavljanje podataka o kakvoći zraka i emisijama iz stacionarnih izvora,
- izvršenje propisanih obveza županije, Grada Zagreba, grada i općine,
- provedbu Plana mjera, provedbu sanacijskog programa,
- praćenje kakvoće zraka u državnoj i lokalnoj mreži,
- provedbu mjera zaštite kakvoće zraka utvrđenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš po posebnom propisu,
- provedbu mjerenja posebne namjene,
- postupanje s tvarima koje oštećuju ozonski sloj te njihovu potrošnju, postupanje s tvarima koje oštećuju ozonski sloj nakon prestanka uporabe proizvoda koji ih sadrži, način prikupljanja, uporabe i trajnog zbrinjavanja tih tvari,
- obavljanje djelatnosti, odnosno poslova praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija,
- obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravka i isključivanja iz uporabe proizvoda koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj,
- dostavljanje podataka o dodijeljenim emisijskim kvotama u registar emisija stakleničkih plinova,
- korištenje sredstava određenih za provedbu mjera zaštite okoliša,
- provedbu međunarodnih ugovora iz područja zaštite zraka.

U provedbi inspekcijskog nadzora temeljem Zakona o otpadu inspektor nadzire proizvođača, odnosno posjednika otpada, posrednika i prijevoznika otpada, a osobito:

- ispunjavanje propisanih uvjeta za obavljanje djelatnosti iz područja gospodarenja otpadom,
- usklađenost postupanja pravne i fizičke osobe s dozvolom, odnosno privremenom dozvolom za obavljanje djelatnosti u skladu sa Zakonom,
- vođenje očevidnika u vezi s gospodarenjem otpadom i dostavljanje propisanih izvješća i podataka nadležnim tijelima državne uprave, odnosno nadležnim tijelima jedinica lokalne područne (regionalne) samouprave,
- ispunjavanje uvjeta za uvoz, izvoz i provoz otpada,
- ispunjavanje uvjeta za obavljanje djelatnosti vezanih za obradu uvezenog otpada, postupanje uvoznika, odnosno izvoznika otpada, postupanje ovlaštenika koncesije, osobe, odnosno ovlaštenike koncesije za obavljanje djelatnosti skupljanja, uporabe i/ili zbrinjavanja otpada,
- zakonitost izdane dozvole, odnosno privremene dozvole za obavljanje djelatnosti,
- ispunjavanje uvjeta, način rada i provedbu mjera za zatvaranje, sanaciju i održavanje saniranih građevina za zbrinjavanje otpada,
- izvršavanje obveza u svezi s nadležnostima i propisanim odgovornostima u gospodarenju s otpadom za županije, Grad Zagreb, gradove i općine,
- provedbu mjera gospodarenja otpadom utvrđenih procjenom utjecaja na okoliš.
- provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora o gospodarenju otpadom.

Vertikalna suradnja UIP-a ostvaruje se prvenstveno u odnosu na suradnju središnje službe u Zagrebu s PJ-a. Svakom PJ-om upravlja načelnik Odjela, koji je odgovoran za organizaciju i provođenje zadaća i obveza iz opće nadležnosti PJ-a. Stručnu koordinaciju inspekcijskog nadzora provodi glavni inspektor zaštite okoliša u središnjoj službi, koji je objedinjuje uz suradnju s Odjelom inspekcijskog nadzora u središnjoj službi.

U središnjoj službi priprema se Godišnji plan i program rada utemeljen na osnovama nacionalnih dokumenata zaštite okoliša i na prioritetima razvijenim u skladu s Preporukama¹ o minimalnim kriterijima za okolišne inspektore u zemljama članicama, te ovisno o specifičnostima pojedine PJ-e.

Godišnji plan i program rada ostvaruje se putem koordiniranih nadzora u koje su uključeni i specijalizirani inspektori iz PJ-a, inspekcijskih nadzora pojedinih tematskih cjelina koje provode PJ-e u koordinaciji odgovornog inspektora iz središnje službe, suradnjom PJ-a i drugih nadležnih inspekcijskih tijela i u okviru PJ-a, uputama i stalnom edukacijom za stručno unapređenje inspektora zaštite okoliša u PJ-a, međunarodne suradnje i skupljanjem i razmjenom podataka od utjecaja za provođenje nadzora. Suradnja s PJ-a se ostvaruje i u pripremi različitih pojedinačnih, periodičnih i godišnjih izvješća o postupanju inspekcije, o izvanrednim događajima i prema posebnim zahtjevima određenih tijela ili medija.

Središnja služba nadzire provođenje inspekcijskih nadzora i drugih aktivnosti koje

se provode na temelju planiranih zadaća inspekcije zaštite okoliša, priprema smjernice za unapređenje rada, vrednuje rezultate nadzora, održava tromjesečno kolegije s pročelnicima PJ-a te osigurava logističku podršku za obavljanje inspekcijskih poslova.

PJ-e su odgovorne za izvršavanje planiranih inspekcijskih zadaća, nadzor primjene mjera zaštite okoliša, održavanje spisa i pojedinih akata aktualnima, te prijenos podataka i stečenog iskustva u nadzorima.

Budući da je raspoloživi broj inspektora ograničen, njihovi kapaciteti koriste se u potpunosti, a što je moguće više primjenjuju se i raspoložive tehničke ekspertize ovlaštenih osoba i institucija za potrebe inspekcijskog nadzora.

Horizontalna suradnja UIP-a temelji se na Sporazumu o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša te Sporazumu o provođenju inspekcijskih nadzora između MZOPUG-a i Ministarstva obrane iz 2005. godine, suradnji s odgovarajućim službama Carinske uprave i Ministarstvom unutarnjih poslova u nadzoru prekograničnog prometa otpadom, stalnim godišnjim zajedničkim nadzorima odlagališta, glavnih cestovnih pravaca prema turističkim destinacijama i nautičkih luka u suradnji sa sanitarnom i vodopravnom inspekcijom te inspekcijom zaštite od požara, integriranom sustavu suradnje s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, suradnji s drugim nadležnim tijelima (Državno odvjetništvo, pučki pravobranitelj i dr.), suradnji u okolišnim projektima financiranim od EU, te suradnji u okviru međunarodnih okolišnih mreža (IMPEL, ECENA, INECE...).

¹ RECOMMENDATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 4 April 2001 providing for minimum criteria for environmental inspections in the Member States, 2001/331/EC

1.1.3. Ciljevi i prioriteti

Odgovornost inspekcije je osigurati primjenu okolišne regulative na učinkovit, stručan, jedinstven i integriran način. Provođenje regulative je bitna i jaka veza u regulatornom lancu, za koje je preduvjet jedinstvena i integrirana okolišna regulativa s dobrim tehničkim standardima.

Inspekcija zaštite okoliša u okviru UIP-a ima već nekoliko godina jasno određene strateške ciljeve svoje organizacije i razvoja ljudskih resursa, koji su postali ključni elementi u težnji za optimizacijom njene strukture i aktivnosti.

U funkcionalnom smislu ključna je zadaća te službe provjera okolišne regulative kao i poticaj njene primjene s ciljem unapređenja kvalitete okoliša i života te u slučaju potrebe sprečavanje onečišćenja, šteta i ozbiljnih nesreća.

Dugoročni strateški ciljevi inspeksijske službe su određeni kao:

- provođenje stalnih i drugih službenih nadzora,
- naređivanje i po potrebi izvršavanje inspeksijskih i drugih mjera u okviru ovlasti,
- proširenje provođenja okolišnih ciljeva na druge okolišne subjekte i razine upravljanja,
- osiguranje donositeljima odluka povratno iskustvo iz svog djelokruga,
- uspostava komplementarnosti između administrativnog i kriminalističkog provođenja regulative,
- aktivna uloga i sudjelovanje u EU mrežama,
- konstantna edukacija i trening.

U izvršavanju tih ciljeva nastoji se:

- stvarati suradničku kulturu kojom se potiče ideja o konstantnom unapređenju tako da svatko podržava i propagira zadaće i vrijednosti službe, suradnju i dokazuje da je organizacija službe više od samog zbroja njenih sastavnih dijelova,
- surađivati sa svim činiteljima na internacionalnoj, europskoj, regionalnoj i lokalnoj razini,
- integrirati okoliš i dosljednu okolišnu skrb u druge sektore,
- stvarati ispravnu i odgovarajuću informaciju,
- razvijati resurse za učinkovitu i ispravnu primjenu regulative.

Nesporno je da su u okviru nadležnosti MZOPUG-a prioritetna područja djelovanja inspekcije zaštite okoliša gospodarenje otpadom i zaštita zraka.

Takva zadaća utemeljena je i na ciljevima svih strateških dokumenata RH donesenim u području zaštite okoliša.

U okviru strateških ciljeva svake godine određuju se operativni godišnji ciljevi za čitavu službu, koji su osnova za izradu Godišnjeg plana i programa rada na temelju sljedećih prioriteta:

- djelatnost nadziranog subjekta,
- utjecaj na okoliš,
- dosadašnje udovoljavanje propisanim uvjetima,
- proizvodni kapacitet,
- složenost tehnološkog procesa.

1.1.4. Broj i struktura

Inspekcija zaštite okoliša ustrojena na temelju prvog Zakona o zaštiti okoliša iz 1994. godine, intenzivnije se razvija nakon 2000. godine, a osobito od 2004. godine kada je RH stekla status zemlje kandidatkinje za pristup u EU, kao i početkom pregovora u okviru poglavlja "Okoliš", kojim su postavljeni zahtjevi za jačanje kapaciteta i uloge te inspekcije.

Stalna skrb za povećanje broja inspektora zaštite okoliša i prilagodba ukupnom strukturom povećanom obimu obveza inspekcijskog nadzora, glavno je obilježje protekle godine, kao i prošlog petogodišnjeg razdoblja. To je rezultiralo ispunjavanjem zahtjeva u provođenju "Plana za uspostavu potrebnih administrativnih kapaciteta na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i potrebnih financijskih sredstava za primjenu okolišnog *acquisa*" odnosno Akcijskog plana za primjenu okolišnog *acquisa* iz veljače 2008. godine.

U MZOPUG-u, kao i za UIP, kontinuirano se nastoji popuniti predviđeni broj radnih mjesta, prije svega inspektora (ukupna popunjenost 84%). U razdoblju od 2004. do 2008. godine raspisan je za ukupno 500 radnih mjesta u UIP-u 21 javni natječaj na neodređeno vrijeme. U tim

postupcima popunjeno je u UIP-u ukupno 103 radnih mjesta, odnosno svako peto radno mjesto.

Unatoč tome, popunjena su sva planirana radna mjesta za inspektore zaštite okoliša, čiji je broj u razdoblju od 2004. do 2008. godine prema Pravilniku o unutarnjem redu MZOPUG-a povećan za 43 inspektora, od kojih je tijekom 2008. godine zaposleno ukupno 8 inspektora.

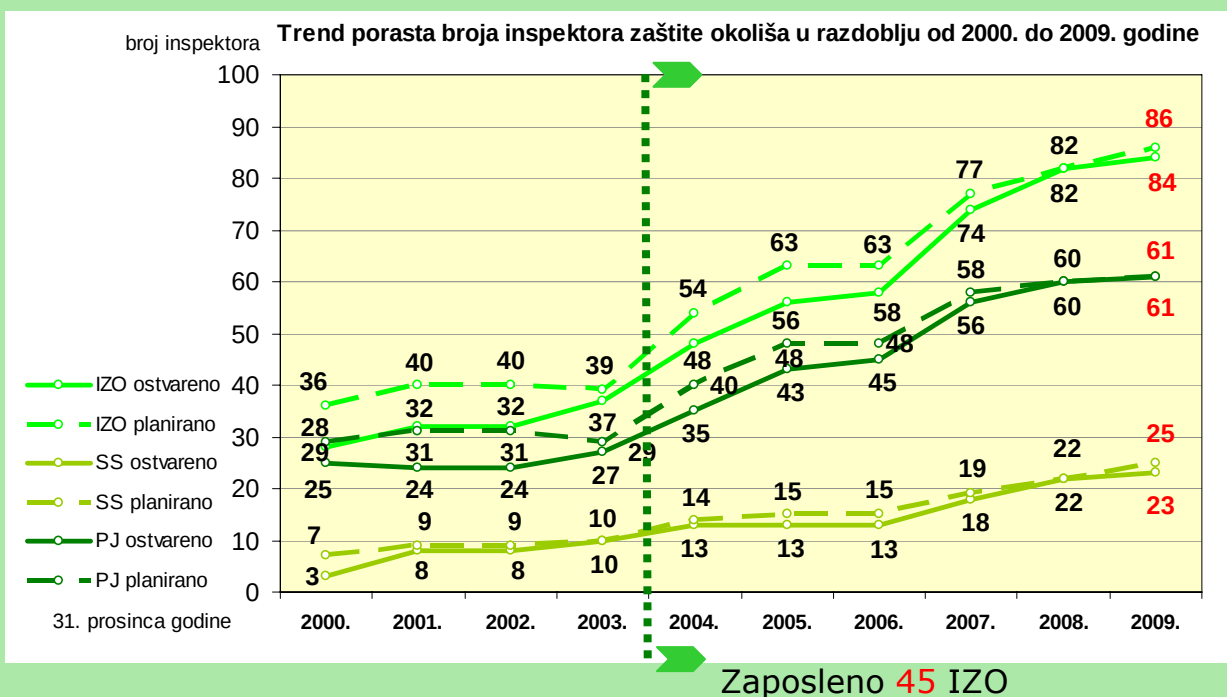
Od početka 2004. do konca 2008. godine broj inspektora zaštite okoliša povećan je za 121,6%, odnosno za 45 inspektora, od kojih su 2 osobe prethodno zaposlene kao vježbenici i savjetnici, stekle uvjete za status inspektora.

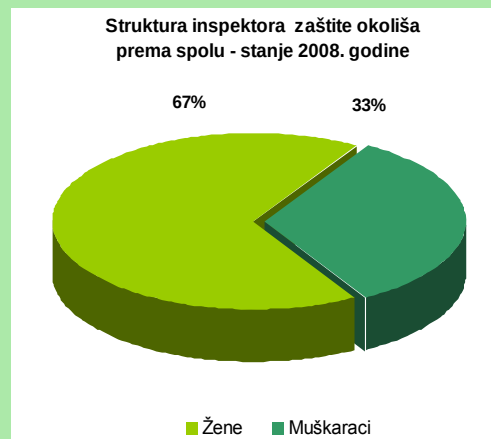
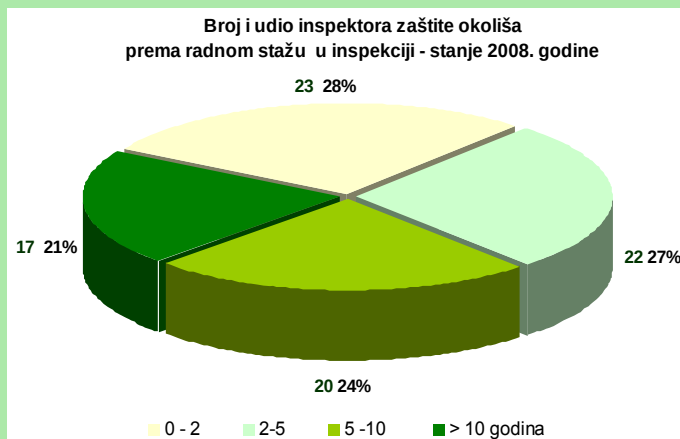
Valja istaknuti da fluktuacija inspektora zaštite okoliša nije velika, tako da su iz inspekcije zaštite okoliša u drugu tvrtku otišla samo 2 inspektora, a 1 u starosnu mirovinu.

Od ukupnog broja zaposlenih novih inspektora 33, odnosno 73,3% odnosi se na radna mjesta u PJ-a.

U PJ-a bilo je zaposleno 60, a u središnjoj službi UIP-a 22 inspektora zaštite okoliša. Broj inspektora u PJ-a ovisan je o specifičnostima njihovih područja, tako da trenutno 8 PJ-e ima po 2 inspektora, 8 PJ-e po 3 inspektora, 3 PJ-e po 4 inspektora, a 1 PJ-a, odnosno PJ-a u Zagrebu ima 8 inspektora.

Koncem 2008. godine poslove inspekcijskog nadzora zaštite okoliša obavljalo je ukupno 82 inspektora zaštite okoliša, odnosno 47 viših i 35 inspektora zaštite okoliša.

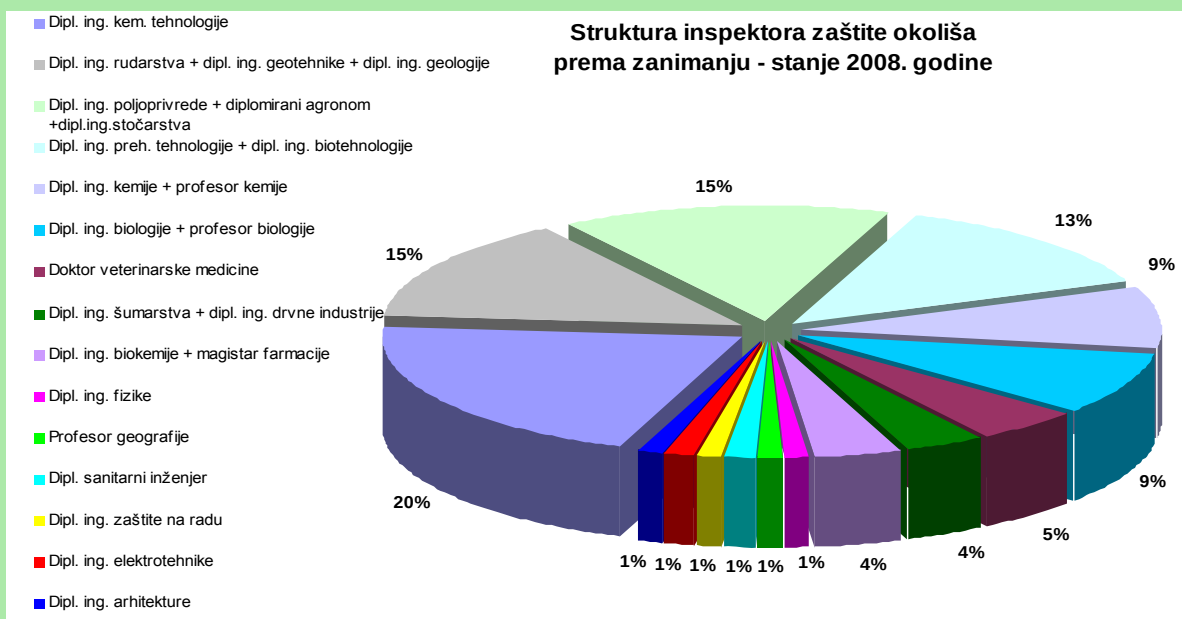

Slika administrativnih kapaciteta inspekcije zaštite okoliša pokazuje obilježja stabilnosti i za očekivati je da će, po završetku projekata, čiji je osnovni cilj njezino jačanje u sposobnostima i vještinama za provođenje propisa zaštite okoliša, biti u tome pouzdan činitelj i s potrebnim znanjem i iskustvom, unatoč većini inspektora, čiji je staž u inspekciji manji od 5 godina. Naime, u inspekciji zaštite okoliša zaposleno je ukupno 37 osoba (45%), koje su stekle iskustvo dulje od 5 godina na poslovima inspekcijskog nadzora. Prosječni broj godina iskustva u inspekciji je 5,8 godina. Prema starosnoj strukturi, broj inspektora koji će u sljedećih pet godina otići u mirovinu nije velik. Naime, prosječna starost inspektora iznosi 46,4 godina. U strukturi inspektora zaštite okoliša prema spolu prevladavaju žene, jer su od ukupnog broja 67% inspektorice.

U strukturi inspektora zaštite okoliša prema stručnoj kvalifikaciji prevladavaju (80%) diplomirani inženjeri kemijske tehnologije, rudarstva, geotehnike i geologije, te poljoprivrede, agronomije i stočarstva, prehrambene tehnologije, biotehnologije, kemije i biologije, što čini kvalitetnu osnovu u potpunosti za zadaće i vrstu poslova, koji se provodi ili očekuje u primjeni zahtjevnih EU regulative.

Osim zastupljenosti osnovnih i nužnih kvalifikacija, kao i stručnog znanja i vještina inspektora stečenih u praksi, bitno je naglasiti i potrebu daljnjeg jačanja multidisciplinarnog pristupa, specijalizacije inspektora za nadzor složenih tehnoloških zahvata i za postupanje u slučaju velikih nesreća te nastavka unapređivanja u tu svrhu i znanja engleskog jezika (provedena edukacija 15 inspektora u 2008. godini).

1.1.5. Temeljni dokumenti zaštite okoliša

Dokumentima održivog razvitka i zaštite okoliša: Nacionalna strategija zaštite okoliša (NN, br. 46/02), Nacionalni plan djelovanja za okoliš (NN, br. 46/02) i Strategija održivog razvitka RH (NN, br. 30/09), kao i planskim dokumentima gospodarenja otpadom Strategija gospodarenja otpadom RH (NN, br. 130/05) i Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. (NN, br. 85/07) određuju se strateški ciljevi, vizije i prioriteti u vezi očuvanja okoliša i gospodarenja otpadom u temeljnoj funkciji zaštite ljudskog zdravlja i okoliša te racionalnog korištenja resursa.

U Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša navode se prioriteti identificirani tijekom njene izrade, ali na kojima inzistira i EU u svojim dokumentima (zrak, vode, otpad). Tako se u prioritetima nalaze i oni koje EU ističe u svojem Petom akcijskom programu i njegovim revizijama te ocjenama. Redoslijed tema je određen nacionalnim prioritetima, koji su podijeljeni u dvije skupine:

A. Prvi prioritet

1. Otpad
2. Vode
3. Kakvoća zraka
4. Jadransko more, otoci i obalno područje
5. Tlo
6. Zaštita prirode i bioraznolikosti
7. Okoliš urbanih sredina

B. Drugi prioritet

1. Kemikalije
2. Klimatske promjene
3. Upravljanje rizicima: industrijske nesreće
4. Upravljanje rizicima: nuklearne nesreće i zaštita od zračenja
5. Genetski modificirani organizmi

Strategijom gospodarenja otpadom uređuje se gospodarenje različitim vrstama otpada na teritoriju RH, od nastanka do konačnog odlaganja, s osnovnim ciljem ostvarivanja i održavanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koji će se ustrojiti prema suvremenim europskim standardima

i zahtjevima, a sa svrhom da se u najvećoj mjeri izbjegne, odnosno smanji nastajanje otpada, nepovoljni utjecaj otpada na ljudsko zdravlje, okoliš i klimu, te da se cjelokupno gospodarenje otpadom uskladi s načelima održivog razvitka.

Oba dokumenta ocjenjuju da je neodgovarajuće gospodarenje otpadom najveći problem zaštite okoliša u Hrvatskoj te njegovo rješavanje određuju prioritetom.

U odnosu na zaštitu zraka Planom zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2008. do 2011. godine (NN, br. 61/08), definiraju se i razrađuju ciljevi po sektorima utjecaja s prioritetima, rokovima i nositeljima provedbe mjera, s osnovnim ciljem zaštite i trajnog poboljšanja kakvoće zraka na području RH, posebice na područjima gdje je kakvoća zraka III. i II. kategorije.

Ciljevi koji se postavljaju moraju biti specifični, mjerljivi i realno ostvarivi u zadanom četverogodišnjem razdoblju od 2008. do 2011. godine, za koje se donosi Plan. Ujedno se Planom određuje niz mjera između kojih se na inspekcijsku službu odnosi posebno:

- jačanje institucionalnog okvira i koordinacije među dionicima (MZOPUG, AZO i FZOEU uključujući i inspekcijske službe MZOPUG-a na operativnom planu),
- operativnu provedbu Plana interventnih mjera potrebno je koordinirati s MZOPUG i inspekcijom zaštite okoliša,
- brzo djelovanje inspekcije koja prema Zakonu o zaštiti okoliša može u bilo kojem trenutku obaviti pregled postrojenja i izdati rješenje o mjerama, ako postoji sumnja da su prekoračene granične vrijednosti emisije, čime se ugrožava zdravlje ljudi, imovine i okoliša,
- Planom djelovanja u slučaju kritičnog onečišćenja potrebno je predvidjeti inspekcijski uvid u stanje emisije kod izvora koji najviše doprinose onečišćenju na promatranom području, kao početni korak u scenariju djelovanja,
- razviti i primijeniti učinkovit sustav nadzora nad provedbom propisa za postojane onečišćujuće organske tvari (POO).

II. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA U 2008. GODINI

2.1. PLANIRANI INSPEKCIJSKI NADZORI

U cilju poboljšanja inspekcijskog postupanja standardizacijom rada inspekcije i inspektora pojedinačno, primjenom metode planiranja nadzora i izvještavanja razvijenoj prema Preporukama - RMCEI, inspekcija zaštite okoliša od 2004. godine provodi inspekcijske nadzore na temelju Godišnjeg plana i programa rada.

Nastavno na rad u prethodnim godinama kada je UIP bila koordinator zajedničkih tematskih nadzora u slučajevima subjekata koji su s obzirom na svoju djelatnost, vrstu i količinu opasnog otpada, te emisije onečišćujućih tvari u otpadnim plinovima svrstani u potencijalno rizična postrojenja i ovisno o djelatnosti subjekta i koje su se u okviru svoje nadležnosti uključivale druge inspekcije (vodopravna, pomorska, sanitarna, veterinarska i gospodarska inspekcija, inspekcija zaštite na radu, te inspekcija zaštite od požara), obavljeni su zajednički tematski nadzori postrojenja za preradu i štavljenje kože, gradskih uređaja za obradu otpadnih voda, te osoba koje se bave površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina.

Osim tih nadzora, inspekcija zaštite okoliša obavila je samostalno i druge tematske nadzore i to duhanske, farmaceutske i brodograđevne industrije, pogona i postrojenja za proizvodnju električne energije, nafte i plina, objekata za uzgoj stoke i peradi, turističko-ugostiteljskih objekata, kemijskih čistionica tekstila i kože, pravnih i fizičkih osoba koje se bave gospodarenjem opasnim otpadom, grafičkom djelatnošću, te prevlačenjem i obradom metala.

U svrhu učinkovite provedbe tako planiranih nadzora za svaku tematsku cjelinu određeni su inspektori – koordinatori, a ovisno o temi planirana je u suradnji s PJ-a i mjesečna dinamika obavljanja inspekcijskih nadzora.

Na temelju stečenog iskustva iz prethodnih nadzora, te uvažavanjem činjenice velikog broja novih propisa u području okoliša usklađenih s pravnom stečevinom EU, kao i da je koncem 2007. i početkom 2008. godine na poslovima inspekcijskog nadzora zaštite

okoliša zaposleno 20 novih inspektora, Godišnjim planom i programom rada inspekcije zaštite okoliša za 2008. godinu predviđeno je da u okviru 220 radnih dana 42 inspektora zaštite okoliša u PJ-a dinamikom od 12 nadzora mjesečno i 8 inspektora središnje službe planirano provedu:

- koordinirane nadzore postrojenja koja podliježu obvezi ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša temeljem Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša iz 2007. godine,

- sustavne tematske nadzore zdravstvenih ustanova, betonara i asfaltnih baza, te autolakirnica i kemijskih čistionica kao zasebnih cjelina u svrhu kontrole postupanja s lako hlapivim organskim spojevima na temelju Uredbe o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora,

- nadzore odlagališta otpada i turističkih pravaca u okviru zadaće provođenja Programa aktivnosti u vezi provedbe mjera protupožarne zaštite u RH i pripreme za turističku sezonu, te nadzore prekograničnog prometa otpadom u okviru aktivnosti IMPEL mreže i TFS projekta i na temelju Uredbe o prekograničnom prometu otpadom,

- nadzore složenih postrojenja i drugih subjekata u cilju praćenja kakvoće zraka,

- ostale tematske i kontrolne nadzore radi potrebe nastavka nadzora iz prethodnih godina i provjere izvršenja naređenih inspekcijskih mjera.

Od ukupnog broja inspekcijskih pregleda u 2008. godini 25-30%. predviđeno je provesti na temelju prijava različitih podnositelja.

Osim postrojenja i osoba koje podliježu nadzoru inspekcije zaštite okoliša, planirano je i obavljanje stručnih nadzora inspektora u PJ-a, održavanje radionice za novozaposlene inspektore i godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša.

U tijeku 2008. godine Godišnji plan i program rada dopunjen je i planiranim nadzorima osoba ovlaštenih za gospodarenje posebnim otpadom.

2.2. PROVEDBA PLANIRANIH INSPEKCIJSKIH NADZORA

2.2.1. Koordinirani inspekcijski nadzori u području okoliša

Na temelju Zakona o zaštiti okoliša ovlast za nadzor provedbe propisa u području okoliša, kao i poduzimanje inspekcijskih mjera u slučaju odstupanja od propisa, uz inspekciju zaštite okoliša MZOPUG-a koja ima koordinirajuću ulogu, imaju i inspekcijske službe nadležne u području okoliša ustrojene u Ministarstvu kulture, Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi te Državnom inspektoratu.

U skladu s odredbom članka 185. Zakona o zaštiti okoliša i Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša iz 2007. godine, te prema iskustvu u provedbi takvih nadzora, s inspektorima nadležnih tijela potpisnika Sporazuma, za 2008. godinu je usuglašen plan i program za 18 koordiniranih inspekcijskih nadzora postrojenja dinamikom od 3 nadzora mjesečno.

Za odabir postrojenja bilo je odlučujuće da su postrojenja obveznici ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, te da mogu biti uzrok emisija kojima se onečišćuje tlo, zrak, voda i more, kao i ona postrojenja koja predstavljaju pojedine grane industrije s težištem na generiranje otpada.

Operateri su odabrani na temelju podloge iz priloga I IPPC Direktive (96/61/EC) i preliminarnog popisa Hrvatskog centra za čišću

proizvodnju, ovisno o djelatnosti iz priloga I IPPC Direktive, a primjenom Preporuka koje se odnose na planiranje i izvještavanje o inspekcijskim nadzorima.

U svrhu specijalizacije inspektora zaštite okoliša za nadzor pojedinih tehnoloških cjelina zaduženo je 7 viših inspektora zaštite okoliša središnje službe i 3 viša inspektora zaštite okoliša u PJ-a UIP-a.

Do konca studenog 2008. godine planirani su sljedeći koordinirani inspekcijski nadzori:

- 3 rafinerijska postrojenja s terminalom za prihvata i transport ugljikovodika: INA rafinerija nafte Rijeka na lokacijama Mlaka i Urinj te JANAF - terminal Omišalj,
- 2 predstavnika prehrambene industrije: PIK Vrbovec u Vrbovcu i šećerane VIRO u Virovitici,
- 2 odlagališta komunalnog otpada: Karepovac u Splitu i Prudinec - Jakuševac u Zagrebu,
- 3 objekta HEP-a: HEP TE-TO Rijeka, TE-TO i EL-TO u Zagrebu,
- 2 brodogradilišta: Nauta LAMJANA Kali i 3. MAJ – Rijeka,
- 2 željezare: CMC u Sisku i Željezara Split u Splitu,
- 2 cementare: Dalmacijacement CEMEX, Split i HOLCIM Hrvatska Koromačno,
- 2 tvornice za proizvodnju sredstava za zaštitu bilja: CHROMOS AGRO, Zagreb i HERBOS, Sisak.

Planirani nadzori su provedeni kod svih 18 operatera, dinamikom od 3 nadzora mjesečno, počevši od travnja do studenog mjeseca, bez dva ljetna mjeseca. Svi planirani zajednički koordinirani inspekcijski nadzori obavljeni su u dogovorenim rokovima i s odgovarajućim inspekcijskim službama, ovisno o obilježjima postrojenja.

Potrebno je istaknuti da se, prema Preporukama, nadzor većih operatera u pravilu predviđa jednom godišnje. Slijedom toga, inspekcija zaštite okoliša je već i prije zaključivanja toga Sporazuma nadzirala najsloženije obveznike ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša preporučenom dinamikom.

Organizacija nadzora provedena je tako da, radi bolje komunikacije, nadzor jednog operatera unutar definiranog tjedna ne provode više od 3 inspekcijske službe istovremeno.

Na temelju rezultata koordiniranih inspekcijskih nadzora provedenih u 2008. godini, utvrđena je samo jedna povreda propisa koja je imala obilježja kaznenog djela zbog koje je bilo utemeljeno podnošenje kaznene prijave.

Koordinirane inspekcijske nadzore su, u okviru svojih ovlasti zajednički i ovisno o subjektu nadzora, obavljali inspektori zaštite okoliša, vodopravni inspektori, veterinarski inspektori, sanitarni inspektori, inspektori zaštite od požara, inspektori rada (zaštita na radu), elektroenergetski inspektori, rudarski inspektori i inspektori posuda pod tlakom, odnosno 9 inspekcija iz 5 ministarstava i Državnog inspektorata.

Za operatere kod kojih kontrolni nadzori još nisu provedeni, jer nije istekao naređeni rok iz rješenja, ocjena o učinkovitosti nadzora i postupanju inspekcijskih službi u cjelini ne može biti sa završetkom godine potpuna.

Koordinirani inspekcijski nadzori obavljeni tijekom 2008. godine značajno su doprinijeli unapređenju iskustva inspekcijskih službi u provedbi propisa u području zaštite okoliša za najsloženija postrojenja i s takvim utjecajem na okoliš, koji nesporno može ugroziti kakvoću života i zdravlja te sigurnost ljudi u njihovom okruženju.

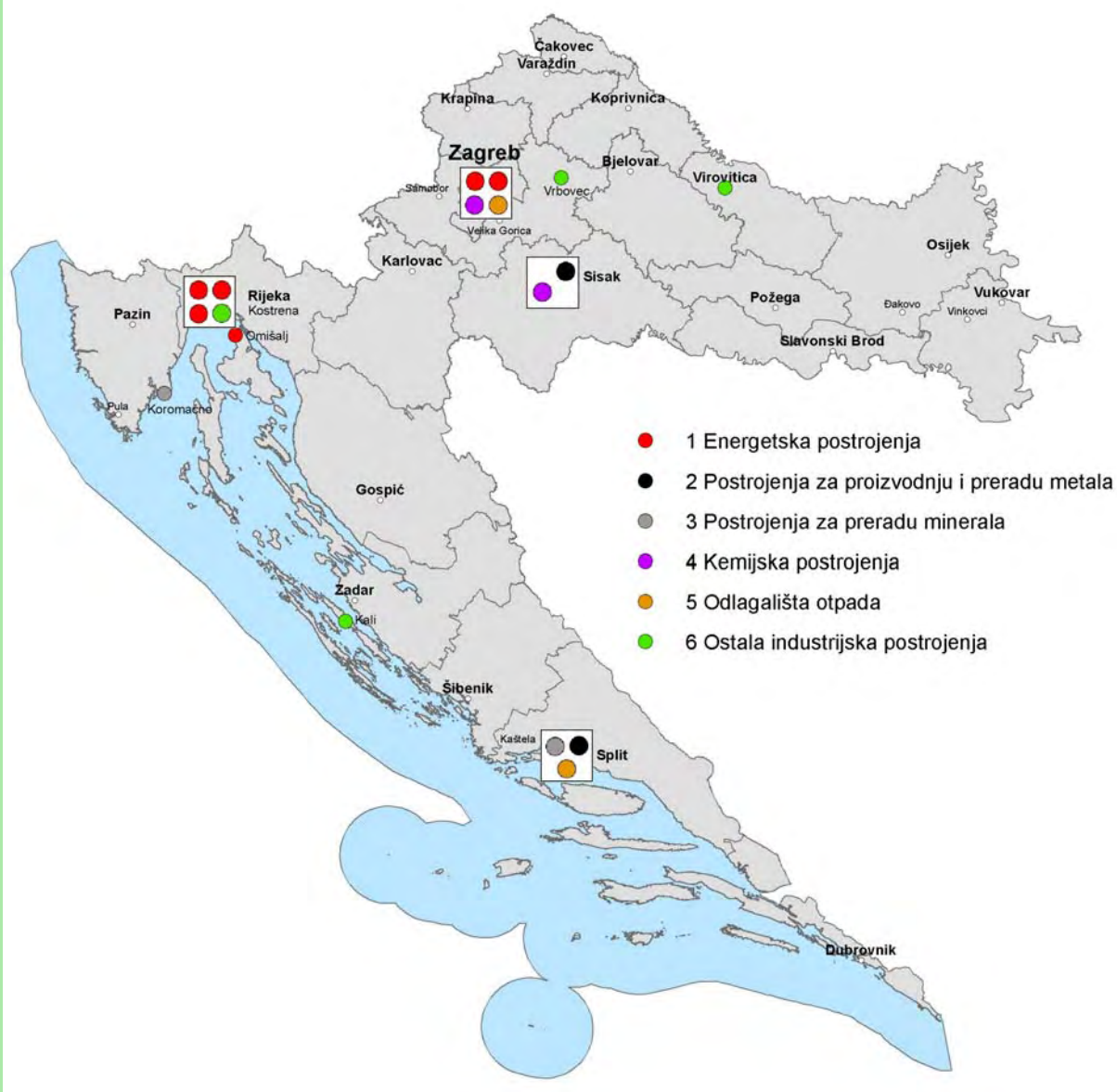
Suradne inspekcije su postupale temeljem nadležnosti propisanih posebnim propisima, a nadzor je rezultirao i zajedničkim izvješćem, koje je sukladno članku 211. Zakona o zaštiti okoliša sastavni dio ovog izvješća.

U skladu s obvezom iz članka 212. Zakona o zaštiti okoliša na web stranici MZOPUG-a, javnost je obavještavana o koordiniranim inspekcijskim nadzorima, kao i drugim aktivnostima provedenim u okviru međusobne suradnje inspekcija u području okoliša.

Koordinirani inspekcijski nadzori u 2008. godini

U skladu s Godišnjim planom i programom rada inspekcije zaštite okoliša, koji se usklađuje s godišnjim planovima rada drugih suradnih inspekcija radi provođenja koordiniranih inspekcijskih nadzora, obavljen je tijekom 2008. godine nadzor planiranih operatera.

Odabirom operatera omogućen je koordinirani nadzor glavnih industrijskih emitera, dobar kvantitativno-kvalitativan uvid u osobitosti emisija u okoliš i prostorna pokrivenost nadzorima s naglaskom na najgušće naseljena područja.

Kako smisao i značaj koordiniranih nadzora nadilazi lokalni značaj, valja napomenuti da su od 11 glavnih emisijskih industrijskih grana predviđenih za izvješćivanje sukladno kriterijima koje definira EMEP/CORINAIR metodologija, koordiniranim nadzorima provedenim u 2008. godini obuhvaćeni operateri (IPPC postrojenja) iz 6 grana. Pri tome su dobiveni zbirni podaci o gotovo svim onečišćujućim tvarima koje se uobičajeno prate na razini RH i/ili EU.

Uočeno je da se takvim nadzorima nedvojbeno znatno sveobuhvatnije i potpunije sagledava utjecaj pojedinih operatera na sastavnice i opterećenja okoliša, kao i da je mogućnost djelovanja na sprečavanje povreda propisa učinkovitija.

Također je prepoznato da su ti nadzori bitno doprinijeli povećanju spremnosti inspekcijskih službi za buduće nadzore, koji će se provoditi nakon izdavanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša.

Uz pozitivna iskustva, uočena je i potreba za unapređenje rada inspektora u svrhu ujednačavanja detaljnosti nadzora i načina izvješćivanja o utvrđenom stanju te poduzetim i provedenim mjerama.

Posebno je važno i usklađenje provedbe kontrolnih nadzora na temelju kojih se može zaključiti o sposobnosti operatera da uskladi svoj rad sa zakonskim obvezama, ali i mogućnosti procjene inspektora o roku u kojem se naređuje izvršenje pojedinih mjera. Iskustvo u provođenju nadzora pokazalo je i potrebu stalnog usavršavanja znanja inspektora

CHROMOS AGRO d.d.,
Zagreb

HERBOS d.d., Sisak

HEP PROIZVODNJA
d.o.o., TE Rijeka
Urinj, Kostrena

HEP PROIZVODNJA
d.o.o., TE-TO
Zagreb

HEP PROIZVODNJA
d.o.o., EL-TO
Zagreb

CEMEX
DALMACIJACEMENT
d.d.,
tvornica cementa Sv.
Juraj, Kaštel Sućurac

HOLCIM (Hrvatska)
d.o.o.,
Koromačno

INA d.d., Rafinerija
nafta MLAKA
Rijeka

INA d.d., Rafinerija
nafta URINJ,
Rijeka

JANAF d.d.,
terminal Omišalj

odlagalište
KAREPOVAC,
Split

u vezi s primjenom najboljih raspoloživih tehnika, kao i praćenje regulative koja se često i obimno nadopunjuje, što osim aktivnog sudjelovanja u međunarodnim projektima, kojima je cilj jačanje kapaciteta i unapređenja rada, zahtijeva stalnu pozornost i vlastitu kontinuiranu edukaciju.

Na temelju utvrđenih činjenica u nadzorima o stanju i načinu provedbe propisa zaštite okoliša, mogu se izdvojiti bitni elementi, prema određenim sastavnicama okoliša:

Problemi s emisijama u zrak su utvrđeni u nadzoru željezara i rafinerija. Tako zbog zastarjelosti pogona splitske željezare, odnosno uslijed diskontinuiranog procesa proizvodnje čelika u elektrolučnoj peći, dolazi do nekontroliranih sekundarnih difuznih emisija dimnih plinova i prašine u zrak. Naređenim mjerama za otklanjanje tih emisija, započele su aktivnosti na modernizaciji tvornice, čija se provođenje predviđa u dvije faze.

U sisačkoj željezari, s obzirom na tehničko-tehnološke karakteristike elektrolučne peći i izvedbe postojećeg sustava za otprašivanje, dolazi do povremenih sekundarnih difuznih emisija praškastih tvari i dimnih plinova u radni prostor te iz njega u okoliš. Temeljem inspekcijskog postupanja započeta je modernizacija pogona Čeličane, a izrađena je i Studija utjecaja na okoliša. Praćenjem rezultata izmjerenih vrijednosti parametara na imisijskim mjernim postajama pod utjecajem rafinerije nafta Urinj, temeljem inspekcijskog rješenja je izrađen Elaborat za smanjenje onečišćenja zraka H₂S.

Kontrolom je utvrđeno da je operater postupio po kratkoročnim mjerama.

Utvrđen je visoki stupanj izvršavanja obveza po Zakonu o vodama i drugim propisima iz područja upravljanja vodama, osobito u pogledu izrade i vođenja dokumentacije. U pojedinim inspekcijskim nadzorima utvrđena su pogoršanja kakvoće ispuštenih voda u odnosu na dozvoljene vrijednosti. Međutim, trenutna onečišćenja voda nisu prouzročila trajne posljedice po vodni eko sustav.

Svi nadzirani operateri generiraju proizvodni opasni i/ili neopasni otpad s kojim se uglavnom propisno postupa u smislu predaje ovlaštenim sakupljačima, a prema Zakonu o otpadu i Pravilniku o gospodarenju otpadom.

Problem uklanjanja neopasnog proizvodnog otpada splitske željezare je djelomično riješen zbrinjavanjem u susjednoj cementari. Međutim, uslijed prestanka rada željezare zbog nesređenog vlasništva, problem troske koja je neopasni inertni otpad još nije riješen.

Tvrtkama Brodogradilište Nauta – Lamjana, Herbos - Sisak i tvornica šećera Viro donesena su rješenja o uklanjanju otpada, a kontrolnim pregledom je utvrđeno da su Brodogradilište Nauta – Lamjana i Herbos – Sisak postupili po rješenju te uklonili nepropisno uskladišteni otpad.

Ostale nepravilnosti uglavnom se odnose na formalne propuste, kao što je nepropisno vođenje dokumentacije, što najčešće nije moguće izravno povezati s onečišćavanjem okoliša. Najveći dio nadziranih operatera bilo je i u proteklom razdoblju, zbog svoje zahtjevnosti, u pravilu redovito subjekt nadzora u najvećem dijelu suradnih inspekcija. To je doprinijelo da su veći propusti uočeni pa čak i otklonjeni, odnosno nalaze se u postupku pripreme za sanaciju ili se ona još provodi u okviru cjelovitih programa modernizacije.

Valja naglasiti da su utvrđene nepravilnosti manje zahtjevnosti otklonjene već tijekom inspekcijskog nadzora.

odlagalište
PRUDINEC
Jakuševac, Zagreb

brodogradilište
NAUTA LAMJANA
d.d., Kali

brodogradilište
3. MAJ d.d., Rijeka

željezara SPLIT d.d.,
Kaštel Sućurac

CMC Sisak d.o.o.,
Sisak

VIRO Tvornica šećera
d.d., Virovitica

PIK VRBOVEC d.d.,
Vrbovec

Sanacija otpada
izvršena u tvrtki "Herbos" d.o.o. iz
Siska na temelju mjere naređene u
koordiniranom inspekcijskom
nadzoru

Inspekcijski nadzori objekata MORH-a

Na temelju Sporazuma o provođenju inspekcijskih nadzora između MZOPUG i Ministarstva obrane od 23. ožujka 2005. godine, inspekcija zaštite okoliša obavlja u suradnji s nadležnim službama Ministarstva obrane Republike Hrvatske nadzor na objektima koje koristi Ministarstvo obrane u vezi primjene Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o otpadu i Zakona o zaštiti zraka.

Oružane snage Republike Hrvatske i Ministarstvo unutarnjih poslova su u razdoblju od 1996. godine ponovno uništavali ubojita bojna sredstva (UbS) na lokaciji Suvo Polje, koja se koristila za istu namjenu i u vrijeme bivše države.

S različitim intenzitetom uništavalište je korišteno tako da je u proteklih 5 godina planski uništavano godišnje između 130 i 850 tona neispravnih i opasnih UbS-a. Osim u ljetnim i zimskim mjesecima, za vrijeme kiše i jačeg vjetrova, te u dane vikenda UbS

su se uništavala oko 150 dana godišnje.

Na temelju Zapovijedi zapovjednika HkoV-a od 22. rujna 2008. godine, na lokaciji Suvo Polje zabranjeno je uništavati UbS.

U 2008. godini obavljen je nadzor na lokaciji Suvo Polje (vojni poligon Crvena Zemlja kod Knina). Na lokaciji vojnog poligona nisu se uništavala UbS specijalne namjene – dimna i zapaljiva, a niti kemijska sredstva, kojih nema u pričuvi oružanih snaga.

U vojnom kompleksu Golubić kod Knina nalazi se skladište UbS-a, dio kojih se do Zapovijedi zapovjednika HkoV-a pripremao za uništavanje (delaboraciju).

Zbog moćbitne ugroze podzemne vode i nepovoljnog utjecaja na zdravstvenu ispravnost vode, obavljen je monitoring stanja voda od strane tvrtke Geotehnički studio d.o.o. iz Zagreba, u kojem nije utvrđena kontaminacija voda teškim metalima.

2.2.2. Praćenje kakvoće zraka

Nadzori složenih postrojenja

INA Rafinerija nafte Sisak d.d., Sisak

U 2005. godini INA RNS je, s obzirom na zastarjelost postrojenja, vezano uz proizvodnju goriva sa zahtjevima EU tržišta te probleme onečišćenja zraka u naseljima smještenim neposredno uz rafineriju započela, uz suglasnost Vlade RH te strateškog partnera, s procesom modernizacije.

Zbog III. kategorije kakvoće zraka za sumporovodik i benzen te II. kategorije kakvoće zraka za sumporni dioksid, odnosno pojavu kritičnih razina sumpornog dioksida u 2006. godini, inspekcija je znatno intenzivirala svoje nadzore, koji obuhvaćaju koordinirane inspekcijske nadzore temeljem Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, inspekcijske nadzore planirane godišnjim programom rada inspekcije, neplanirane nadzore vezane uz izvanredne događaje, pritužbe građana, izvanredne obustave rada

postrojenja te prekoračenja graničnih i tolerantnih vrijednosti kakvoće zraka. Osim toga, rad inspekcije je usmjeren i na praćenje rezultata kontinuiranog mjerenja emisije te stalan pregled podataka o kakvoći zraka na Državnoj postaji Sisak-1 koju je MZOPUG izgradilo u stambenom naselju Caprag zbog problema kakvoće zraka.

U 2008. godini je obavljeno 16 inspekcijskih nadzora, od čega 11 redovitih, 2 nadzora zbog izvanrednih događaja, 2 nadzora povodom prijave te 1 kontrola izvršenja rješenja.

U svrhu praćenja učinkovitosti poduzetih mjera zaštite okoliša od strane INA RNS te učinaka modernizacije, inspekcija je u 2008. godini sastavila 12 zapisnika o pregledima podataka o kakvoći zraka s državne postaje te njihovoj statističkoj obradi i vrednovanju sukladno propisanim graničnim i tolerantnim vrijednostima.

Pritom je ostvarena potrebna suradnja s Odjelom za zaštitu atmosfere u MZOPUG-u te ovlaštenom tvrtkom za kontrolu rada mjerne postaje. U okviru redovitih inspekcijskih nadzora u 2008. godini je obavljena kontrola poštivanja zakonskih propisa, te kontrola slijednosti mjera određenih

sanacijskim programima za sumporovodik, odnosno benzen, te poštivanja provedbe mjera zaštite okoliša danih u Programu zaštite poboljšanja kakvoće zraka u gradu Sisku. Dio tih redovitih nadzora je obuhvatio kontrolu provedbe mjera zaštite okoliša utvrđenih u aktima o procjeni utjecaja na okoliš za Male i Velike projekte te kontrolu mjera određenih građevinskom dozvolom izdanom 2007. godine za potrebe hitne sanacije centralnog dvjestometarskog dimnjaka, odnosno uspostave 6 novih, zamjenskih dimnjaka radi provođenja sanacijskog zahvata.

U 2008. godini inspekcija je protiv INA RNS podnijela optužni prijedlog radi ispuštanja otpadnih plinova iz procesne peći Inceneratora čija je koncentracija ugljikovog monoksida bila iznad dopuštene granične vrijednosti.

Ovakvo postupanje inspekcije u razdoblju od 2006. do 2008. godine, uz zahvate gradnje i puštanja u rad postrojenja za odsumporavanje (Claus) te postrojenja Hidrodesulfurizacije FCC benzina, zatim novog Parageneratorsa, odnosno modernizacije sustava loženja u Energani te modernizacije punilišta auto cisterni, kao i zahvata na postojećem spremničkom prostoru,

doprinijela je znatnim smanjenjem emisija sumpornih spojeva (sumporov dioksid, sumporovodik) te benzena.

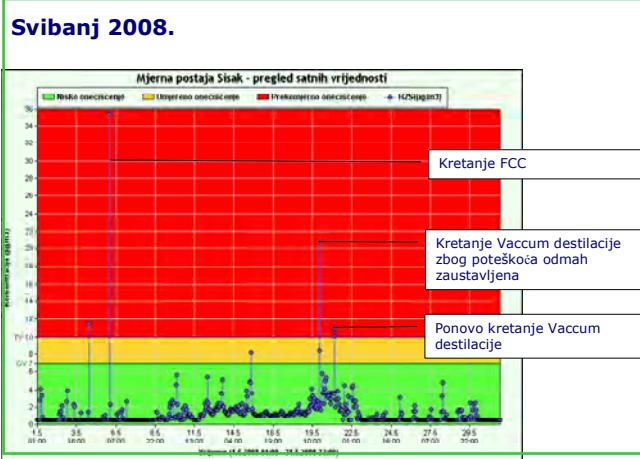
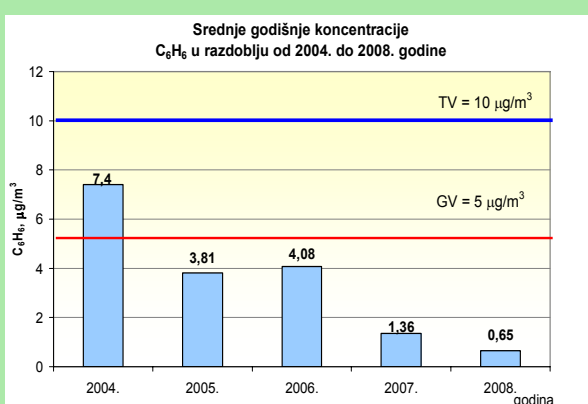
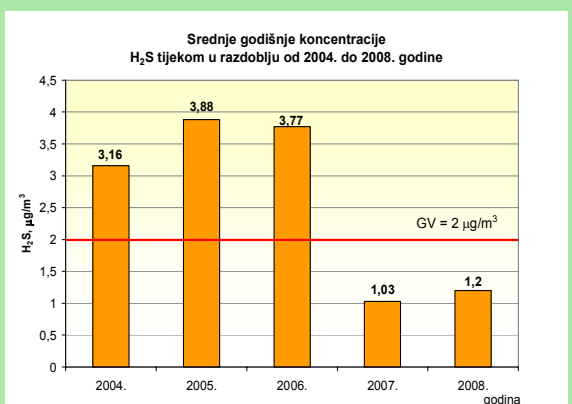
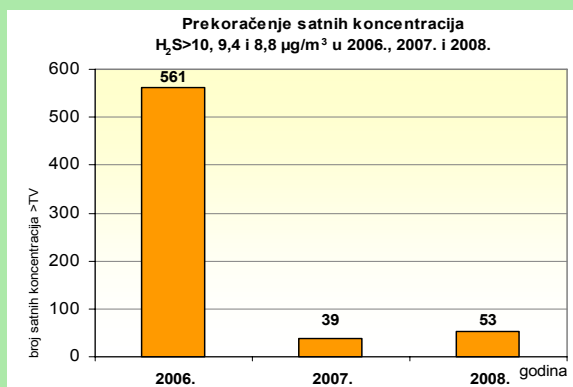
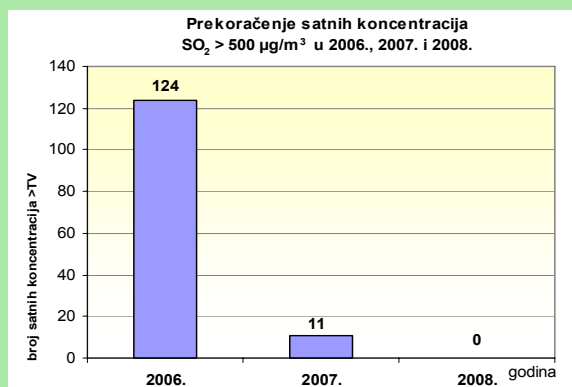
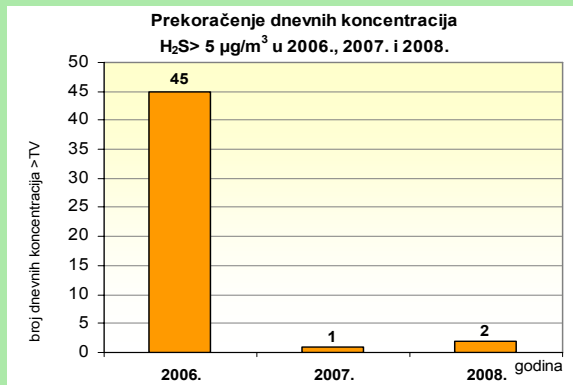
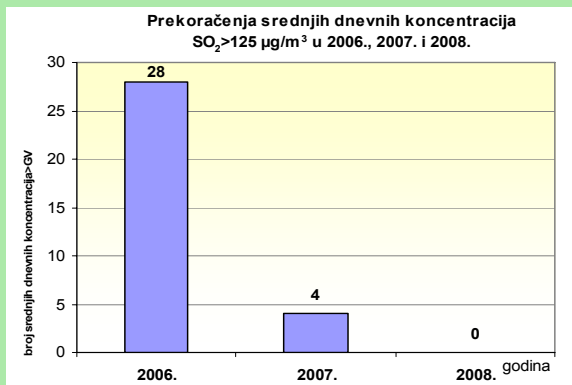
Izgradnja Clausovog postrojenja rezultirala je smanjenjem emisija SO_2 u iznosu od 41%, odnosno smanjenjem emisija H_2S u iznosu od 21%. Tako indeks emisija SO_2 u 2008. godini u odnosu na 2007. godinu iznosi 0,29; tj. emisija SO_2 je smanjena s 7250 t na 2084 t.

Također, u 2008. godini kakvoća zraka je u naseljima najbližim rafineriji s obzirom na sumporov dioksid, dušikove okside, ugljikov monoksid te benzen bila I. kategorije.

U naselju Caprag je ipak ostao problem pojave prekoračenja satnih tolerantnih i graničnih vrijednosti sumporovodika, odnosno problem pojave neugodnih mirisa, uglavnom kao posljedice fugitivnih emisija.

Važno je istaknuti da su zbog dosad provedenih radova na modernizaciji rafinerije te poduzetih konkretnih aktivnosti vezanih uz sanacijske programe i programe poboljšanja kakvoće zraka, koji su osobito podržani reagiranjem inspekcije i učestalijim nadzorima, ostvareni kvalitetni pomaci u radu INA RNS koji su doprinijeli znatnom poboljšanju kakvoće zraka u gradu Sisku.

Na temelju izvješća Vlade RH o onečišćenju zraka u Gradu Sisku i podataka o inspekcijskom postupanju za razdoblje 2004.-2007. godine, Hrvatski sabor je u lipnju 2007. godine donio Zaključke kojima je određeno da MZOPUG imenuje radnu skupinu radi kontinuiranog praćenja poboljšanja kakvoće zraka na području grada Siska i dinamike radova na modernizaciji postrojenja RNS, a u čijem će sastavu biti predstavnici MZOPUG-a, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Sisačko-moslavačke županije i Grada Siska, da INA d.d. RNS u okviru postojećih tehnoloških rješenja u razdoblju do realizacije dugoročnih mjera Programa modernizacije svakodnevno poduzima neophodne radnje u cilju sprečavanja uzroka prekomjernog onečišćivanja zraka emisijama H_2S , SO_2 i benzenom na koji će se način osigurati kakvoća zraka najmanje II. kategorije u odnosu na H_2S , SO_2 i benzen, da INA d.d. RNS izgradi automatsku mjernu postaju za praćenje kakvoće zraka na lokaciji Galdovo, da su onečišćivači zraka na području Grada Siska utvrđeni u Izvješću o kakvoći zraka Sisačko-moslavačke županije iz studenog 2006. (INA d.d. RNS, TE Sisak, Herbos, Segestica, ENERGO Sisak i Valjaonica cijevi Sisak) dužni voditi proizvodni proces na način da se spriječi svako onečišćivanje zraka koje se može izbjeći, te da MZOPUG podnosi Vladi RH šestomjesečno izvješće o rezultatima provedbe predloženih mjera.

Svi Zaključci Hrvatskog sabora provode se stalno i osobitim intenzitetom. Povjerenstvo u čiji su sastav, osim prestavnika tijela iz Zaključaka, uključeni i predstavnici Zavoda za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije i Sisačke eko akcije u razdoblju 2007.-2008. godine održalo je 4 sjednice na kojima je raspravljano o izvršenju mjera koje je obvezna provoditi INA RNS i drugi subjekti, rezultatima praćenja kakvoće zraka s mjernih postaja u sastavu državne i lokalne mreže, te aktivnostima i mjerama inspekcije zaštite okoliša u vezi obavljenih pregleda u INA RNS.

Automatska mjerna postaja Galdovo je izgrađena i u radu je od listopada 2007. godine, a stalnim nadzorima inspekcije zaštite okoliša kontrolira se provedba odredbi točaka 2. i 4. Zaključaka.

Sukladno obvezi iz Zaključaka, MZOPUG je u svibnju 2008. godine izradio i dostavio za raspravu u Odbor za zaštitu okoliša Hrvatskog sabora I. izvješće o praćenju poboljšanja kakvoće zraka na području Grada Siska i dinamike radova na modernizaciji postrojenja RNS.

U izvješću je, uz ostalo, istaknut značajan utjecaj na poboljšanje kakvoće zraka puštanjem u rad CLAUS postrojenja (SRU) u rujnu 2007. godine, nakon čega su koncentracije sumpornih plinova u zraku bitno smanjene i to 41,8% za SO_2 i 20,6% za H_2S , kao i da su koordinirane aktivnosti i mjere Vlade RH, Grada Siska, inspekcije zaštite okoliša, uz izniman poticaj javnosti, doprinijele intenziviranju aktivnosti složenog procesa modernizacije svih potrebnih postrojenja kojom će se postići bitni ekološki učinci kakvoće okoliša u okruženju RNS, ali i proizvoda rafinerije sukladno standardima EU.

Izvješće o praćenju poboljšanja kakvoće zraka na području Grada Siska i dinamike radova na modernizaciji postrojenja RNS, Odbor za zaštitu okoliša Hrvatskog sabora, nakon provedene rasprave, prihvatio je na sjednici koja je održana 19. svibnja 2008. godine u Sisku. Točkom 2. zaključka Vlada RH je zadužena da u roku od šest mjeseci Odboru za zaštitu okoliša Hrvatskog sabora podnese novo Izvješće koje će sadržavati i sliku zdravlja Sisačko-moslavačke županije.

Tijekom 2008. godine u RNS je, vezano na aktivnosti pripreme i realizacije izgradnje rafinerijskih postrojenja iz Programa modernizacije, izgrađeno postrojenje za hidrodesulfurizaciju benzina - HDS FCC benzina, postavljen je novi parogenerator i dovršena rekonstrukcija centralnog dimnjaka, dok je za ostale aktivnosti iz Programa modernizacije bila u tijeku izrada potrebne dokumentacije ili odabir izvođača radova.

Rockwool Adriatic d.o.o., Potpićan

Od početka i tijekom pokusnog rada tvornice kamene vune Rockwool Adriatic d.o.o. iz Podpićna, koji je započeo 18. kolovoza 2008. godine na temelju izmjene i dopune građevinske dozvole, inspekcija zaštite okoliša stalno provodi nadzor i svakodnevni indirektni nadzor rezultata kakvoće zraka prema podacima izmjerenim na dvije mjerne postaje postavljene u okruženju tvornice u Zajcima i Čambarelićima.

U razdoblju od kolovoza do sredine prosinca 2008. godine inspekcija zaštite okoliša je na lokaciji tvornice obavila ukupno 14 inspekcijskih nadzora, od kojih 12 povodom poziva Centra 112 zbog pritužbi građana na dim i neugodne mirise, koji nastaju tijekom rada postrojenja, dok su dva nadzora u studenom i prosincu 2008. godine izvršena u svrhu kontrole postupanja tvrtke, osobito u vezi primjene propisa iz područja općih pitanja zaštite okoliša i zaštite zraka, te gospodarenja otpadom, odnosno kontrole

stanja usklađenosti rada tvornice s uvjetima pokusnog rada određenih u "Planu i programu ispitivanja bitnih zahtjeva za građevinu u tijeku pokusnog rada", koji su sastavni dio građevinske dozvole.

Radi cjelovitijeg uvida u stanje tehničko-tehnološke opremljenosti ove tvornice, u prosincu 2008. godine, zajednički inspekcijski nadzor obavile su inspekcija zaštite okoliša i inspekcije Državnog inspektorata iz područja elektroenergetike i zaštite na radu.

Prema Planu i programu ispitivanja bitnih zahtjeva za građevinu u tijeku pokusnog rada, tvornica kamene vune Rockwool Adriatic d.o.o. je u tom razdoblju obvezna provoditi ispitivanja o ispunjavanju uvjeta, koji se odnose na zdravlje ljudi i zaštitu okoliša, pratiti emisije u zrak i utjecaj na kakvoću zraka, te s tim u vezi putem ovlaštene osobe obaviti prva mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak na:

- ispustu dimnjaka (75 m) za onečišćujuće tvari u plinovima iz kupolaste peći, vrteće komore i peći za sušenje i očvršćivanje,

- ispustu dimnjaka (30 m) za onečišćujuće tvari u plinovima iz zone hlađenja i peći za sušenje i očvršćivanje,
- ispustu dimnjaka (10 m) za ispuštanje prašine iz filtra za prašinu iz sekcije rezanja
- provoditi kontinuirana mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak na ispustima kupolne peći sumporovodik (SO_2), vrteće komore i zone hlađenja (amonijak (H_2S), formaldehid i čestice) i zone hlađenja (amonijak), te na tim ispustima putem ovlaštene osobe obaviti i kalibraciju automatskih mjernih instrumenata sustava za kontinuirano mjerenje emisija radi utvrđivanja udovoljavanja tih instrumenata uvjetima zahtijevane preciznosti mjerenja.

U nadzorima inspekcije zaštite okoliša utvrđeno je da su prva mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak na ispustima dimnjaka 75 m i 30 m putem ovlaštene osobe obavljena u listopadu i studenom 2008. godine za sve onečišćujuće tvari čije su granične vrijednosti emisija (GVE) propisane Uredbe o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (članak 32.).

Izmjerene su vrijednosti emisija za praškaste tvari, formaldehid, fenol, hlapive organske spojeve izražene kao ukupni organski ugljik, amonijak, klorovodik (HCl), fluorovodik (HF), amonijak (H_2S), ugljikov monoksid (CO), zbroj senih koncentracija metala, oksida sumpora izraženih kao SO_2 i oksida dušika izraženih kao NO_2 .

Na temelju rezultata mjerenja iz Izvještaju o prvom mjerenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora utvrđeno je da su sve izmjerene vrijednosti onečišćujućih tvari u dopuštenim vrijednostima, odnosno da udovoljavaju odredbama Uredbe.

U listopadu 2008. godine ispunjen je zahtjev određen Planom i programom ispitivanja bitnih zahtjeva za građevinu u tijeku pokusnog rada u vezi kalibriranja mjernih instrumenata sustava za kontinuirano mjerenje emisija, koje je obavio akreditirani laboratorij Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor, iz čijeg izvješća proizlazi da automatski mjerni instrumenti sustava za kontinuirano mjerenje emisija udovoljavaju zahtijevanoj preciznosti mjerenja.

Na području utjecaja tvornice kamene vune u svrhu praćenja kakvoće zraka u Zajcima i Čambarelićima postavljene su dvije mjerne postaje, koje su također bile predmet nadzora inspekcije zaštite okoliša. Analizu kakvoće zraka na tim mjernim postajama obavljaju Institut za medicinsko istraživanje Zagreb i Zavod za javno zdravstvo Istarske županije. Građanima su dostupni rezultati mjerenja na web stranicama Zavoda.

Osim na mjernim postajama Čambarelići i Zajci, tvrtka Rockwool Adriatic d.o.o. sukladno mjerama propisanim u Rješenju o prihvatljivosti zahvata na okoliš od 19. prosinca 2005. godine na tri mjerne postaje izvan poslovnog kruga tvornice: Potpićan 1 – Ilišće 20, Potpićan 2 – Oršanići bb i Potpićan 3 – Tupljak 77, provodi praćenje ukupne taložne tvari (UTT) i sadržaj teških metala i sulfata u njoj putem ovlaštene osobe, Instituta za medicinska istraživanja (IMI) iz Zagreba.

Na temelju godišnjeg Izvješća o praćenju kakvoće zraka u Potpićnu za razdoblje od 1. studenoga 2007. do 31. listopada 2008. godine (IMI), utvrđeno je da su izmjerene količine UTT i metala i sulfata u njoj unutar graničnih vrijednosti (GV) određenih Uredbom o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku, a

Željezara Split d.d., Kaštel Sućurac

Inspekcija zaštite okoliša, vezano na primjenu propisa iz područja zaštite zraka, gospodarenja otpadom te općih pitanja kojima se uređuje zaštita okoliša, sustavno nadzire rad pravne osobe Željezara Split d.d. u Kaštel Sućurcu, tako da je u 2008. godini obavljeno ukupno 15 nadzora, uključivo i na temelju poziva Centra 112 zbog pritužbi građana na onečišćenje zraka u okruženju željezare, koje je rezultat povećanog obima proizvodnje.

U nadzorima je utvrđeno da zbog tehničko-tehnološke zastarjelosti pogona Čeličane, odnosno prilikom diskontinuiranog procesa proizvodnje čelika u elektrolučnoj peći u fazama proizvodnog procesa punjenja i pražnjenja i zastoja, dolazi do nekontroliranih sekundarnih difuznih emisija dimnih plinova i prašine u radni prostor, a iz njega u zrak.

S obzirom na nekontrolirane emisije dimova i prašine iz elektrolučne peći, inspekcija zaštite okoliša je Željezari Split d.d. na temelju odredbi Zakona o zaštiti zraka u 2006. i 2007. godini donijela dva rješenja,

s tim u vezi okolni zrak na području utjecaja rada tvornice bio I. kategorije kakvoće.

Nepravilnosti koje je inspekcija zaštite okoliša utvrdila tijekom pokusnog rada tvornice u 2008. godini odnosile su se na propuštanje obavljanja prvog mjerenja emisija čestica prašine na ispustu dimnjaka 10 m iz filtra za prašinu sekcije rezanja te odstupanje od tehničkih uvjeta za kratkotrajno čuvanje uzoraka formaldehida, fenola i amonijaka unutar objekta mjerne postaje Zajci, propisanih Pravilnikom o praćenju kakvoće zraka.

Inspekcija zaštite okoliša je tvrtki Rockwool Adriatic d.o.o. rješenjem naredila otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u vezi obveze provođenja prvog mjerenja emisija te odstupanja od odredbi propisa kojima se uređuje način praćenja kakvoće zraka i prikupljanja podataka glede ispunjavanja tehničkih uvjeta za mjerna mjesta. Nepravilnosti su i otklonjene u roku.

kojima je naređeno otklanjanje nedostataka u radu sustava za otprašivanje Robertson u hali Čeličane i izrada plana otklanjanja nekontrolirane emisije dima i prašine iz pogona Čeličane u okoliš.

Kontrolnim nadzorima utvrđeno je da je Željezara Split d.d. izvršila naređene mjere i da je na hali Čeličane obavila sanaciju dijela sustava Robertson te izradila Plan otklanjanja nekontrolirane emisije dima i prašine iz pogona Čeličane.

U vezi s rješavanjem onečišćenja zraka i primjene Plana tvrtke, izrađen je elaborat "Sustav sekundarnog otprašivanja pogona Čeličane" na temelju kojeg su započele aktivnosti modernizacije tvornice s provođenjem u dvije faze:

- sanacija postojećih udarnih i vidljivih opterećenja zraka nekontroliranom emisijom dima i prašine iz pogona Čeličane, odnosno faza modifikacije postojećeg primarnog sustava za otprašivanje kojim se očekuje smanjivanje nekontroliranih emisija u zrak,
- rješenje emisija onečišćujućih tvari iz pogona Čeličane u skladu sa zakonskim normama, odnosno izvedba novog sekundarnog sustava za otprašivanje.

Željezara Split d.d. je radi sveukupne modernizacije tvornice u Terminski plan uključila i sljedeće zahvate za koje su također započele aktivnosti - uređenje platoa za pripremu sirovine te uređenje platoa pripreme za prihvrat sirovine - reciklažno dvorište za neopasni tehnološki metalni otpad.

Povremena mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz točkastih stacionarnih izvora – sustava za otprašivanje elektrolučne peći i uređaja za loženje potisne peći provode se redovito, a prema rezultatima mjerenja, vrijednosti emisija onečišćujućih tvari - oksida dušika izraženih kao NO_2 , ugljikovog monoksida (CO) i ukupne praškaste tvari su u dopuštenim vrijednostima.

Međutim, s obzirom na to da je, prema „Izvješću o ispitivanju kakvoće zraka u okolišu tvornice Željezara Split za razdoblje 2007. godine“, Zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije (ožujak 2008.) utvrđeno da je kakvoća zraka u okolišu tvornice II. kategorije zbog prekoračenih graničnih vrijednosti (GV) ispitivanih onečišćujućih tvari: ukupne taložne tvari (UTT) i koncentracije olova, nikla i kadmija u netopivom dijelu taložne tvari, radi mogućnosti sustavnog pristupa, planiranja rokova te kontrole izvršavanja procesa i postupaka modernizacije, Željezari Split d.d. je od strane UIP-a upućen zahtjev za izradu i detaljnog „Terminskog plana modernizacije tvornice s programom provođenja

aktivnosti“, koji je izrađen s ciljem kontrole izvršavanja procesa i postupaka modernizacije željezare.

Radi trenutnog smanjivanja nekontrolirane emisije dima i prašine iz pogona Čeličane do realizacije faze modifikacije postojećeg primarnog sustava za otprašivanje, inspekcija zaštite okoliša je na temelju odredbi Zakona o zaštiti okoliša naredila provođenje kontrole kvalitete ulazne sirovine te obavljanje posebnog mjerenja emisija putem ovlaštene osobe, koje mora posebno sadržavati podatke o lebdećim česticama i sadržaju metala u tim česticama, podatke o dioksinima i furanima te onečišćujućim tvarima čija su mjerenja određena Uredbom o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora za tehnološki proces dobivanja čelika (ukupne praškaste tvari, ugljikov monoksid, oksidi dušika izraženi kao NO_2).

U kontrolnom nadzoru iz srpnja 2008. godine utvrđeno je da Željezara provodi kontrolu ulazne sirovine u pogonu Čeličane, te da je na krovnom otvoru hale pogona Čeličane obavila posebna mjerenja emisija putem ovlaštene tvrtke. Mjerenjem je utvrđeno da su štetne, praškaste tvari anorganske tvari I., II. i III. razreda štetnosti te dioksini i furani, u skladu s vrijednostima propisanim Uredbom o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, ali je utvrđeno odstupanje od propisane

vrijednosti za koncentraciju ukupne praškaste tvari. Slijedom toga, inspekcija zaštite okoliša je podnijela optužni prijedlog protiv Željezare Split d.d. zbog povrede Zakona o zaštiti zraka. Nadležni je Prekršajni sud u vezi podnesenog optužnog prijedloga izdao prekršajni nalog kojim su okrivljenik Željezara i odgovorna osoba u pravnoj osobi proglašeni krivima te im je izrečena novčana kazna.

Osim mjera vezanih za zaštitu zraka, inspekcija zaštite okoliša je, zbog povrede propisa kojima se uređuje gospodarenje otpadom, vezano na vođenje i dostavu propisane dokumentacije te zbrinjavanje nastalog neopasnog i opasnog otpada, donijela šest rješenja kojim je naređena izrada Plana gospodarenja otpadom, uklanjanje privremeno odloženog proizvodnog neopasnog otpada - otpadne troske, cundera i vatrostalnog otpada opeke, dostava općih podataka zaštite okoliša u katastar emisija u okoliš nadležnom uredu, osiguranje propisanih uvjeta za skladištenje neopasnog otpada te vođenje propisanog očevidnika otpada za filtarsku prašinu, sanaciju onečišćenih površina odloženim otpadnim uljima i propisno zbrinjavanje sanacijom nastalog otpada, uklanjanje i zbrinjavanje

odbačenog građevinskog otpada i zemlje i uklanjanje opasnog otpada - ambalaže od opasnih tvari i njeno propisno skladištenje na lokaciji.

U vezi izvršenja rješenja koja se odnose na izradu i vođenje propisane dokumentacije Željezara Split d.d. je postupila prema naređenim mjerama, osim uklanjanja odloženog proizvodnog neopasnog otpada i propisanog skladištenja otpada. Zbog toga su doneseni zaključci, kojima je naređeno plaćanje novčane kazne (naplaćena). Pokrenut je i postupak za izvršenje rješenja putem druge osobe te je podnesen prekršajnom sudu optužni prijedlog.

Kontrolom izvršenja rješenja kojima je naređen veći broj mjera radi usklađenja postupanja Željezare s propisima o otpadu, utvrđeno je da je po tim mjerama postupljeno, ali su u nadzoru utvrđena nova odstupanja u postupanju s otpadom, temeljem čega su nadležnom prekršajnom sudu podnesena dva optužna prijedloga. Prekršajni sud je u vezi podnesenog optužnog prijedloga zbog predaje opasnog otpada (bačvi od ulja) neovlaštenoj osobi, izdao prekršajni nalog kojim su Željezara i odgovorna osoba u pravnoj osobi proglašeni krivima te im je izrečena novčana kazna.

Temeljem utvrđenih nedostataka u postupanju s otpadom, donesena su rješenja kojima je naređeno vođenje očevidnika otpada, uklanjanje i propisno zbrinjavanje proizvodnog otpada filtarske prašine te propisana izrada plana gospodarenja otpadom proizvođača otpada na propisani način.

S obzirom na to da za novonastale količine otpadne troske nije ishođena propisana dozvola za obavljanje gospodarenja neopasnim otpadom, tj. obradu troske, inspekcija zaštite okoliša je nadležnom sudu podnijela optužni prijedlog.

Inspekcija je u cilju trenutnog smanjivanja i sprečavanja nekontrolirane emisije dima i prašine, inspekcijskim rješenjem u lipnju 2008. godine tvrtki Željezara Split naredila i mjeru provođenja kontrole kvalitete ulazne sirovine i time zabranu upotrebe „nečiste“ sirovine. Provedenim kontrolnim nadzorima u više navrata, utvrđeno je da se Željezara pridržava naređenih mjera čime se osiguralo da ulazna sirovina ne sadrži npr. olovo, obojene i ostale metale, metale s premazom, plastiku, gumu i slično. Takvo je ponašanje imalo pozitivni utjecaj na poboljšanje kakvoće zraka u odnosu na koncentracije olova u UTT u posljednjem tromjesečju, a koje je evidentirano na mjernim postajama sjever i istok.

U cilju eliminacije prisutne prašine s navedenim metalima, koja je taložena na zemljanim površinama lokacije tvornice u višegodišnjem razdoblju i koja se utjecajem vjetra emitira ponovno u zrak, inspekcijskim rješenjem u studenome 2008. godine Željezari je naređeno asfaltiranje manipulativnih prometnica unutar kruga tvornice i sadnja nasada, a do izvršenja

rješenja njihovo močenje i čišćenje, kao mjere za sprečavanje onečišćivanja okoliša. Željezara Split d.d. je na temelju naređenih inspekcijskih mjera dovršila u listopadu 2008. godine modifikaciju sustava za primarno otprašivanje pogona Čeličane, čime je dovršena prva faza modernizacije tvornice - sanacija postojećih udarnih i vidljivih opterećenja zraka nekontroliranom emisijom.

Inspekcija zaštite okoliša prati realizaciju Terminskog plana modernizacije tvornice, te je temeljem dostavljene odgovarajuće dokumentacije, utvrđeno da su aktivnosti modernizacije sustava za otprašivanje planirane do konca 2008. godine, provedene u skladu s tim planom.

Inspekcija zaštite okoliša utječe propisanim postupcima i mjerama da se sanira stanje i spriječi daljnje onečišćenje okoliša, poboljšanjem tehnološkog procesa te kontrolom korištene sirovine u proizvodnji i to u što kraćem vremenu, ali cjelovita modernizacija tvornice je složen i zahtjevan proces za koji je potrebno duže vrijeme.

U međuvremenu je Željezara Split d.d. za neopasni otpad, odnosno otpadnu trosku, 20. siječnja 2009. godine ishodila od nadležnog Županijskog ureda privremenu dozvolu za obradu troske od, čime su stvoreni preduvjeti za rješavanje toga otpada odloženog na lokaciji tvornice.

Utvrđeno je također da je s lokacije uklonjen i zbrinut opasni otpad - filtarska prašina te da su izrađene dopune planova gospodarenja otpadom i očevidnika otpada. Kontrola izvršenja rješenja nastavit će se po isteku svih rokova za njihovo izvršenje.

Nadzori korištenja hlapivih organskih spojeva

U inspekcijskim nadzorima pravnih i fizičkih osoba koje u djelatnosti koju obavljaju koriste hlapive organske spojeve (HOS-a), i pripreme koji sadrže takve spojeve nastoji se:

- uspostaviti sustav za praćenje potrošnje HOS-a,
- povećati razinu spoznaja o štetnosti emisija HOS-a na zdravlje i okoliš kao i o mogućnostima za primjenu zamjenskih sredstava,
- dovesti emisije HOS-a u propisane okvire te tako smanjiti negativne utjecaje na zdravlje i okoliš.

U tom cilju tijekom 2008. godine obavljeni su inspekcijski nadzori:

- kemijskih čistionica kao posebna tematska cjelina,
- benzinskih postaja,
- postrojenja za proizvodnju premaza za antikorozivnu zaštitu,
- postrojenja za nanošenje premaza za antikorozivnu zaštitu,
- postrojenja za proizvodnju brodova od stakloplastike.

U nadzorima pravnih i fizičkih osoba utvrđeno je da:

- ne raspolažu svim potrebnim spoznajama o štetnosti HOS-a,
- ne postupaju s otpadom opterećenim HOS-a na propisan način,
- ne vode propisanu evidenciju o potrošnji HOS-a i ne dostavljaju podatke o potrošnji i emisiji HOS-a u MZOPG i AZO-a ili dostavljaju nepotpune i netočne podatke,
- emisije HOS-a u zrak višestruko prelaze propisane granične vrijednosti emisija,
- uređaji i oprema ne udovoljavaju tehničko-tehnološke standarde zbog čega nije moguće svesti emisije HOS-a u zakonom propisane okvire.

MZOPUG je zbog utvrđenih nepravilnosti pojačalo suradnju s obrtničkom i gospodarskom komorom, kao i s drugim tijelima državne uprave i stručnim institucijama, kako bi se pravne i fizičke osobe upoznale s propisima o ograničenju uporabe HOS-a, rokovima prilagodbe i zamjenskim tvarima.

Inspekcija zaštite okoliša posebno je intenzivirala suradnju s Hrvatskom obrtničkom komorom radi edukacije obrtnika koji obavljaju djelatnost kemijskog čišćenja hlapivim organskim spojevima.

Inspekcija zaštite okoliša je u nadzoru kemijskih čistionica utvrdila da ukupna potrošnja HOS-a iznosi oko 100 t godišnje. Pritom postupanje s otpadom opterećenim HOS-om nije bilo zadovoljavajućoj razini, kao ni vođenje evidencije o potrošnji HOS-a.

U inspekcijskom nadzoru pravne osobe TIFON d.o.o. utvrđeno je da pravna osoba ima propisane uređaje i opremu za povrat benzinskih para u cisterne prilikom pretakanja benzina iz cisterni u podzemne spremnike na benzinskim postajama. Svih 40 benzinskih postaja i sve cisterne pravne osobe TIFON d.o.o. usklađene su s odredbama propisa te zbog toga nema razloga za ispuštanje benzinskih para na odušku podzemnog spremnika na benzinskoj postaji. Međutim, na terminalu u Zaboku, u zakupu pravne osobe TIFON d.o.o. nije moguća rekuperacija benzinskih para zbog čega se benzinske pare i dalje ispuštaju u zrak. Pravna osoba TIFON d.o.o. planira u rokovima dopuštenim propisima uskladiti postupanje s benzinskim parama s propisima.

U inspekcijskom nadzoru radi postupanja s HOS-om u pravnoj osobi HEMPEL d.o.o. iz Umaga, utvrđene su nepravilnosti, tako da je utvrđena neusuglašenost u prijavljenim (2871 t) i potrošenim količinama (oko 3500 t) HOS-a, kao i nepropisno postupanje s otpadom opterećenim HOS-om, zbog čega je naređeno uklanjanje nepravilnosti, a nadležnom Prekršajnom sudu je podnesen i optužni prijedlog.

U inspekcijskom nadzoru postrojenja za nanošenje premaza za antikorozivnu zaštitu pravne osobe Đuro Đaković Specijalna vozila d.d. iz Slavonskog Broda, utvrđeno je da je potrošnja HOS-a u 2008. godini iznosila 88 t. Emisije HOS-a u zrak višestruko su prelazile propisane granične vrijednosti zbog čega je pravna osoba izradila program smanjenja emisija. U kontrolnom nadzoru radi izvršenja rješenja utvrđeno je da je pravna osoba primjenom zamjenskih tvari i manjom proizvodnjom specijalnih vozila, smanjila potrošnju HOS-a za 42%. Zbog zastarjele opreme i tehničko

-tehnoloških postupaka nanošenja i sušenja premaza za antikorozivnu zaštitu, pravna osoba nije u mogućnosti postići propisane granične vrijednosti emisije HOS-a. U postupku je ishođenje lokacijske dozvole za izgradnju suvremenog pogona za antikorozivnu zaštitu. Zbog nepropisnog postupanja s otpadom opterećenim HOS-om inspekcija je podnijela optužni prijedlog nadležnom Prekršajnom sudu, a pravna i odgovorna osoba su nepravomoćno kažnjene novčanom kaznom.

U inspekcijskom nadzoru radi utvrđenja postupanja s HOS-om u postrojenju za proizvodnju brodova od stakloplastike pravne osobe AD Brodovi d.o.o. iz Solina utvrđeno je da pravna osoba trošila oko 50 t na godinu HOS-a. Emisije tih spojeva u zrak prelazile su propisane granične vrijednosti te je zbog toga pravna osoba izradila program smanjenja emisija, a nadležnom Prekršajnom sudu je zbog nepropisnog postupanja s otpadom opterećenim HOS-om podnesen optužni prijedlog.

2.2.3. Sustavni tematski nadzori

Prekogranični promet otpadom

U provođenju inspekcijskog nadzora prekograničnog prometa otpadom tijekom posljednje tri godine, inspekcija zaštite okoliša, carinska služba Ministarstva financija i službenici Ministarstva unutarnjih poslova znatno su unaprijedili međusobnu suradnju.

Inspekcijski nadzori prometa otpadom provode se na graničnim prijelazima temeljem članka 12. Uredbe o nadzoru prekograničnog prometa otpadom (NN, br. 69/06, 17/07, 39/09) te po pozivu carinskih službenika na osnovu sumnje o nezakonitom prometu.

Budući da se nadzor prekograničnog prometa otpadom provodi od 2006. godine, uspostavljena je uspješna suradnja središnjih službi nadležnih tijela, temeljem koje je razvijena i neposredna suradnja na operativnoj razini između inspektora zaštite okoliša iz PJ-a i carinskih službenika na graničnim prijelazima na kojima se temeljem Uredbe provodi prekogranični promet otpadom.

Prekogranični promet otpadom i opasnim otpadom nadziran je na 14 cestovnih, 3 pomorska i 2 željeznička granična prijelaza u veljači, srpnju i prosincu.

Tijekom 2008. godine obavljeno je 72 nadzora vozila/kontejnera/vlakova, od kojih se dio nadzora prometa prekograničnog

prometa otpadom odnosio na provedbu plana IMPEL-a, klastera TFS o prekograničnom prometu otpadom – Provedbene akcije II (*IMPEL TransFrontier Shipments of Waste Cluster - Project Enforcement Action II*). Za razliku od drugih graničnih prijelaza, koje su nadzirali samo predstavnici RH, na željezničkom graničnom prijelazu Tovarnik obavljen je zajednički inspekcijski nadzor s nadležnim tijelima iz Republike Srbije, kao dio stalne suradnje s nadležnim inspekcijskim službama susjednih zemalja.

Zbog povrede propisa kada otpad u graničnom prometu nije odgovarao otpadu navedenom u dokumentaciji, donesena su 2 rješenja, a nadležnim prekršajnim sudovima podneseno je 10 optužnih prijedloga.

Iskustva stečena u provedbi zajedničkih nadzora na graničnim prijelazima rezultirala su unapređenjem znanja i jačanjem suradnje svih uključenih sudionika u cilju učinkovitije i kvalitetnije borbe protiv raznih oblika protuzakonitog obavljanja prekograničnog prometa otpadom.

U Carinskom centru za obuku pri Policijskoj akademiji u Zagrebu inspektori zaštite okoliša su 28. ožujka 2008. godine održali radionicu za carinske službenike *Inspekcija zaštite okoliša – nadzor prekograničnog prometa otpadom* sa sljedećim tematskim cjelinama:

- pregled propisa koji uređuju prekogranični promet otpadom u RH,
- što je otpad i vrste otpada,
- uvoz/izvoz/provoz otpada,
- uloga carine u zaštiti okoliša,
- kaznene odredbe.

Granični prijelazi nadzirani u 2008. godini

U nadzorima prekograničnog prometa otpadom, koji su uslijedili nakon te radionice, uočeno je da carinski službenici u samostalnim pregledima bez inspektora zaštite okoliša lakše pronalaze i prepoznaju otpad, unatoč tome što je deklariran kao roba.

Tijekom obavljanja nadzora na graničnim prijelazima, inspektori su indirektno utvrdili razloge i za nadzore u tvrtkama zbog nepravilnosti u postupanju s otpadom (npr. tvrtke prijevoznici su obavljali prijevoz otpada bez propisane dozvole ili tvrtke proizvođači otpada nisu ga predali ovlaštenim sakupljačima).

Osim toga, inspektori su u nadzorima identificirali prekogranični promet starim vozilima koja nisu bila deklarirana kao otpad. Iako bi to mogla biti nepravilnost, takva aktivnost nije izričito zapriječena Zakonom o otpadu.

Iskustvo u provedbi nadzora pokazalo je da je ilegalni prekogranični promet otpadom stvarni problem i jedan od prioriteta u suzbijanju oblika međunarodnog kriminaliteta u vezi okoliša. Ovo saznanje utjecalo je na potrebu daljnjeg jačanja suradnje inspekcije zaštite okoliša s odgovarajućim nadležnim tijelima na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Odlagališta

Svake godine provodi se redovni inspekcijski nadzor svih odlagališta otpada u RH u skladu s obvezom iz Godišnjeg programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera preventivne zaštite od požara u suradnji inspekcije zaštite okoliša, inspekcije zaštite protiv požara Ministarstva unutarnjih poslova i sanitarne inspekcije Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi te s predstavnicima općina i gradova.

Istovremeno, u okviru priprema za turističku sezonu, u svim županijama provode se i inspekcijski nadzori odmorišta i dijela pratećih objekata (benzinske postaje) uz turističke prometnice i u zaštićenim područjima (nacionalni parkovi i parkovi prirode) te u lukama nautičkog turizma.

U suradnji s inspekcijskim službama Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi te predstavnicima općina i gradova, u 2008. godini u okviru provedbe mjera protupožarne zaštite u RH prije i za vrijeme turističke sezone planirani su prvi te kontrolni nadzori svih 292 odlagališta otpada na koja se kontrolirano odlaže komunalni otpad. Provedba ovih aktivnosti planirana je u razdoblju od svibnja do rujna dinamikom od 2 nadzora mjesečno za koje su aktivnosti zaduženi inspektori zaštite okoliša u PJ-a UIP-a.

U razdoblju od svibnja do rujna 2008. godine obavljen je preventivni nadzor svih 292 odlagališta otpada (117 lokacija u županijama na jadranskom i 175 lokacije u županijama u kontinentalnom području) te 50 lokacija nekontroliranog „divljeg“ odlaganja otpada.

Tijekom nadzora je utvrđeno da je broj nadziranih lokacija na koja se odlaže otpad u 2008. godini manji u odnosu na prethodne godine, s obzirom na to da je, na temelju mjera inspekcije zaštite okoliša, otpad s dijela lokacija nekontroliranih „divljih“ odlagališta tijekom prethodne godine uklonjen, a dio odlagališta otpada je saniran i zatvoren.

U inspekcijskim nadzorima provjerena je faza postupka sanacije, provedba mjera zaštite okoliša tijekom sanacije propisanih procjenom utjecaja na okoliš te ispunjavanje obveza sukladno odredbama Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 117/07).

Nadzor uključuje kontrolu za vrijeme aktivnog korištenja odlagališta i nakon zatvaranja odlagališta.

Tijekom aktivnog korištenja odlagališta provjerava se postupanje s otpadom prije odlaganja i tijekom odlaganja otpada te ispunjavanje općih uvjeta za odlagališta otpada.

Pri nadzoru postupanja odlagatelja s otpadom na odlagalištu prije i tijekom odlaganja provjeravana je dokumentacija, provođenje vaganja i vizualno pregledavanje otpada prije i nakon istovara na odlagalište, izrada osnovne karakterizacije, provođenje provjera sukladnosti otpada za prihvaćeni otpad te prekrivanje otpada.

Kontrola za vrijeme aktivnog korištenja odlagališta uključuje i nadzor osnovne opremljenosti odlagališta (natpis s imenom odlagatelja, vrstom odlagališta i radnim vremenom odlagališta, plan postupaka za slučaj izvanrednog događaja, ograđenost odlagališta ogradom visine najmanje 2 m, nenadzirani unos otpada na odlagalište,

površine za izvođenje postupaka preuzimanja i provjere predanog otpada te za parkiranje i okretanje dostavnih vozila, opremljenost uređajima za sprečavanje prenošenja prašine i nečistoća s transportnih vozila s odlagališta na kolnike javnih cesta, skladišni prostor za slučaj potrebe privremenog skladištenja otpada prije odlaganja, priključak na javnu cestu, protupožarni pojas širine 4-6 m oko ograde odlagališta te visoki zeleni pojas iza protupožarnog pojasa).

Budući da se građevinski otpad koji sadrži azbest i čvrsto vezani azbestni otpad može odložiti na odlagalište neopasnog otpada u posebnim odlagališnim poljima, organiziranim odvojeno od ostalog otpada na odlagalištu, u nadzorima je provjereno ispunjavanje i tog zahtjeva.

Osim toga, odlagatelj koji upravlja odlagalištem opasnog i neopasnog otpada mora osigurati kontrolu za vrijeme rada odlagališta koja uključuje mjerenja meteoroloških parametara, emisija odlagališnog plina, procjedne vode i oborinske vode s površine odlagališta te parametara onečišćenja podzemne vode opasnim tvarima, ako se nalazi u području

utjecaja odlagališta i kontrolu stabilnosti tijela odlagališta. Potrebna ispitivanja i analize obavljaju ovlašteni laboratoriji.

Nakon zatvaranja odlagališta odlagatelj je dužan u propisanom vremenskom razdoblju utvrđenom u posebnoj dozvoli osigurati održavanje i zaštitu zatvorenog odlagališta, redovite preglede stanja tijela odlagališta, obavljanje kontrole i nadzora odlagališta i izradu godišnjeg izvješća o stanju odlagališta i provedbi propisanih mjera.

Prema podacima o požarima na odlagalištima otpada utvrđeno je da je u 2008. godini bilo 27 požara na 17 odlagališta. Najčešći uzrok nastanka požara na odlagalištima je samozapaljenje otpada u nižim slojevima tijela odlagališta, pepeo iz dovezenog otpada ili paljenje od strane nepoznatih osoba.

Vezano uz naređene mjere, u kontrolnim nadzorima je utvrđeno da su požari na odlagalištima ugašeni i da su u većini slučajeva samozapaljenja otpada uzroci požara uklonjeni, odloženi otpad na odlagalištima se uglavnom redovito prekriva inertnim materijalom, otpad koji je bio odložen izvan odlagališta je uklonjen.

Vezano uz dokumentaciju, odlagatelji su počeli voditi propisane očevidnike o otpadu za odlagalište uz ispunjavanje pripadajućih pratećih listova te su pokrenuti postupci za izdavanje propisanih dozvola.

Također je saniran i dio divljih odlagališta, a za ona divlja odlagališta za koja su općinama ili gradovima na čijem se području nalaze nedostajala financijska sredstva, pokrenut je s FZOEU-om postupak sufinanciranja sanacije.

Temeljem odredbi Pravilnika o načinu i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada postojeća odlagališta otpada koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima moraju biti sanirana i/ili zatvorena najkasnije do 31. prosinca 2011. godine. U svrhu rješavanja uređenja postojećih odlagališta općine i gradovi s FZOEU-om zaključuju ugovor o sufinanciranju radova na sanaciji i izradi potrebne dokumentacije.

Tako su u razdoblju od 2005. do 2008. godine na temelju postupaka inspekcije zaštite okoliša i uz sufinanciranje FZOEU-a pokrenuti postupci sanacije za 299 odlagališta. Do konca 2008. godine od ukupnog broja (299), sanacija je završena za 58 odlagališta, dok su na 60 odlagališta radovi sanacije bili u tijeku. Također na ostalim odlagalištima (60,5%)

priprema sanacije je u tijeku provedbom javnog natječaja za izvođače radova (7), te izradom obvezne dokumentacije (studija utjecaja na okoliš, plan sanacije i zatvaranja odlagališta) i ishođenjem dozvola (174). Od 58 odlagališta na kojima je završena sanacija 50 ih je zatvoreno uz izmještanje otpada.

Radi sanacije lokacija nekontroliranog odlaganja otpada („divlja odlagališta“), općine i gradovi su sklopili ugovore s FZOEU-om o sufinanciranju sanacije za 699 takvih lokacija, tako da je do konca prosinca 2008. godine sanirano 398 lokacija, a za 301 lokaciju sanacija je bila u tijeku.

Zbog odstupanja od zakonskih odredbi inspekcija zaštite okoliša je u 2008. godini izdala 80 rješenja u kojima je naredila poduzimanje mjera za uklanjanje nepravilnosti na odlagalištima koje se odnose na uklanjanje uzroka požara, prekrivanje odloženog otpada i provođenje drugih mjera zaštite okoliša, uklanjanje otpada odloženog izvan odlagališta, vođenje propisane dokumentacije, sanaciju radi uklanjanja posljedica tla onečišćenog otpadom te zabranu paljenja otpada i odlaganja otpada bez propisane dozvole. Zbog utvrđenih povreda inspekcija je podnijela i 6 optužnih prijedloga.

Odlagališta nadzirana u 2008. godini

Nadzirana odlagališta
u sanaciji:
(Podum - Otočac,
Ilovac - Karlovac,
Sodol - Ogulin,
Imotski)
sanacija od požara:
(Kokojevica, o. Korčula)

Cestovni pravci i prateće građevine

Inspekcija zaštite okoliša provela je od svibnja do srpnja 2008. godine inspekcijske nadzore prometnica na turističkim područjima, kao i prometnica na zaštićenim područjima (nacionalni parkovi i parkovi prirode), u cilju sprečavanja nekontroliranog odlaganja i zbrinjavanja otpada uz prometnice.

Nadzori su provedeni u svim županijama, a pregledane su autoceste, državne, županijske i lokalne ceste na turističkim područjima, pripadajuća ugibališta i odmorišta te dio pratećih objekata na prometnicama (benzinske postaje, restorani, moteli i dr.).

U nadzorima na području Istarske, Primorsko-goranske te Karlovačke, Varaždinske, Sisačko-moslavačke, Brodsko-posavske, Virovitičko-podravске i Vukovarsko-srijemske županije utvrđeno je uredno stanje, odnosno prometnice su bile uređene i opremljene potrebnom opremom za prikupljanje otpada.

Odlaganje otpada uz prometnice od strane nepoznatih osoba, ponajviše građevinskog otpada, zabilježeno je u Zadarskoj, Splitsko-dalmatinskoj te Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Nekontrolirano odlaganje glomaznog i komunalnog otpada uz prometnice utvrđeno je u Osječko-baranjskoj, Požeško-slavonskoj, Šibensko-kninskoj i Ličko-senjskoj županiji.

Temeljem provedenih nadzora te sukladno odredbi Zakona o otpadu (članak 18. stavak 1.), inspekcija zaštite okoliša donijela je 4 rješenja o uklanjanju otpada te uputila 23 obavijesti općinama i gradovima kojima se naređuje uklanjanje otpada odbačenog od stane nepoznatih osoba. Provedenim kontrolama izvršenja rješenja te postupanja prema obavijestima utvrđeno je da je na većini lokacija otpad uklonjen.

U sklopu ovog tematskog nadzora, odnosno nadzora ugostiteljskih objekata (hoteli, auto kampovi, turistička naselja, pansioni i drugi ugostiteljski objekti (restorani, bistroi, ugostiteljski obrti i dr.), koji se stalno provode od 2005. godine, provedeni su i nadzori dijela luka nautičkog turizma (marine), kao i pravnih osoba koje posluju u sklopu marina (restorani, servisi za održavanje brodica, charteri i dr.).

U nadzorima je pregledano 11 marina - YACHTING CLUB Marina (Mali Lošinj), ACI Marina CRES (Cres), ACI d.d. Opatija, ACI Marina Rab, ACI Marina Ičići, Marina Hotela Admiral (Opatija), ACI Marina Split, ACI Marina Vodice, Marina Kremnik (Primošten), Marina Rogoznica, Marina Mandalina Šibenik te 19 pravnih osoba koje posluju unutar područja marina.

Utvrđene nepravilnosti u nadzorima odnosile su se na vođenje propisane dokumentacije o otpadu, a sukladno tome izdano je 22 rješenja prema kojima je postupljeno u danim rokovima.

Nadzorima su pregledani i granični prijelazi na kojima nisu utvrđene povrede propisa iz područja zaštite okoliša.

Posebne kategorije otpada

U suradnji s FZOEU-om inspekcija zaštite okoliša je tijekom 2008. godine u inspekcijskim pregledima pravnih i fizičkih osoba, proizvođača odnosno posjednika otpada, provodila inspekcijski nadzor u vezi primjene propisa kojima se uređuje gospodarenje posebnim kategorijama otpada, posebice gospodarenje otpadnim vozilima, električnim i elektroničkim otpadom te ambalažnim otpadom.

U tu svrhu inspekcija zaštite okoliša je obavila nadzor 96 pravnih i fizičkih osoba pri kojima je provedena kontrola usklađenosti njihovog rada s odredbama Zakona o otpadu i odgovarajućim provedbenim propisima. Nezakonitosti i nepravilnosti utvrđene u tim nadzorima odnosile su se na gospodarenje otpadom bez odgovarajućih dozvola, ostavljanje i/ili odlaganje otpada na lokacijama koje za to nisu određene Zakonom, predaju otpada neovlaštenim osobama za sakupljanje, uporabu i/ili zbrinjavanje otpada te vođenje propisane dokumentacije o nastanku i tijeku otpada.

Na temelju utvrđenog stanja inspekcija zaštite okoliša je u 100 nadzora nadziranim osobama donijela 60 rješenja i naredila izvršenje 85 mjera i to na temelju primjene:

1. Pravilnika o gospodarenju otpadom električnom i elektroničkom opremom i uređajima:

- 9 mjera zabrane obavljanja djelatnosti gospodarenja EE otpadom bez propisane dozvole,
- 14 mjera kojima je naređeno uklanjanje nepropisno odloženog EE otpada,
- 11 mjera kojima je naređeno vođenje propisane dokumentacije,

2. Pravilnika o gospodarenju otpadnim vozilima:

- 16 mjera zabrane obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadnim vozilima bez propisane dozvole,
- 29 mjera kojima je naređeno uklanjanje nepropisno odloženih otpadnih vozila,
- 1 mjera kojom je naređeno vođenje propisane dokumentacije,

3. Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu:

- 1 mjera kojom je naređeno uklanjanje nepropisno odloženog ambalažnog otpada,
- 3 mjere kojima je naređeno vođenje propisane dokumentacije,
- 2 mjere kojima je naređeno pribavljanje propisane dozvole.

Zbog počinjenih prekršaja inspekcija zaštite okoliša je nadležnim prekršajnim sudovima podnijela 36 optužnih prijedloga.

Povodom prijave FZOEU-a, inspekcija zaštite okoliša je u ožujku 2008. godine obavila nadzor tvrtke Ecos d.o.o. na lokaciji skladišta otpada u Bjelovaru te utvrdila da se na navedenoj lokaciji obavlja djelatnost sakupljanja, privremenog skladištenja i predobrade mehaničkim postupcima metalno-glomaznog otpada, kao i djelatnost sakupljanja i obrade otpadnih vozila koja sadrže opasne komponente bez propisanih dozvola nadležnih tijela za gospodarenje otpadom. Neposrednim očevidom na lokaciji su utvrđene sljedeće vrste otpada: željezne kovine, otpadni lim, otpadni gus (željezo i čelik), otpadni aluminij, olovo, otpadni mesing, miješani metali, otpadni akumulatori, zauljeni otpadni transformatori, trafolimovi, elektronički otpad, otpadne gume, otpadna vozila i otpadna motorna ulja, ulje prijenosnika, tekućina u kočnicama, ulje u amortizeru i drugi opasni otpad koji nastaje prilikom obavljanja djelatnosti obrade otpadnih vozila.

Slijedom utvrđenih nepravilnosti na temelju odredbi Zakona o otpadu, doneseno je rješenje kojim je tvrtki „Ecos“ d.o.o. naređena mjera zabrane obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom, sakupljanje i obrada svih vrsta metalnog otpada i posebnih kategorija otpada, otpadnih vozila koja sadrže opasne tvari, otpadnih akumulatora i drugog opasnog otpada, dok ne ishodi propisane dozvole za gospodarenje otpadom. Zbog počinjenog prekršaja inspekcija zaštite okoliša je protiv tvrtke Ecos d.o.o. kao pravne osobe i odgovorne osobe u pravnoj osobi podnijela i optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu.

Presudom suda iz listopada 2008. godine izrečene su novčane kazne u iznosu od 10.000,00 kn, odnosno u iznosu od 2.000,00 kn.

U kontrolnom nadzoru je utvrđeno da je postupljeno po naređenom u inspekcijskom rješenju.

Nadzirana tvrtka za gospodarenje posebnim kategorijama otpada
Ecos d.o.o., Bjelovar

Ovlaštenici za gospodarenje otpadom

U provedbi nadzora inspektori zaštite okoliša nadziru ovlaštene tvrtke za gospodarenje otpadom, odnosno tvrtke koje su registrirane za obavljanje djelatnosti skupljanja, oporabe i zbrinjavanja (obrade, odlaganja, spaljivanja i drugih načina) otpada te za djelatnost gospodarenja posebnim kategorijama otpada.

Ove tvrtke ne smiju početi obavljati navedene djelatnosti prije nego pribave propisanu dozvolu koju za gospodarenje opasnim otpadom te za spaljivanje i suspaljivanje otpada izdaje MZOPUG, a za gospodarenje komunalnim otpadom i posebnim kategorijama otpada (neopasni otpad) nadležno upravno tijelo županije, odnosno Grada Zagreba.

Prema popisu AZO-a iz 2008. godine, za gospodarenje opasnim otpadom izdano je 111 dozvola, od kojih 94 dozvole pokrivaju djelatnost skupljanja, 34 djelatnost oporabe otpada, a 20 termičku obradu otpada.

Najčešće zastupljene vrste opasnog otpada su boje, tinta, ljepljiva i smole, otapala, fotografske kemikalije, pesticidi, baterije (nikal-kadmij i olovne baterije), akumulatori, otpadna ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje.

Od 414 dozvola za gospodarenje neopasnim otpadom, 363 dozvole izdane su za skupljanje otpada, 75 za oporabu, od kojih je 16 dozvola za termičku obradu otpada, i 2 dozvole za energetske oporabu neopasnog otpada. Broj tvrtki je manji, budući da neke imaju više dozvola.

Za gospodarenje komunalnim otpadom (dozvole za gospodarenje otpadom koje obuhvaćaju sve ili neke od ključnih brojeva iz grupe 20 – komunalni otpad (otpad iz domaćinstva, trgovine, zanatstva i slični otpad iz proizvodnih pogona i institucija), uključujući odvojeno sakupljene frakcije) izdano je 278 dozvola.

Prema podacima iz 2008. godine o izdanim dozvolama za gospodarenje otpadom u odnosu na prethodne godine, broj dozvola je značajno porastao. Ovakav trend porasta broja ovlaštenih tvrtki, odnosno izdanih dozvola, rezultat je i aktivnosti inspekcije, kao i mjera zabrane rada tvrtkama ako obavljaju djelatnost gospodarenja otpadom bez propisane dozvole te mjera poduzetih prema proizvođačima otpada u slučaju predaje otpada neovlaštenim tvrtkama. U nadzoru inspektor zaštite okoliša kod ovlaštenih tvrtki nadzire ispunjavanje propisanih uvjeta za obavljanje djelatnosti iz područja gospodarenja otpadom, usklađenost postupanja s dozvolom za gospodarenje otpadom te vođenje propisane dokumentacije i njeno dostavljanje u propisanim rokovima.

Ukoliko nadzirana ovlaštena tvrtka ne postupi u skladu s propisanim uvjetima, inspekcija zaštite okoliša će u slučaju da tvrtka postupi bez dozvole za gospodarenje otpadom zabraniti obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom. Ako ne radi u skladu s izdanom dozvolom, privremeno će obustaviti obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom dok se ne uskladi s propisanim uvjetima, odnosno uvjetima iz dozvole. Vođenje i dostavljanje propisane dokumentacije naredit će ako ovlaštena tvrtka to ne radi na propisani način.

Nadzor tvrtki ovlaštenih za gospodarenje otpadom inspekcija zaštite okoliša obavlja u skladu s Godišnjim planom i programom rada i po prijavama.

Sukladno planu rada redovni nadzor ovlaštenih tvrtki za gospodarenje opasnim otpadom obavlja se u pravilu jednom u 2 godine, nadzor ovlaštenih tvrtki za gospodarenje komunalnim otpadom jednom godišnje u sklopu nadzora odlagališta otpada, a nadzor tvrtki za gospodarenje neopasnim otpadom povremeno i u slučaju prijave.

Tijekom 2008. godine obavljeno je ukupno 142 nadzora osoba ovlaštenih za gospodarenje opasnim, neopasnim i komunalnim otpadom. U 65 slučajeva izdana su rješenja kojima je ovlaštenim tvrtkama naređeno otklanjanje nedostataka i nezakonitosti u vođenju propisane dokumentacije te usklađenje rada s uvjetima iz dozvole, odnosno zabrana obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom u slučaju da bez dozvole obavlja neku od djelatnosti gospodarenja otpadom ili je obavlja na nepropisnoj lokaciji.

Ostali primjeri neusklađenosti s propisima koja se u nadzorima najčešće utvrđuje su sljedeća:

- dozvole za gospodarenje opasnim otpadom sadrže nedostatke u vezi udovoljavanja propisanim, najčešće tehničkim uvjetima za skladištenje opasnog otpada,
- na tvrtke koje skladište opasni otpad u skladištu koje u potpunosti ne udovoljava propisima, nije primijenjena zabrana skladištenja, već uklanjanje nedostataka, jer imaju dozvolu za skladištenje opasnog otpada,
- kategorije opasnog otpada s kojima se stvarno postupa ne odgovaraju onima navedenim u dozvoli za gospodarenje opasnim otpadom, za preuzeti opasni otpad nedostaju izvješća o ispitivanju kemijsko-fizikalnog sastava od sakupljača, a kao razlog najčešće se navodi nepostojanje ovlaštenog laboratorija na području županije,
- način uzimanja i slanja uzoraka opasnog otpada u ovlaštenu laboratorij, tako da sam sakupljač opasnog otpada suprotno propisu

uzima uzorak i šalje ga u ovlaštenu laboratorij, zbog nemogućnosti dolaska ovlaštenih stručnih osoba iz udaljenih laboratorija u kratkom vremenu na lokaciju.

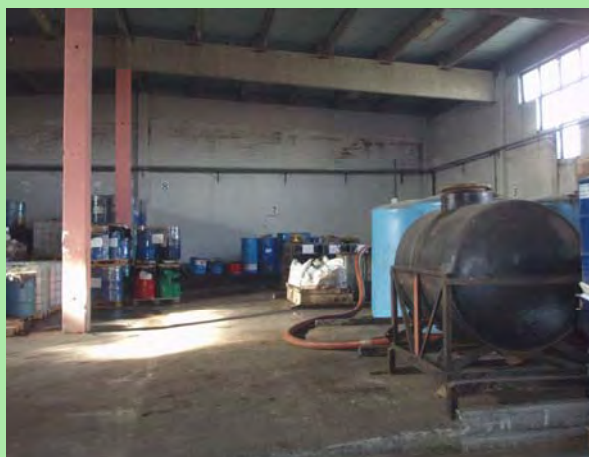
Primjer višegodišnjeg nepravilnog postupanja u vezi gospodarenja otpadom je tvrtka EKO-FLOR PLUS d.o.o. iz Kloštar Ivanića, koja osim kompostane na istoj lokaciji u jednoj od dvije hale skladišti neopasni ambalažni otpad od papira, kartona, plastike i stakla. U inspekcijskom nadzoru je utvrđeno da EKO-FLOR PLUS d.o.o. nema propisanu dozvolu za takvu djelatnost postupanja s otpadom te je rješenjem zabranjeno skladištenje otpada na lokaciji. Tvrtka EKO-FLOR PLUS d.o.o. je ishodila privremenu dozvolu nadležnog ureda za skupljanje i skladištenje neopasnog ambalažnog otpada na lokaciji u Kloštar Ivaniću, koja je vrijedila do studenoga 2008. godiine.

Inspekcijski nadzor na predmetnoj lokaciji je obavljen 13.11.2008. godine. Utvrđeno je da se u hali skladišti neopasni ambalažni otpad, iako je prestala vrijediti privremena dozvola za skupljanje, privremeno skladištenje i sortiranje neopasnog otpada. Na temelju te činjenice inspekcija zaštite okoliša je zabranila daljnje skladištenje neopasnog otpada na predmetnoj lokaciji te naredila uklanjanje zatečenog otpada.

Dana 30.11.2008. godine izbio je požar u skladištu neopasnog otpada, u kojem se nalazilo uskladišteno oko 150 tona kartona i oko 150 tona plastične folije i PET ambalaže. U vrijeme trajanja požara inspekcija zaštite okoliša je obavila nadzor u kojem je utvrđeno da gori dio objekta skladišta te je naređeno zbrinjavanje putem ovlaštenih tvrtki izgorjelih ostataka otpada i dijelova samog objekta, osobito salonitnog pokrova, nakon što nadležna tijela utvrde uzrok nastanka požara.

Osim toga, uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je u razdoblju od 13. do 29.11.2008. godine tvrtka bila u postupku izvršenja rješenja odnosno uklanjanja i zbrinjavanja otpada.

Nadzirani ovlaštenici za gospodarenje
otpadom
EKO-FLOR PLUS d.o.o., Kloštar Ivanić,
AEKS d.o.o., Ivanić Grad,
VIS PATTING d.o.o., Varaždin

CIAN d.o.o., Split,
METIS d.o.o., Rijeka i Pula,
IND-EKO d.o.o., Rijeka

CIOS CEZAR d.o.o., Zagreb

Kompostane

Zbog učestalih predstavljanja građana radi širenja neugodnih mirisa koji se oslobađaju pri procesu kompostiranja biološkog otpada, nadzori kompostana započeli su 2005. godine i nastavljaju se proteklih godina i nadalje u nadziranom kompostanama na području Grada Zagreba (Svetošimunska ulica i Jankomir - preseljena na Jakuševec) i Zagrebačke županije (Kloštar Ivanić).

U nadzorima su utvrđeni nedostaci i nepravilnosti u radu zbog kojih je došlo do onečišćenja zraka neugodnim mirisima i njihovo širenje u okoliš.

Mjerama je naređeno niz hitnih i drugih mjera, radnji i postupaka sa svrhom trenutnog i trajnog uklanjanja uzroka onečišćenja zraka i to osobito:

- zabrana istresanja novog kompostabilnog otpada i njegovog umješavanja u kompostne hrpe u proizvodnom postupku kompostiranja, dok se ne otklone nedostaci i nepravilnosti u radu koje su uzrokovale širenje neugodnih mirisa iz kompostane,
- privremena obustava obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom – obrada neopasnog kompostabilnog otpada do usklađenja s propisanim uvjetima određenim u dozvoli za obradu neopasnog kompostabilnog otpada,
- izrada sanacijskog programa za poboljšanje kakvoće zraka te redoslijed i prvenstvo u provedbi sanacijskog programa,
- zabrana skladištenja otpada do ishođenja propisane dozvole.

Iako su tvrtke postupile po rješenjima, u slučaju tvrtke EKO-FLOR PLUS d.o.o. prosvjedi građana se nastavljaju zbog ponovnih širenja neugodnih mirisa, što je posljedica načina kompostiranja na otvorenom prostoru, bez stvarne osnovanosti na zakonu da se takav način onemogućiti u slučajevima kada to odgovarajuće dozvole dopuštaju. Tako se i nadalje nastavlja prisiljavanje tvrtke na primjenu propisa, kao i stvaranje susjedstvu prihvatljivog okolišnog okruženja.

Tvrtka EKO-FLOR PLUS d.o.o. ima dozvolu nadležnog Ureda državne uprave u Zagrebačkoj županiji iz 2005. godine na rok od 5 godina, kojom se dozvoljava obrada neopasnog kompostabilnog otpada u količini do 9500 t/god na lokaciji u Kloštar Ivaniću za 47 vrsta neopasnog kompostabilnog otpada, uključujući i drvo. U skladu s time EKO-FLOR PLUS d.o.o. upravlja kompostanom u Kloštar Ivaniću na kojoj se obavlja proces kompostiranja u hrpama na otvorenom.

Zbog pritužbi građana na rad kompostane i uz to vezano širenje neugodnog mirisa, inspekcija zaštite okoliša je nastavno na nadzore iz 2007. i u 2008. godini obavila nadzor kompostane. Budući da su u nadzoru utvrđeni nedostaci u vođenju procesa kompostiranja koji su uzrokovali pojavu neugodnih mirisa i njihovo širenje u okolinu, a nije bio u primjeni ni program praćenja stanja okoliša, koji uključuje praćenje kvalitete zraka kako je to određeno u dozvoli, tvrtki EKO-FLOR PLUS d.o.o. je naređeno otklanjanje nedostataka i podneseni su optužni prijedlozi nadležnom prekršajnom sudu.

Vezano uz naređene mjere za otklanjanje nedostataka u procesu kompostiranja, u kontrolnom nadzoru je utvrđeno da je postupljeno po rješenju i da su poduzete mjere s ciljem sprečavanja širenja neugodnih mirisa (korištenje veće količine usitnjenog drvenog materijala i njegovo miješanje s kompostnim materijalom pri formiranju kompostnih hrpa, prekrivanje kompostnih hrpa, tretiranje sredstvima za smanjivanje neugodnih mirisa i dr.).

Osim uklanjanja nedostataka u procesu kompostiranja, kompostani je, kao izvoru onečišćivanja zraka, naređeno i posebno mjerenje radi praćenja kakvoće zraka, tako da je u krugu kompostane postavljena imisijska postaja. Mjesečna izvješća o rezultatima navedenih mjerenja dostavljena su inspekciji zaštite okoliša. Mjerenjima kakvoće zraka u 2008. godini nije utvrđeno prekoračenje mjerenih parametara.

Izvršenje naređenih mjera rezultiralo je smanjenjem i uklanjanjem neugodnih mirisa na kompostani i u njenoj okolini.

Nadzirane kompostane
EKO-FLOR PLUS d.o.o., Kloštar Ivanić,
Zagrebački holding d.o.o. Podružnica
Zrinjevac, Jakuševac

Zdravstvene ustanove

U obavljanju djelatnosti pružanja zdravstvene zaštite nastaju brojne vrste i značajne količine otpada, osobito medicinskog i ostalog opasnog otpada, kao što je opasni otpad čije je skupljanje podvrgnuto specijalnim zahtjevima radi sprečavanja infekcije (infektivni otpad), oštri predmeti, kemijski otpad, citostatiki i ambalaža od citostatika, mikrobiološke podloge, otpadne laboratorijske kemikalije, ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima, otopine fiksira i razvijača s radiologije, amalgamski otpad iz stomatologije, otpadne baterije, odbačena električna i elektronička oprema, mast s mastolovca, fluorescentne cijevi, otpadna ulja te medicinskog i ostalog neopasnog otpada: dijelovi ljudskog tijela, amputati i sl., osim 18 01 03*, stari filmovi, otpadna medicinska staklena ambalaža, ambalaža od papira i kartona, ambalaža od plastike, jestiva otpadna ulja, biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, otpadno željezo, građevinski otpad od rušenja, glomazni otpad.

Inspekcija zaštite okoliša je prvi sustavni inspekcijski nadzor ove tematske skupine obavila tijekom 2003. godine, kada je utvrđeno da je najveći problem u radu ustanova koje pružaju zdravstvenu zaštitu vezano uz zaštitu okoliša nepropisno postupanje s otpadom i opasnim otpadom. Tada se otpad spaljivao u neodgovarajućim postrojenjima (ložištima), predavao neovlaštenim pravnim osobama ili se odlagao na odlagališta bez prethodne predobrade. Razvijači i fiksiri korišteni pri rtg dijagnostici ispuštani su u kanalizacijski sustav bez prethodne predobrade ili su, kao

i filmovi, predavani neovlaštenim pravnim osobama. Osim protupropisnog postupanja s otpadom, u nadzorima zdravstvenih ustanova uočene su i nepravilnosti koje su se odnosile na prekoračenje propisanih vrijednosti onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora kotlovnica i spalionica.

Protek vremena od posljednjeg sustavnog inspekcijskog nadzora i činjenica da je na temelju odredbi Zakona o otpadu u primjeni novi provedbeni propis kojim se uređuje način gospodarenja otpadom koji nastaje kod pružanja zdravstvene zaštite, bili su odlučni za planiranje nadzora zdravstvenih ustanova u 2008. godini.

Na temelju podataka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo za obavljanje djelatnosti pružanja zdravstvene zaštite registrirano je 740 ustanova, od kojih se više od trećine, odnosno 282 ustanove, nalazi na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

U okviru PJ-a nadzor rada registriranih zdravstvenih ustanova planiran je dinamikom od 2 nadzora mjesečno, a zbog brojnosti ovih ustanova na području nadležnosti PJ u Zagrebu, planirano je da i svi inspektori zaštite okoliša u središnjoj službi obave oko 15 nadzora.

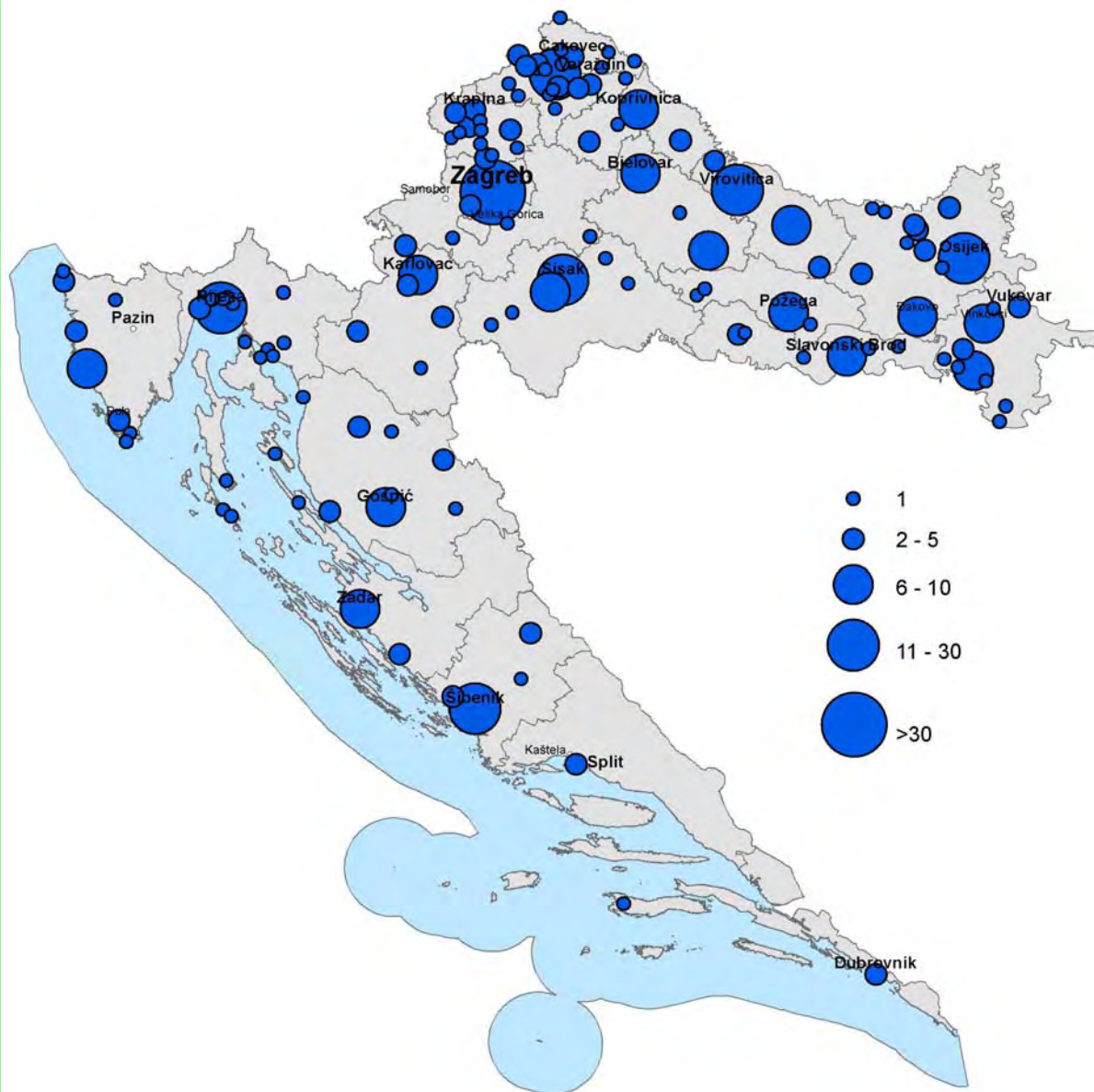
Tijekom 2008. godine u zdravstvenim ustanovama obavljeno je 588 inspekcijskih nadzora u 485 subjekata:

- klinički bolnički centri (4), kliničke bolnice (1), županijske bolnice (1), poliklinike (142), opće bolnice (20), specijalne bolnice (20), domovi zdravlja (45), stanice hitne med. pomoći (1), zavodi za javno zdravstvo (21), lječilišta (3), ljekarne (23), ustanove za njegu u kući i sl. (100), privatna praksa (64), trgovačka društva za obavljanje specijalističke zdravstvene zaštite (40).

Zdravstvene ustanove nadzirane u 2008. godini

Zbog utvrđenih nepravilnosti u gospodarenju otpadom doneseno je 191 rješenje na temelju Zakona o otpadu, 26 rješenja na temelju odredbi Zakona o zaštiti zraka i 15 rješenja na temelju odredbi Zakona o zaštiti okoliša, a nadležnim prekršajnim sudovima podneseno je 16 optužnih prijedloga.

U obavljenim nadzorima uočene su sljedeće nepravilnosti i neusklađenosti s propisima:

U području postupanja s otpadom:

- predaja otpada neovlaštenim osobama, nepropisno zbrinjavanje opasnog otpada, izostanak selektivnog odvajanja i zbrinjavanja neopasnog otpada, nepropisno skladištenje opasnog otpada u skladištima, koja ne udovoljavaju propisanim tehničko-tehnološkim uvjetima za skladištenje opasnog medicinskog otpada, izostanak vođenja propisane dokumentacije očevidnika otpada, odnosno njegovo nepropisno vođenje.

U području nadzora zaštite zraka:

- izostanak provođenja propisanih mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, prekoračenja graničnih vrijednosti emisija iz stacionarnih izvora uređaja za loženje, kao i nepravilnosti u području općih pitanja zaštite okoliša radi propuštanja izrade operativnog plana zaštite okoliša. Budući da je od 20. srpnja 2008. godine u primjeni

Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN, br. 72/07), kojim se uređuje postupanje s medicinskim otpadom, inspekcijski nadzor u zdravstvenim ustanovama tijekom 2008. godine obuhvatio je stanje s medicinskim otpadom i prema obvezama iz Pravilnika.

U inspekcijskim nadzorima koji su uslijedili nakon stupanja na snagu Pravilnika uočeni su problemi u primjeni u odnosu na ovlaštenike koncesije za medicinski otpad te nepoštivanja propisane dinamike predavanja otpada radi zbrinjavanja.

U 7 od 20 PJ-a obavljen je nadzor svih zdravstvenih ustanova predviđenih Godišnjim planom i programom rada, dok će ostale PJ-e nastaviti te nadzore u drugom tromjesečju 2009. godine zbog promjene plana i programa rada tijekom 2008. godine i velikog broja tih ustanova na području Grada Zagreba, Zagrebačke i Splitsko-dalmatinske županije.

Sustavnim tematskim inspekcijskim nadzorom osiguran je cjelovit pristup za utvrđivanje usklađenosti zdravstvenih ustanova i trgovačkih društava za obavljanje zdravstvene djelatnosti s novopropisanim uvjetima gospodarenja medicinskim otpadom te udovoljavanja propisima, kojima se uređuju opća pitanja zaštite okoliša prema Zakonu o zaštiti okoliša i Zakonu o zaštiti zraka.

Nadzirana zdravstvena ustanova
OPĆA BOLNICA ZABOK,
Zabok

Kemijske čistionice

Cilj inspekcijskog nadzora ove tematske skupine je provjera provedbe obveza koje proizlaze iz odredbi Zakona o zaštiti zraka i Zakona o otpadu te provedbenih propisa, s posebnim naglaskom na kontrolu primjene Uredbe o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (NN, br. 21/07).

Uredbom je propisan nadzor uporabe hlapivih organskih spojeva (HOS), koji se koriste u postupku kemijskog čišćenja, vođenje evidencije o potrošnji HOS-a, obveza dostave podataka o korištenim količinama tih spojeva u Registar postrojenja koji se vodi u MZOPUG-u te dostava godišnjeg izvješća o emisijama korištenih HOS-a AZO-u.

U inspekcijskim nadzorima potrebno je utvrditi i način postupanja s proizvedenim otpadom opterećenim HOS-om, kao i postupanje s ambalažom koja sadržava opasne tvari te dostavu podataka nadležnim uredima koji vode Registar onečišćivača.

Broj kemijskih čistionica temelji se na podacima Hrvatske gospodarske komore, Obrtničke komore, i uvoznika/distributera HOS-a tetrakloretilena koji se koristi u postupku kemijskog čišćenja.

U RH je za obavljanje djelatnosti kemijskog čišćenja registrirano oko 445 pravnih i fizičkih osoba.

Inspekcijskim nadzorima u razdoblju od travnja do prosinca 2008. godine obuhvaćeno je 107 osoba, od kojih 41 pravna osoba i 66 fizičkih osoba koje se bave djelatnošću kemijskog čišćenja tekstila.

Od ukupnog broja pregledanih uređaja za kemijsko čišćenje 18 uređaja (17%) su stari uređaji koji funkcioniraju kao otvoreni sustavi tj. stacionarni izvori emisije onečišćujućih tvari u zrak iz kojih se oslobađa tetrakloretilen koji predstavlja opasnost za ljude i okoliš.

Propisane granične vrijednosti emisija HOS-a u takvim kemijskim čistionicama nije bilo moguće postići. U nadzorima inspekcija zaštite okoliša je donijela ukupno 52 rješenja zbog povrede odredbi Zakona o otpadu i 82 rješenja zbog povrede odredbi Zakona o zaštiti

zraka. Istovremeno je nadležnim prekršajnim sudovima podneseno 7 optužnih prijedloga i to 2 zbog povrede Zakona o otpadu i 5 zbog povrede odredbi Zakona o zaštiti zraka.

Usporedba stanja u vezi postupanja s cjelokupnim otpadom iz kemijskih čistionica tijekom 2008. godine i stanja utvrđenog u nadzorima u 2004. i 2005. godini ukazuje na porast količine otpada iz kemijskih čistionica zbrinutog na propisan način.

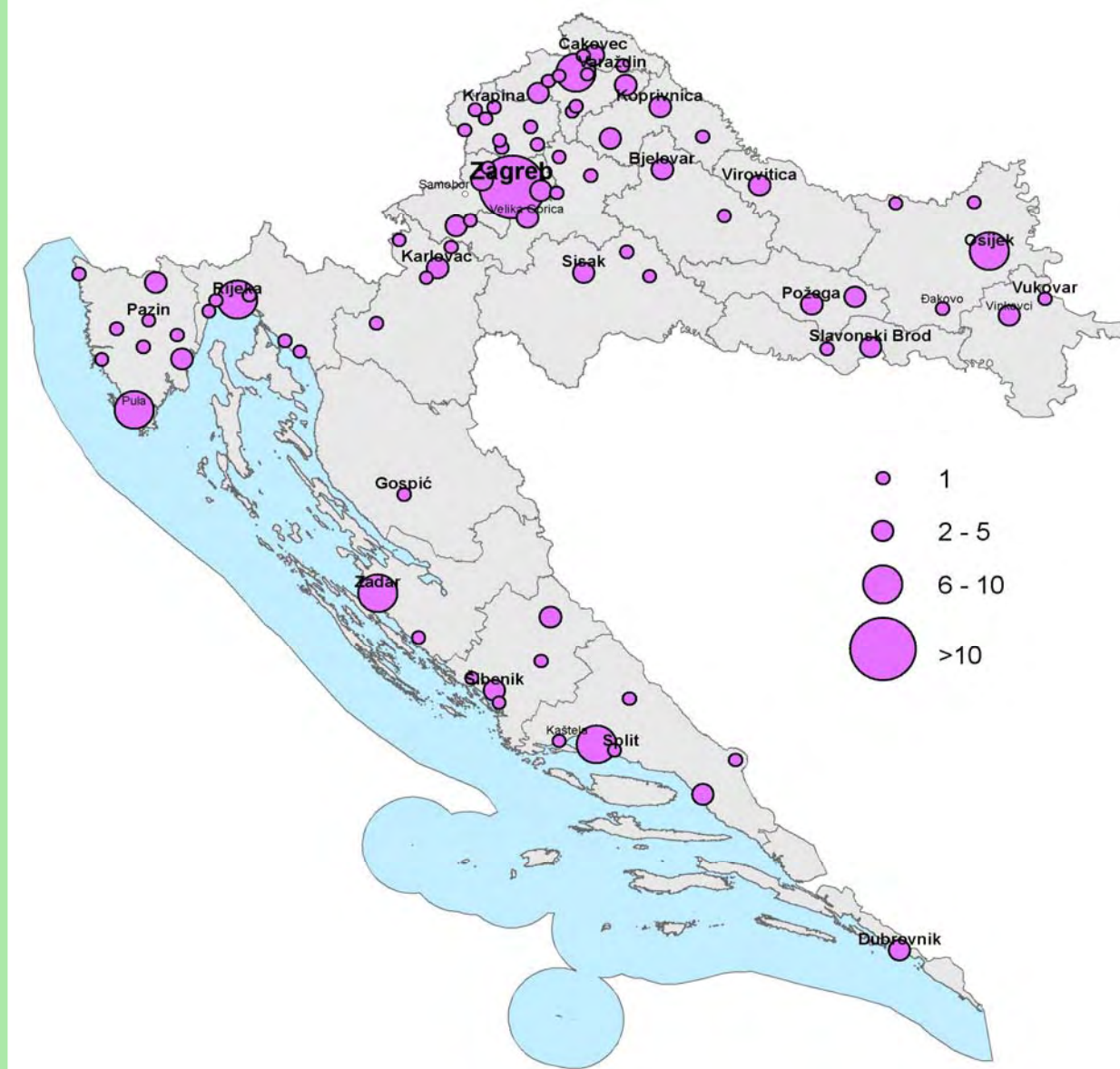
Za razliku od 2004. godine, kada je na propisan način zbrinuto 15,5 t odnosno u 2005. godini 22,34 t otpada, u 2008. godini, sakupljači opasnog otpada su iz kemijskih čistionica preuzeli 34,33 t otpada, odnosno količina prikupljenog otpada porasla je za više od 100% prema onoj zbrinutoj u 2004. godini. Takav porast može se tumačiti i povećanjem spoznaja o propisanim obvezama, kao i porastom svijesti o suodgovornosti za posljedice koje nastaju nekontroliranim odlaganjem otpada i emisija štetnih tvari u zrak, tlo i vode.

Emisije HOS-a iz kemijskih čistionica koje posjeduju stacionarni ispušni u zrak kao otvoreni sustav, ostaju i nadalje uzrok onečišćenja zraka, koji je potrebno rješavati sustavnim mjerama.

Kemijske čistionice nadzirane u 2008. godini

Autolakirnice

Autolakirnice su objekti u kojima se obavlja završna obrada vozila (lakiranje), odnosno aktivnosti u kojima se koriste organska otapala, a koje podliježu odredbama Uredbe o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora.

Završna obrada vozila je svako industrijsko ili komercijalno premazivanje i srodni poslovi odmašćivanja kojima se obavlja premazivanje cestovnih vozila ili njihovog dijela u okviru popravka, zaštite ili ukrašavanja vozila izvan proizvodnih pogona; ili prvobitno premazivanje cestovnih vozila pomoću materijala za završnu obradu, kada se taj postupak obavlja izvan prvobitne proizvodne linije; ili premazivanje prikolica i poluprikolica.

Uredbom se za autolakirnice po prvi put zahtijeva vođenje evidencija o hlapivim organskim spojevima (HOS) i podnošenje izvješća o korištenju tih spojeva.

Na temelju podataka iz Obrtnog registra i Registra poslovnih subjekata HGK sastavljen je preliminarni popis pravnih i fizičkih osoba od 240 autolakirnica, a nadzor inspektora u PJ-a planiran je u razdoblju svibanj – studeni 2008. godine.

Budući da autolakirnice još nisu bile skupina sustavnog inspekcijskog nadzora inspekcije zaštite okoliša, ti su objekti uvršteni u Plan rada za 2008. godinu u cilju utvrđenja stanja i usklađenosti rada autolakirnica

s odredbama propisa iz područja zaštite okoliša.

Prema pojedinačnim godišnjim izvješćima inspektora zaštite okoliša tijekom 2008. godine u autolakirnicama je obavljeno 218 nadzora.

U tim je nadzorima utvrđeno da 20% od ukupnog broja pregledanih autolakirnica koristi organska otapala u količini jednakoj ili većoj od praga potrošnje, odnosno količinu jednaku ili veću od 0,5 tona. Na temelju te količine se obvezno provode mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak. 40% autolakirnica ima potrošnju manju od 0,5 tona, dok se u 40% autolakirnica evidencija o potrošnji otapala nije vodila.

U nadzorima su utvrđene povrede odredbi Zakona o otpadu i Zakona o zaštiti zraka, odnosno Uredbe o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora, koje se odnose na vođenje i dostavu propisane dokumentacije (očevidnik i izvješća o hlapivim organskim spojevima, očevidnik o nastanku i tijeku otpada) te provođenje mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak.

Na temelju utvrđenih nepravilnosti doneseno je 136 rješenja prema Zakonu o otpadu i 183 rješenja prema Zakonu o zaštiti zraka. Također je nadležnim prekršajnim sudovima podnesen 31 optužni prijedlog.

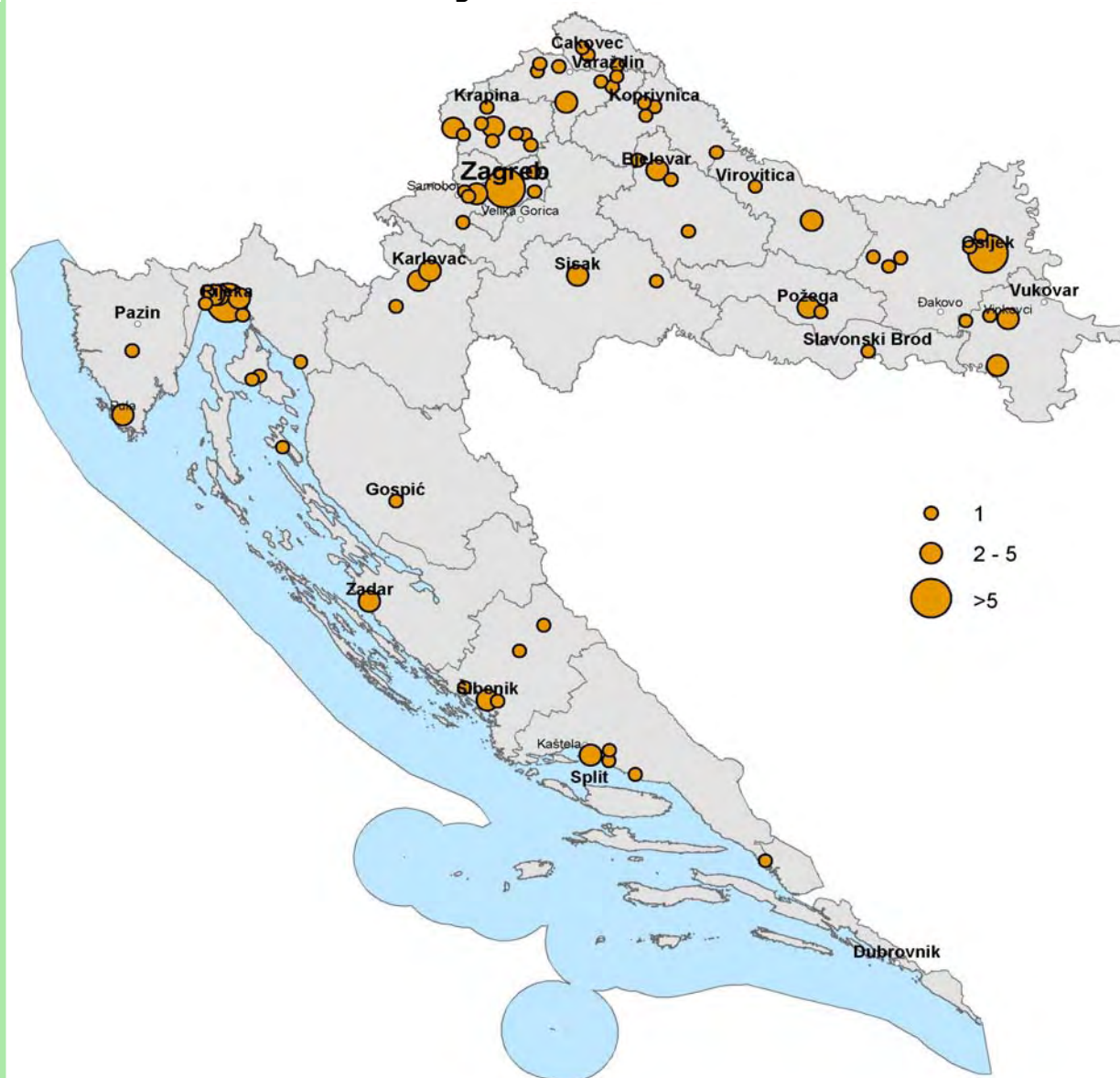
U 12 od 20 PJ-a obavljen je nadzor svih autolakirnica predviđenih Godišnjim planom i programom rada, dok će ostale PJ-e nastaviti te nadzore u listopadu 2009. godine.

Rezultati provedenih inspekcijskih nadzora pokazuju da predstavnici ove ciljne skupine nisu u potpunosti usvojili primjenu propisa iz područja zaštite okoliša. Stoga se uspješnost nadzora ove tematske cjeline može ocijeniti djelomično zadovoljavajućom samo u dijelu broja nadziranih osoba.

Naređenim inspekcijskim mjerama osigurava se, uz ostalo, uspostava Registra postrojenja u kojima se koriste organska otapala, a na temelju obavljenih mjerenja podaci o količinama lako hlapivih organskih spojeva u otpadnim plinovima koji se u procesu lakiranja vozila ispuštaju u zrak.

Autolakirnice nadzirane u 2008. godini

Nadzirana autolakirnica u
Prepuštovcu

Betonare i asfaltne baze

Cilj tematskog nadzora betonara i asfaltnih baza u 2008. godini bilo je zajedničko postupanje inspekcije zaštite okoliša i građevinske inspekcije radi provjere usklađenosti njihovog rada s odredbama propisa iz područja zaštite okoliša te odredbama propisa kojima se uređuje gradnja.

Jedan od povoda za tu tematsku cjelinu bile su učestale pritužbe osobito građana, radi emisija prašine i buke iz postrojenja za proizvodnju betona i asfaltnih baza.

Na temelju odredbi Zakona o zaštiti okoliša i provedbenih propisa, ovisno o proizvodnim kapacitetima, predstavnici ove tematske skupine su obveznici izrade studije utjecaja na okoliš i primjene mjera zaštite okoliša te praćenja stanja okoliša propisanim aktom o procjeni utjecaja na okoliš.

Popis mogućih postrojenja za proizvodnju betona preuzet je iz registra certifikata izdanih za projektirane betone, temeljem ovlaštenja MZOPUG-a s web stranica IGH te prema popisu dostavljenom iz Hrvatske

gospodarske komore trgovačkih društava registriranih prema glavnoj djelatnosti i to za djelatnosti: proizvodnja gotove betonske smjese D 12663, proizvodnja proizvoda od betona za građevinarstvo D12661 i građevinarstvo F 45.

Popis asfaltnih baza preuzet je iz registra AZO-a te prema popisu trgovačkih društava registriranih za obavljanje djelatnosti 23 99 Državnog zavoda za statistiku.

Prema dostupnim podacima, za proizvodnju betona registrirano je 187 pravnih osoba, a za proizvodnju asfalta 65 osoba.

Tijekom 2008. godine obavljeno je 230 inspekcijskih nadzora betonara u kojima je obuhvaćeno ukupno 155 betonara dinamikom od 2 nadzora mjesečno.

U nadzoru su utvrđene u slučaju 84 građevine povrede propisa o zaštiti okoliša, dok za 63 građevine nije utvrđena takva povreda.

Od ukupno donesenih 110 rješenja, 74 su donesena temeljem odredbi Zakona o otpadu, 10 temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša, a 26 temeljem odredbi Zakona o zaštiti zraka.

U nadzoru su utvrđene u slučaju 62 betonare povrede propisa o građenju, a za 69 građevina takva povreda nije utvrđena.

U postupanju građevinske inspekcije doneseno je 79 rješenja o uklanjanju betonara, odnosno dijelova tih građevina zbog gradnje bez odgovarajućih akata kojima se odobrava građenje.

Tijekom 2008. godine inspekcijskim nadzorom obuhvaćena je 41 asfaltna baza.

U nadzoru inspekcije zaštite okoliša utvrđeno je da se u 24 građevine djelatnost proizvodnje asfalta obavlja uz povredu propisa zaštite okoliša, a da u 16 nema povrede tih propisa.

U nadzoru asfaltnih baza doneseno je ukupno 31 rješenje i to 9 na temelju Zakona o zaštiti okoliša, 14 na temelju Zakona o otpadu i 8 Zakona o zaštiti zraka.

U postupanju građevinske inspekcije doneseno je 14 rješenja o uklanjanju asfaltnih baza, a za 21 građevinu je utvrđeno da nema povrede propisa u području građenja.

Na temelju podataka iz nadzora proizlazi da 57% betonara obavlja djelatnost uz povredu propisa zaštite okoliša. U pogledu udovoljavanja odredbama propisa iz području zaštite okoliša, najveći dio rješenja, odnosno 67%, doneseno je temeljem odredbi Zakona o otpadu i to za vođenje očevidnika, planove gospodarenja otpadom, te zbrinjavanje otpada utvrđenog na terenu. Temeljem odredbi Zakona o zaštiti zraka doneseno je 24% rješenja koja se odnose na obavljanje prvih mjerenja onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, a 9% temeljem Zakona o zaštiti okoliša, najvećim dijelom zbog obveze izrade planova intervencija.

Za 60% asfaltnih baza utvrđeno je obavljanje djelatnosti uz povredu propisa o zaštiti okoliša. Pri tome je 45% rješenja doneseno temeljem odredbi Zakona o otpadu, 29% temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša i 26% Zakona o zaštiti zraka. U pogledu povrede propisa o građenju proizlazi da je 47% betonara i 40% asfaltnih baza izgrađeno bez potrebnih odobrenja temeljem propisa o građenju.

Zbog utvrđenih povreda propisa u području zaštite okoliša nadležnim prekršajnim sudovima je podneseno 18 optužnih prijedloga vezano za betonare i 6 optužnih prijedloga vezano za asfaltne baze. Na značenje utjecaja na okoliš nadziranih betonara i asfaltnih baza ukazuju njihovi kapaciteti iz kojih proizlazi da bi 43% betonara i 28% asfaltnih baza bili obveznici provođenja ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš.

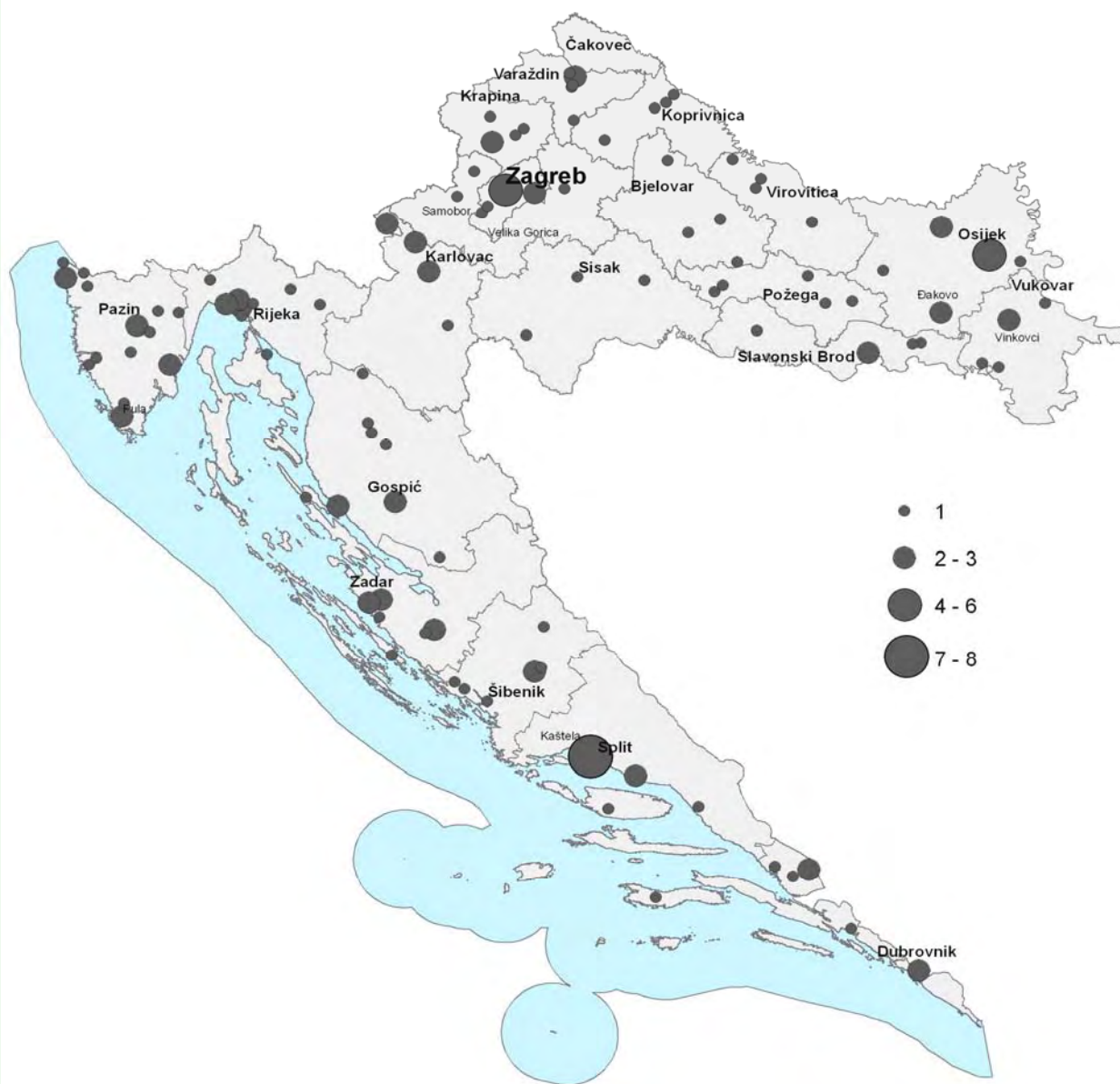
Postotak građevina kod kojih je utvrđena povreda propisa u području građenja ukazuje na potrebu poduzimanja mjera koje će utjecati na promjenu trenutnog stanja legalnosti gotovo pedeset posto nadziranih objekata.

Ako se uzmu u obzir i činjenice o kapacitetima tih postrojenja, prema kojima pripadaju u skupinu zahvata u okoliš s obvezom postupka procjene utjecaja na okoliš i neovisno od toga što je veći dio postrojenja izgrađen prije stupanja na snagu te obveze, utvrđeno stanje u inspekcijskim nadzorima nameće potrebu stalnog praćenja provođenja mjera radi sprečavanja onečišćenja zraka.

Betonare nadzirane u 2008. godini

Uklanjanje betonare u Cesarici u
Ličko-senjskoj županiji

Asfaltne baze nadzirane u 2008. godini

2.2.4. Ostali tematski nadzori

Energetska postrojenja

Energetska postrojenja su građevine koje zahtijevaju veliki prostor, redovito emitiraju značajne količine onečišćujućih tvari u zrak, mijenjaju ekosustav u svom okruženju, u pravilu utječu na promjenu mikroklimе ili njihovim radom nastaju različite potencijalne opasnosti po okoliš.

To su postrojenja za koje je propisana obvezna procjena utjecaja na okoliš, izrada planova intervencija u zaštiti okoliša i koja zahtijevaju stalan i kvalitetan nadzor. Uz višestruki, razrađen i u pravilu kvalitetan unutarnji nadzor i skrb o zaštiti okoliša, inspekcija zaštite okoliša mora posvetiti punu pozornost cjelokupnom sustavu elektroprivredne djelatnosti. U RH elektroprivrednu djelatnost gotovo isključivo obavlja Hrvatska elektroprivreda, kao HEP grupa u državnom vlasništvu.

S obzirom na stvarni i/ili mogući utjecaj na okoliš (zrak, tlo, vode, more i prekogranični transport) u okviru nadležnosti inspekcije zaštite okoliša, pozornost je prije svega dana postrojenjima u sastavu HEP Proizvodnja d.o.o., HEP Operator prijenosnog sustava d.o.o., HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o. i HEP Toplinarstvo d.o.o.

Postrojenja za proizvodnju električne energije su u pravilu veliki i složeni objekti koji u svom radu ili remontu zahtijevaju stalnu uporabu i manipulaciju turbinskim, hidrauličkim ili trafo uljima, sredstvima za odmašćivanje, raznim bojama-zaštitnim premazima, akumulatorskim baterijama, odnosno znatnim količinama opasnog, ali i drugog proizvodnog otpada.

Sveukupno HEP Operator prijenosnog sustava obuhvaća 108 trafostanica (TS) s ukupno 178 transformatora i 712 prekidačkih polja, u kojima se ukupno nalazi oko 6.000 t (600 vagona) navedenih ulja i veliki broj akumulatorskih baterija. Slijedom toga, i ti objekti su proizvođači znatnih količina opasnog, ali i sveg drugog proizvodnog otpada.

Od toga, samo u TS gornjeg napona 400 kV (Ernestinovo, Tumbri, Melina i Konjsko) nalazi se ukupno 13 velikih transformatora, svaki s

oko 70.000 l trafo ulja, a te su TS smještene na površinama od 5 do 10 ha uz brojne i druge uređaje (mjerni transformatori, prekidači, rastavljači, prigušnice, rezervni transformatori i sl.) koji također sadrže znatne količine hidrauličkih ili trafo ulja.

Sustavni nadzor svih navedenih objekata (hidroelektrane i transformatorske, odnosno kabelske stanice) započeo je 2004. godine na način da je inspekcijski nadzor planiran i proveden na načelu prioriteta uvažavanjem veličine, instaliranog kapaciteta ili snage, vrste i mogućih utjecaja na okoliš te dosadašnji nadzor.

Tijekom proteklih godina nastavljeni su nadzori takvih objekata, tako da su do konca 2007. godine nadzirani svi prijenosni objekti i postrojenja (TS) najvišeg naponskog nivoa (400 kV) te većina hidroenergetskih i termoenergetskih kapaciteta. Za sve objekte za koje je postojala obveza proveden je odgovarajući postupak procjene utjecaja na okoliš, izrađene su odgovarajuće studije utjecaja ili su provedeni drugi postupci, kako je to bilo određeno zakonskim propisima.

U nadzorima je uočeno stalno i sustavno djelovanje radi održavanja i provođenja mjera za zaštitu okoliša, odnosno poboljšavanja vlastite prakse upravljanja okolišem. U inspekcijskim nadzorima obavljenim u navedenim pogonima primarno je potvrđen visok stupanj skrbi i provođenja propisanih mjera za zaštitu okoliša sukladno propisima i/ili internim pravilnicima. Iako zbog tehnoloških osobitosti, starosti pogona ili prostorne dispozicije, postoje razlike u učinkovitosti provođenja mjera zaštite okoliša, u odnosu na stanje tih objekata iz 2000. godine, vidljiv je pozitivan trend u odnosu na primjenu propisa iz područja zaštite okoliša.

Na temelju dosadašnjih nadzora svih proizvodnih i/ili prijenosnih objekata i pogona uočeni su manji nedostaci i/ili propusti koji su već uklonjeni ili čije se otklanjanje očekuje u rokovima koji su određeni rješenjima.

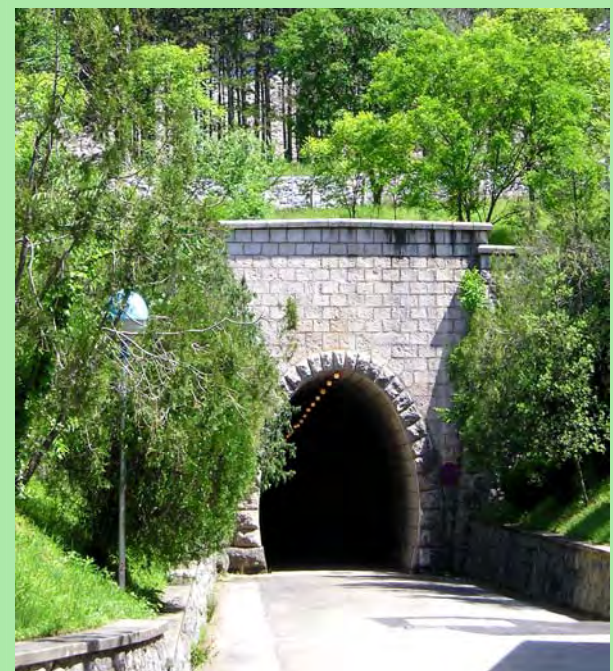
S obzirom na složenost, brojnost i raznovrsnost pogona i/ili postrojenja, Godišnjim planom i programom rada inspekcije zaštite okoliša za 2008. godinu predviđen je, osim koordiniranog, i nastavak daljnjeg sustavnog nadzora postrojenja HEP-a.

Tako je obavljen nadzor HEP d.d. (Hrvatska elektroprivreda – HEP grupa) u postrojenjima:

1. HEP Proizvodnja d.o.o.
 - TE Rijeka, Urinj (320 MW),
 - TE Sisak (420 MW),
 - TE - TO Zagreb (oko 328 MW_{elektr.} i 740 MW_{termički}),
 - EL - TO Zagreb (oko 90 MW_{elektr.} i 305 MW_{termički}),
 - HE Vinodol (84 MW).
2. HEP Toplinarstvo d.o.o.
3. HEP Operator prenosnog sustava
 - TS Žerjavinec (400 kV),
 - TS Krk (110 kV),
 - TS Merag (110 kV),
 - TS Đakovo (110 kV),
 - TS Osijek (110 kV).

Nadzori su uvažavali prethodno razrađene prioritete uključujući učestalost dosadašnjih nadzora, veličinu i značaj pogona s obzirom na mogući utjecaj na okoliš, tehnološke osobitosti i/ili različitosti te prostorni smještaj.

U 2008. godini predstavnicima ove grupacije izdana su 2 rješenja za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti na temelju Zakona o otpadu, vezano na razvrstavanje i uklanjanje otpada, a manji nedostaci redovito se otklanjaju u zapisnički utvrđenim rokovima ili prije isteka roka. U nadzoru pogona HEP d.d. uspostavljen je pristup preventivnog djelovanja inspekcije zaštite okoliša po uzoru na postupanje s tzv. IPPC postrojenjima u EU. Tako odgovorne osobe u pogonima HEP d.d. dostavljaju obavijesti inspekciji i bez propisane obveze, ovisno o potrebama i događanjima. Od svih pogona, svakako se u pozitivnom smislu ističu TE -TO Zagreb i TS Žerjavinec.

Proizvodnja nafte i plina

Sektor proizvodnje nafte i plina, kao organizacijska jedinica u sklopu tvrtke INA d.d. Naftaplin, u svojem poslovanju obuhvaća proizvodnju, sakupljanje, pripremu za transport, sam transport i komercijalnu isporuku do potrošača nafte, prirodnog plina, plinskog kondenzata, etana, ukapljenih naftnih plinova i primarnog benzina, geotermalnih voda i voda visoke tehnološke kvalitete.

Sektor proizvodnje nafte i plina obuhvaća 37 naftnih i 17 plinskih polja, 8 otpremnih stanica, 17 sabirnih, 24 mjerne, 19 plinskih, 9 kompresorskih i 6 vodnih stanica, kao i podzemno skladište plina.

Tijekom 2008. godine obavljen je inspekcijski nadzor Pogona Stružec u Okrugu Posavina, Pogonima Beničanci i Vinkovci u Okrugu Slavonija te Pogonima Šandrovac i Molve u Okrugu Podravina.

Navedeni pogoni obuhvaćaju 19 eksploatacijskih polja ugljikovodika i jedno geotermalno polje, 380 proizvodnih bušotina s pripadajućim mjernim, otpremnim, kompresorskim i plinskim stanicama, kao i utovarnu stanicu Ruščica. Tijekom inspekcijskog nadzora navedenih pogona utvrđeno je da se sustavno provode mjerenja emisije onečišćujućih tvari u zrak putem ovlaštene osobe, propisanom dinamikom, a u slučajevima prekoračenja propisanih vrijednosti (Nox na pojedinim motorima s unutarnjim izgaranjem) žurno se obavlja njihova rekonstrukcija.

Isto tako, u slučajevima puknuća cjevovoda i onečišćenja okoliša okolno zemljište se sanira putem ovlaštenih pravnih osoba.

Posebno rizična mjesta u smislu zaštite okoliša, u navedenim pogonima predstavljaju stacionarni izvori iz kojih se emitiraju onečišćujuće tvari u zrak, cjevovodi, centralne otpadne jame, preostale nesanirane isplaćne jame te napuštene bušotine u koje se utiskuje (skladišti) tehnološki otpad.

Eksploatacija mineralnih sirovina

Eksploatacijom mineralnih sirovina i proizvodnjom drugih nemetalnih mineralnih sirovina, prema podacima NKD-a i registra Trgovačkog suda, bavi se oko 550 tvrtki.

U eksploataciji su ležišta kvarcnog pijeska, bentonita, keramičkih i ciglarskih glina, gipsa, tufa, lapora, dolomita, vapnenca, eruptivnih materijala i šljunka za građevne materijale i arhitektonskoga kamena, a proizvodi se i morska sol.

Nadležnost nad radom i eksploatacijom mineralnih sirovina, osim inspekcije zaštite okoliša, ima nekoliko inspekcija (Državni inspektorat - rudarska inspekcija, Ministarstvo unutarnjih poslova - Inspektorat unutarnjih poslova).

Prilikom obavljanja nadzora kamenoloma, odnosno lokacija površinske eksploatacije mineralnih sirovina, inspekcija zaštite okoliša prvenstveno provodi nadzor mjera određenih studijom utjecaja na okoliš (SUO).

Rješenjem o prihvatljivosti SUO i rudarskim projektom predviđa se sanacija kamenoloma po završetku eksploatacije koja podrazumijeva propisno izvođenje završnih etaža i kosina te rekultivaciju na način da se u nastale kaverne vrati dio jalovine, humusa te zasadi autohtona vegetacija. U provedbi niti jedan investitor se ne pridržava propisanih mjera.

Ostali problemi, primarno buka kao posljedica miniranja i drobljenja te emisije kamene prašine od postrojenja za separaciju jače su izražene, ako se polja ne nalaze na izdvojenim lokacijama izvan naseljenih područja, a sedimentiranje (najčešće) karbonatnog materijala nema posljedica po okolnu vegetaciju.

Eksploatacijska polja koja su značajni difuzni izvor onečišćenja zraka prašinom, trebaju redovito pratiti svoje emisije, a te se mjere standardno određuju pri odobravanju novih eksploatacijskih polja na osnovu provedene procjene utjecaja na okoliš.

U 2008. godini obavljeni su inspekcijski nadzori na 9 zahvata površinske eksploatacije mineralnih sirovina i to:

- Kamenolom Gorjak, Gornje Jesenje,
- Tehnokop d.d., Vojnić
- Inter-Promet d.o.o., Kamenolom Batinska Rijeka, Sirač,
- IGM Oštra d.o.o., Podoštra, Gospić,
- Radlovac d.d., Orahovica,
- Mineral IGM d.o.o., Benkovac,
- Kamenolom Gradac d.d., Gradac Našički,
- Lirica kamen d.o.o., Nerežišća,
- Lavčević d.d., Split, kamenolom Perun.

U nadzoru su utvrđene u većini nepravilnosti pri postupanju s otpadom i manjim dijelom vezano uz provedbu Zakona o zaštiti zraka i Zakona o zaštiti okoliša, zbog čega je doneseno 11 rješenja.

Uzgoj stoke i peradi

Česte pritužbe građana zbog neugodnih mirisa koji nastaju u objektima za uzgoj stoke i peradi utjecale su na uspostavu stalnih nadzora od 2005. godine prema popisu objekata Hrvatske gospodarske komore. Tijekom nadzora broj objekata je prema podacima veterinarske i selekcijske službe upotpunjen.

U inspekcijskim nadzorima utvrđene su nepravilnosti vezane na obvezu izrade studije utjecaja na okoliš, posjedovanje lokacijske i građevinske dozvole, izradu

plana intervencija u zaštiti okoliša, ispunjavanje obrazaca za ROO, vođenje i popunjavanje propisane dokumentacije, ali i nepravilnosti u postupanju s otpadom.

U 2008. godini nadzirano je 7 farmi, od čega su 2 farme za tov junadi, 2 svinjogojske i 3 peradarske farme.

Zbog povreda propisa o zaštiti okoliša donesena su 3 rješenja i podnesen je 1 optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu u Čazmi.

Prema pokazateljima iz izvješća inspekcije zaštite okoliša, potreban je nadzor farmi jedanput godišnje, koji će se, zbog bolje učinkovitosti, provoditi u suradnji s veterinarskom i stočarskom inspekcijom.

Obrada i presvlačenje metala

Inspekcijski nadzori industrijskih i obrtničkih postrojenja koja se bave obradom i presvlačenjem metala započeli su u 2005. godini i nastavljani su u proteklom razdoblju, a zbog specifičnosti tehnološkog procesa obrade i presvlačenja metala i njegovog utjecaja na sve sastavnice okoliša ispuštanjem onečišćujućih tvari u zrak i vode, kao i generiranjem opasnog otpada (galvanizacijskog mulja i drugih vrsta otpada) i tijekom 2008. godine obavljani su nadzori značajnijih predstavnika ove skupine.

Na temelju podataka Hrvatske gospodarske komore i Obrtničke komore, u RH djelatnost presvlačenja i obrade metala obavlja oko 200 pravnih i fizičkih osoba. U nadzorima taj podatak nije potvrđen u potpunosti.

Predmet inspekcijskog nadzora bio je utvrđivanje stanja vezano na dostavu podataka za Registar onečišćavanja okoliša (ROO), postupanje s proizvodnim otpadom i način njegovog zbrinjavanja te postupanje s otpadnim uljima i kloriranim ugljikovodicima. Inspekcijski nadzori u 2008. godini obavljani su u tvrtki Končar nisko naponske sklopke d.o.o. na lokaciji Borongaj u Zagrebu i u Zlataru, te Končar električni aparati srednjeg napona d.d. (Borongaj), Končar električni visokonaponski aparati d.d. (Borongaj), Končar kućanski aparati d.o.o. (Žitnjak), Končar ugostiteljska oprema d.d. (Žitnjak). U vezi kontrole provođenja naređenih mjera iz rješenja donesenih prethodne godine nadzor je proveden i u tvrtki LTM d.o.o. iz Lučkog, koja obavlja djelatnost toplinske obrade čeličnih materijala i konstrukcija.

U nadzoru su utvrđene povrede propisa o otpadu i zaštite zraka zbog čega su donesena 2 rješenja.

Brodograđevna industrija

Inspekcija zaštite okoliša provodila je od 2004. redovite nadzore u svim velikim brodogradilištima te dijelu srednjih na ukupno 10 lokacija.

S obzirom na opseg poslovanja, kapacitete i veličinu plovila koja se u njima grade, brodogradilišta se mogu podijeliti u tri skupine:

- velika (Uljanik-Pula, 3. Maj-Rijeka, Viktor Lenac-Rijeka, Kraljevica, Brodotrogir-Trogir, Brodosplit-Split),
- srednja (Tehnomont-Pula, Heli-Pula, Lošinjska Plovidba Brodogradilište-Mali Lošinj, Punat, Nauta Lamjana-Kali, Brodogradilište Betina, Remontno Brodogradilište Šibenik, Montmontaža-Greben-Vela Luka),
- ostala manja brodogradilišta i remontni centri.

Izgradnja novih i remont postojećih plovila imaju neke zajedničke procese: priprema metalnih površina, bojanje, rezanje, savijanje i prešanje metalnih konstrukcija, čišćenje otapalima i odmašćivanje.

Specifičan problem u radu brodogradilišta je obrada metalnih površina, "pjeskarenje" klasičnim abrazivima (željeznim i bakrenim gritom) prilikom čega dolazi do širenja prašine s česticama metala i boje.

Smanjenje negativnog utjecaja za okoliš postiže se čišćenjem i obradom metalnih površina vodenim mlazom pod tlakom od 800 i više bara.

Problem su i bazno klizne masti koje prilikom porinuća brodova odlaze u more te moguće izlijevanje goriva i drugih opasnih tvari prilikom pražnjenja brodova, jer se ne postavljaju plivajuće brane. Uočen je i problem neodgovarajućeg zbrinjavanja otpada u krugu pojedinih brodogradilišta.

Nepravilnosti su se odnosile na vođenje očevidnika otpada i vođenje očevidnika o emisijama HOS-ova.

U tijeku 2008. godine obavljani su nadzori u brodogradilištima Uljanik-Pula, Viktor Lenac-Rijeka i Kraljevica, te kontrolni nadzori u Brodotrogir-Trogir, Brodosplit-Split.

Zbog povrede propisa o zaštiti zraka brodogradilištu u Kraljevici doneseno je rješenje i podnesena su nadležnom prekršajnom sudu 2 optužna prijedloga.

Grafička industrija

Grafička djelatnost uključuje: grafičku pripremu i doradu, grafički design, fotografiranje, razvijanje fotografija, izradu filmova za offset tisak, sve vrste tiska (sitotisak, tampon tisak, termo tisak, digitalni tisak), izradu promo-materijala, ambalaže, knjiga, časopisa, naljepnica, izradu zaštićenih dokumenata, oslikavanje raznih mobilnih i/ili statičnih površina (sve to na svim vrstama materijala: papir, staklo, plastika, metal, tekstil, PVC folije, drvo i sl.), graviranje, izradu prometnih znakova, natpisnih ploča i panoa, kompjutersko izrezivanje folije, štancanje, ljepljenje, uvez, plastificiranje i sl.

S obzirom na osobitosti grafičke djelatnosti, odnosno njen mogući štetni utjecaj na okoliš, pozornost inspekcije zaštite okoliša primarno je usmjerena na postupanje s proizvodnim otpadom (opasnim i neopasnim), nastalim uporabom sirovina i/ili pomoćnih materijala kao što su razne vrste papira i kartona, tiskarske boje i lakovi, razne vrste pufera i dodataka za boje, otapala, razvijača, fiksira i dr.,

kao i uobičajeni komunalni otpad. U skladu s time, uzevši u obzir i količine proizvodnog otpada, tvrtke koje djeluju u okviru grafičke djelatnosti najčešće su i obveznici izrade Plana gospodarenja otpadom, kako je to propisano Zakonom o otpadu.

Inspekcijski nadzori subjekata grafičke industrije provode se stalno od 2005. godine, ovisno o njihovom značaju, odnosno mogućem utjecaju na okoliš i postojećim prioritetima s obzirom na ciljne nadzore u smislu praćenja provođenja konkretnih propisa (gospodarenje otpadom, praćenje emisije onečišćujućih tvari u zrak, korištenje otapala i sl.). Nadzori se provode na temelju popisa od 200 tvrtki, koje odgovaraju kriterijima za izbor prioriteta (broj zaposlenika veći od 20, vrsta i način proizvodnje).

S obzirom na problematiku otpada i osobitost subjekata grafičke industrije, težište obavljenih nadzora bilo je na postupanju s otpadom prema Zakonu o otpadu s pripadajućim podzakonskim aktima, ali je nadzor obuhvatio i obveze propisane Zakonom o zaštiti okoliša i Zakonom o zaštiti

zraka, kao i eventualne obveze izrade planova intervencija u zaštiti okoliša te obveze u odnosu na dostavu podataka u ROO i emisija u zrak (emisija iz uređaja za loženje).

Tijekom 2008. godine vezano na grafičku djelatnost (tiskare, ambalažeri, proizvođači papira i/ili ljepenke i sl.) obavljani su inspekcijski nadzori sljedećih postrojenja:

- GRAFOPLAST – TISKARA d.o.o., Zagreb,
- PROFIL INTERNATIONAL d.o.o., Zagreb,
- RADIN-REPRO I ROTO d.o.o., Zagreb,
- TIPOGRAF d.o.o., Zagreb,
- GRAFIČKI ZAVOD HRVATSKE d.o.o., Zagreb,
- BIROTISAK d.o.o., Zagreb,
- INTERGRAFIKA TTŽ d.o.o., Zagreb,
- ŽELJEZNIČKA TISKARA d.o.o., Zagreb,
- TISKARA ZAGREB d.o.o., Zagreb,
- SITOPRINT d.o.o., Zagreb,
- REPRINT, Zagreb,
- TISKARA VOX, Zagreb,
- EUROTISAK, Zagreb,
- GRAFOTEHNA d.o.o., Zagreb,
- PRINTFAKTOR d.o.o., Zagreb,
- Profil International d.o.o., Zagreb.

Temeljem obavljenih nadzora subjekata grafičke industrije utvrđene su nepravilnosti

u provođenju obveza propisanih Zakonom o otpadu, posebno obveze odvojenog sakupljanja otpada i opasnog otpada, predavanja istog ovlaštenim sakupljačima i/ili obrađivačima, obveza vođenja očevidnika i ostale dokumentacije o proizvodnom otpadu, te obveza dostavljanja iste kako je to propisano Zakonom o otpadu.

U nadzorima je primijećena međusobna solidarnost pojedinih subjekata, tako da su međusobno prenosili informacije i/ili upozorenja o provođenju inspekcijskog nadzora grafičke djelatnosti, što je u biti pozitivno, budući da tako pojedini subjekti ispravljaju nedostatke i prije dolaska inspektora, čime je učinak inspekcije postignut u velikom broju slučajeva, osobito kod manjih tvrtki i obrta, i bez izravnog inspekcijskog nadzora.

Pozitivni pomaci zapažaju se osobito kod većih tvrtki (po opsegu proizvodnje i broja zaposlenih) što se može smatrati win-win efektom, jer se postiže poboljšanje zaštite okoliša upravo tamo gdje je mogući incidentni utjecaj na okoliš najznačajniji. U tom pozitivnom smislu može se istaknuti RADIN-REPRO I ROTO d.o.o., tiskara koja može biti "informativni i/ili edukacijski centar zaštite okoliša" za ostale, manje ili slabije informirane subjekte ove grupacije, te TISKARA ZAGREB d.o.o.

Tekstilna industrija

Od 2006. godine provode se nadzori predstavnika tekstilne industrije, u kojima su utvrđeni najčešće nedostaci u odnosu na:

- neprovođenje prvog mjerenja emisija onečišćujućih tvari iz postojećih stacionarnih izvora i neprijavlivanje u nadležne urede,
- nepravilnosti u postupanju s tvarima koje oštećuju ozonski omotač (TOOO),
- neobavljanje periodičnih propisanih mjerenja emisija onečišćujućih tvari iz postojećih stacionarnih izvora,
- nepravilnosti u postupanju s otpadom,
- izostanak odvojenog sakupljanja proizvodnog otpada i uz to nevođenje propisane dokumentacije o otpadu i nedostavljanje nadležnim tijelima propisane dokumentacije o otpadu,

- neispunjavanje obveze izrade Operativnih planova intervencija u zaštiti okoliša,

- neispunjavanje obveze izrade Planova gospodarenja otpadom,
- informiranost o zakonskim obvezama iz područja zaštite okoliša.

Na temelju rezultata nadzora i značajnih nepravilnosti/nedostataka iz svih područja nadležnosti inspekcije zaštite okoliša utvrđenih u prethodnim nadzorima, u 2008. godini nastavljeni su nadzori predstavnika tekstilne industrije, u kojima su obavljani nadzori 6 tvrtki (Tvornica čarapa Jadran d.d., Varteks d.d., Tvornica Lola Ribar d.d., Kamensko d.d., DTR d.d., Čateks d.d.). U nadzorima su ponovno utvrđene povrede propisa te je doneseno 5 rješenja zbog nevođenja propisane evidencije o otpadu i nepropisnog skladištenja otpada na mjestu nastanka, a podnesen je 1 optužni prijedlog zbog povrede propisa o zaštiti zraka.

Prehrambena industrija

U razdoblju od 2005. do 2007. godine nadzirano je više od 80 pravnih osoba koje se bave djelatnostima prehrambene industrije. U nadzoru postrojenja i pogona bile su obuhvaćene punionice i proizvođači pića, proizvođači aditiva i slatkiša, mljekare i pivovare.

U dosadašnjim nadzorima su utvrđeni sljedeći nedostaci:

- neprovođenja prvog mjerenja emisija onečišćujućih tvari iz postojećih stacionarnih izvora i neprijavlivanje istih u nadležne urede,
- izostanak odvojenog sakupljanja i/ili vođenja propisane dokumentacije nekih specifičnih vrsta otpada iz djelatnosti,
- nepravilnosti u vođenju propisane dokumentacije o otpadu,
- neispunjavanje obveze izrade i revidiranja Operativnih planova intervencija u zaštiti okoliša,
- neispunjavanje obveze izrade Planova gospodarenja otpadom.

Većina obveznika ove grupacije koristi rashladne uređaje u kojima je količina kontrolirane i zamjenske tvari veća od propisane granične za koju je potrebno voditi propisanu dokumentaciju o načinu pregleda navedenih uređaja kako to propisuje Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski sloj te je potrebno obavještavati MZOPUG u propisanim rokovima.

Tvrtke su zbog korištenja opasnih radnih tvari u većini obveznici izrade Operativnog plana intervencija u zaštiti okoliša.

Iz tog razloga, kao i zbog velikih godišnjih količina generiranog otpada, ukazuje se na potrebu daljnjeg redovitog nadzora takvih postrojenja. U kontrolnim nadzorima u pivovarama utvrđeno je da je postupljeno po rješenjima te su uklonjeni nedostaci prema naređenim mjerama inspekcije zaštite okoliša.

Potrebno je naglasiti da se u odnosu na specifičnosti postrojenja za proizvodnju piva, neke od pivovara svrstavaju u rizična postrojenja i kao takva imaju obvezu izrade Operativnih planova u zaštiti okoliša.

U vezi primjene Zakona o otpadu, nadzirani subjekti pripadaju u kategoriju proizvođača neopasnog otpada s više od 2000 kg godišnje te više od 200 kg opasnog otpada, zbog čega su obveznici dostave podataka na propisanim obrascima temeljem odredbi Pravilnika o registru onečišćivača okoliša (NN, br. 35/08). Također su u obvezi planirati gospodarenje otpadom za razdoblje od četiri godine sukladno odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom.

Otpad koji generiraju ovi proizvođači većim dijelom se zbrinjava na način koji određuju propisi u odnosu na zbrinjavanje otpada putem ovlaštenih osoba i vođenja propisane dokumentacije.

S obzirom na to da su navedeni subjekti nadzora nerijetko proizvođači koji pakiraju proizvode u ambalažu i stavljaju ih na tržište, dužni su sukladno odredbama Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu voditi očevidnik o vrstama i količinama ambalaže koja je stavljena na tržište u pisanom i elektronskom obliku te godišnja izvješća dostavljati FZOEU.

Nepravilnosti su uočene kod zbrinjavanja opasnih vrsta otpada, kao što je ambalaža onečišćena opasnim tvarima, koje su se u nekim slučajevima zbrinjavale kao neopasni otpad te zbrinjavanja infektivnog otpada iz mikrobiološkog laboratorija u mesnoj industriji koji se nakon postupaka sterilizacije zbrinjavao s komunalnim otpadom.

U pogledu razdvajanja otpada kod sakupljanja i zbrinjavanja te pridruživanja odgovarajućih ključnih brojeva potrebno je unaprijediti provedbu kod proizvođača, ali i kod sakupljanja i zbrinjavanja otpada.

U pogledu udovoljavanja propisima o zaštiti zraka, uvidom u izvješća ovlaštenih pravnih osoba utvrđeno je da emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora u većini udovoljavaju odredbama Uredbe o graničnim vrijednostima. Karakteristični stacionarni izvori u ovoj industriji su dimnjaci kotlovnica, dimnovodni kanali pušnica u tehnološkom procesu, dimnjaci generatora pare i dr.. Kao glavni energent koristi se zemni plin, a kao pogonsko gorivo, osim plina, i drvena piljevina te ekstra lako loživo ulje.

Nadzirane tvrtke
Ledo d.d., Zagreb,
Kraš dd, Zagreb,
Maraska d.d., Zadar

Tijekom 2008. godine nastavljeno je provođenje nadzora nad trgovačkim društvima u prehrambenoj industriji koja se bave proizvodnjom i preradom mesa, preradom voća, proizvodnjom kakao proizvoda, bombona i keksa, proizvodnjom alkoholnih i bezalkoholnih pića, preradom ribe, preradom kave te mlijeka i mliječnih proizvoda.

Tijekom 2008. godine obavljeno je ukupno 11 inspekcijskih nadzora mesne industrije i to u mesnoj industriji Gavrilović d.o.o., Petrinja, PPK Karlovac d.o.o., Karlovac, Improm d.o.o. Križevci, Perutnina Ptuj-Pipo d.o.o., Čakovec.

Koordinirani nadzor obavljen je u mesnoj industriji PIK Vrbovec d.o.o., Vrbovec.

Kontrola izvršenja rješenja obavljena je u mesnoj industriji "Milivoj Medvej", Prekvršje-Krašić, Improm d.o.o. Križevci, Puris d.d. Pazin, Dalmeso d.o.o., Klis, Mesnice Fiolić d.o.o., Hrašće i Pešun-Pešun d.o.o., Okunščak. Inspekcijska rješenja su, zbog povrede propisa Zakona o otpadu i Zakona o zaštiti zraka, donesena za mesnu industriju Improm d.o.o. i Perutninu Ptuj-Pipo d.o.o.

Od ostalih predstavnika prehrambene industrije nadzor je obavljen u tvornicama Kraš d.d., Zagreb, Maraska d.d., Zadar, Ledo d.d., Zagreb u Zagrebu i pogonima u Slavonskom Brodu i Bjelovaru, Paškoj sirani d.d., Pag, te u 3 pivovare, Zagrebačkoj pivovari d.d., Zagreb, Jadranskoj pivovari d.d., Split i Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica.

Industrijska zona Žitnjak

Budući da Industrijska zona "Žitnjak" u Zagrebu predstavlja najveću industrijsku zonu u RH i da je na tom području koncentrirana značajna količina hrvatske industrije, obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva, inspekcija zaštite okoliša je od 2005. godine započela nadzor registriranih subjekata koje imaju sjedište ili obavljaju neku djelatnost na tom području.

Iz evidencija Hrvatske gospodarske komore i pregledom terena, na području industrijske zone "Žitnjak" nađeno je da oko 1000 pravnih osoba ima sjedište ili obavlja neku djelatnost na tom području. Prema kriterijima vrste registrirane djelatnosti i veličine trgovačkog društva ili obrta, odabrano je 415 pravnih osoba i obrta za nadzor, jer je procijenjeno da mogu imati značajni utjecaj na okoliš tog područja.

Do konca 2007. godine nadzirano je 109 subjekata u kojima je obavljen 181 pregled, što uključuje i prve i kontrolne preglede. Zbog utvrđene povrede propisa inspektori zaštite okoliša izdali su 109 rješenja te podnijeli 42 prekršajne prijave.

Inspekcijski nadzori nastavljani su i u 2008. godini, a od značajnijih subjekata obavljeni su inspekcijski nadzori pravnih osoba Kutrilin TVP d.o.o., Labud d.d., Chromos Agro d.d., Munja d.d., Komicro d.o.o., Dioki d.d., Coca Cola Beverages Hrvatska d.d., te Mandi Centrum d.o.o.

Pri tome su zbog povrede propisa za Kutrilin TVP d.o.o. i Munja d.d. donesena rješenja na temelju Zakona o otpadu, koja se odnose na vođenje evidencije o otpadu za Kutrilin te uklanjanje zakopanog otpada za Munju, dok je za Mandi Centrum d.o.o. doneseno rješenje o mjerenju emisija onečišćujućih tvari u zrak na temelju Zakona o zaštiti zraka.

2.3. NEPLANIRANI INSPEKCIJSKI NADZORI

2.3.1. Izvanredni događaji

Tijekom 2008. godine putem Državne uprave za zaštitu i spašavanje, odnosno Centra 112, koji je u funkciji od 2007. godine, zaprimljeno je 187 dojava o izvanrednom događaju za koje su utvrđene posljedice na okoliš ili takvih ih nije bilo.

Inspektori zaštite okoliša su po izlasku na 3 lokacije utvrdili da se radi o neosnovanom pozivu, odnosno da nema izvanrednog događaja, što je potvrđeno i razgovorom s osobama iz susjedstva. O takvim dojavama također je sastavljen zapisnik radi evidencije i dokaza o stvarno utvrđenom stanju.

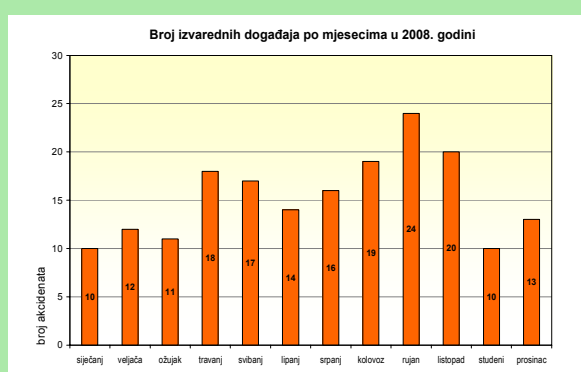
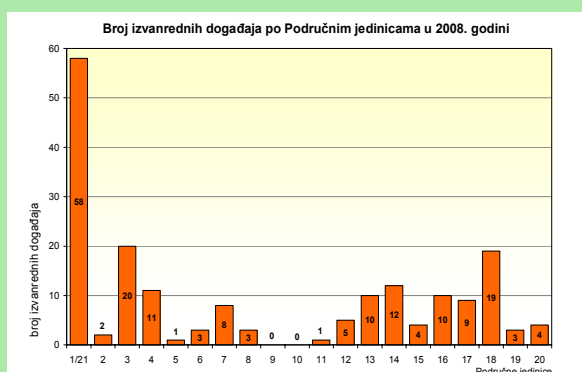
Zaprimljena izvješća u 8% slučajeva odnosila su se na događaje u kojima je bila evidentna

moćna opasnost, ali onečišćenja ipak nisu utvrđena.

Najveći broj dojava o izvanrednim događajima zabilježen je na području Grada Zagreba te Zagrebačke, Sisačko-moslavačke i Istarske županije, odnosno ukupno 97 ili 52,7% od ukupnog broja događaja u svim županijama.

Porast broja dojava u Istarskoj županiji u vezi je s početkom pokusnog rada u tvornici Rockwool Adriatic d.o.o. u Podpićnu, a time izazvano nezadovoljstvo okolno je stanovništvo nastojalo brže riješiti pozivima Centru 112.

Osim toga, znatan broj prijava odnosio se na onečišćenje zraka neugodnim mirisima i/ili prašinom iz specifičnih tehnoloških procesa i poznatih izvora onečišćenja, kao što su Rafinerija nafte Sisak te Željezara u Kaštel Sućurcu.

U tim slučajevima postupanje inspekcije bilo je temeljeno na saznanjima u provedbi prethodnih inspekcijskim nadzorima, u kojima su najčešće zahtijevane aktivnosti potrebne radi modernizacije postrojenja i usklađenja rada s propisima o zaštiti okoliša, kao i udovoljavanja uvjetima propisanim u aktima donesenim na temelju propisa kojim se uređuje građenje.

Iz prikaza broja izvanrednih događaja tijekom 2008. godine, proizlazi da je u vrijeme „toplijih“ mjeseci (travanj – listopad) veći broj takvih događaja. Praćenje te pojave nastaviti će se i u idućim godinama radi utvrđivanja i usmjeravanja potrebnih preventivnih radnji i upozorenja.

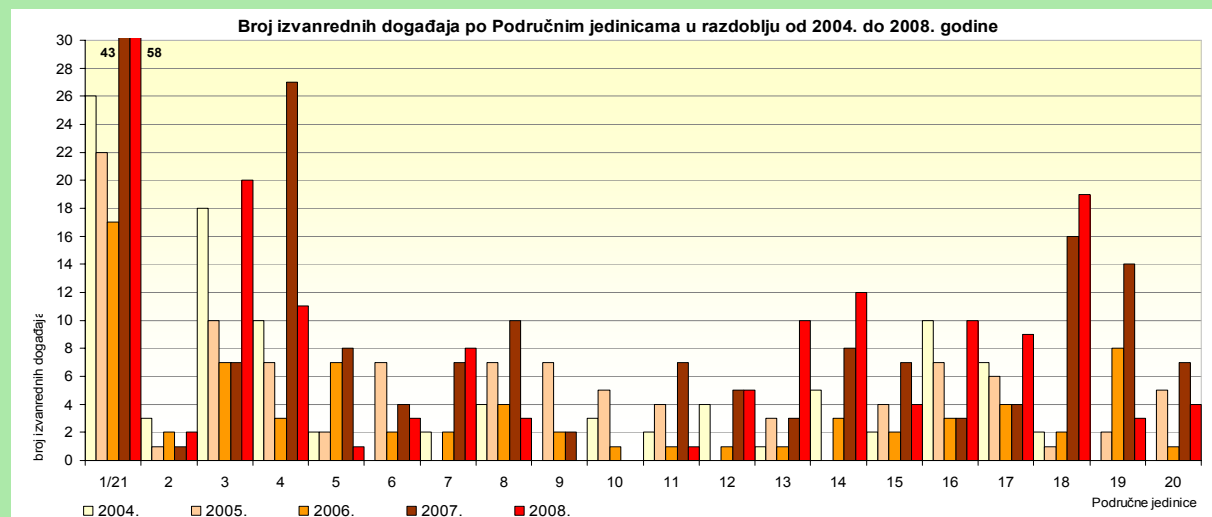
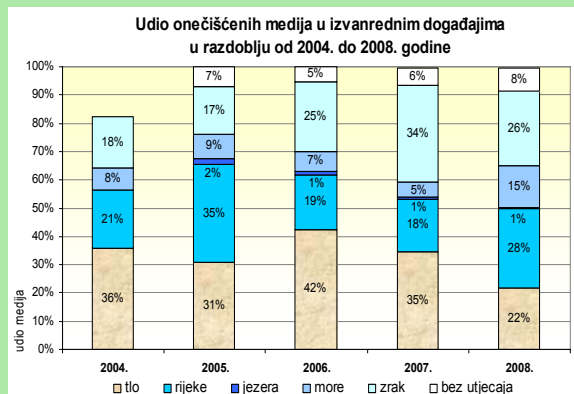
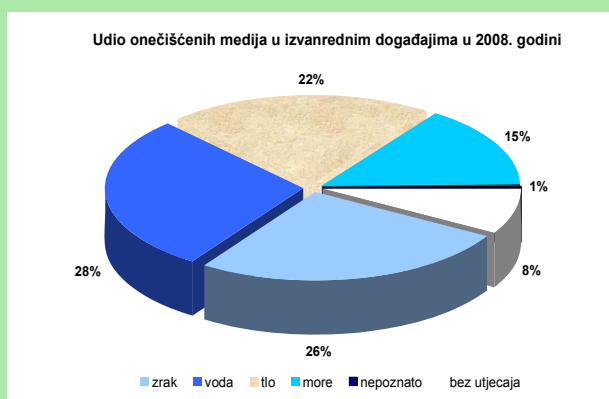
Usporedba medija koji su bili ugroženi ili onečišćeni pokazuje da je to u 22% slučajeva bilo tlo, da je do izlivanja u more došlo u 15% slučajeva, u rijeke i jezera u 28%, dok su emisije onečišćujućih tvari u zrak utvrđene u 26% slučajeva.

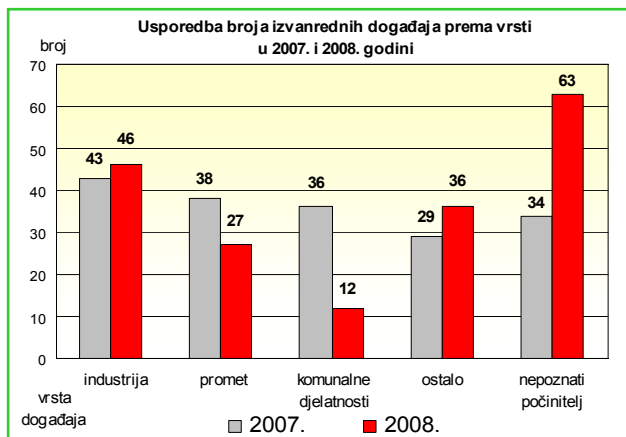
Do onečišćenja tla najčešće dolazi u slučaju prometnih nezgoda prilikom izlivanja goriva na kolnik i u okolno tlo, kao i prilikom

odlaganja otpada od nepoznatog počinitelja, u pravilu bačvi u kojima se nalazi tekući otpad. U najvećem broju slučajeva onečišćenja mora i kopnenih voda radi se o uočavanju masne mrlje na vodenoj površini, nastalih ispuštanjem od strane nepoznatog onečišćivača ili zbog havarije brodova. Emisije onečišćujućih tvari u zrak najčešće su posljedica rada industrijskih postrojenja. Radi se o ispuštanju u zrak iz stacionarnih izvora u količinama koje su iritirajuće za okolno stanovništvo.

Nedvojbeno je da je porasla svijest građana o negativnom utjecaju onečišćenja okoliša na zdravlje ljudi razlogom velikog broja slučajeva kada su građani zbog pojave neugodnih mirisa pozivali stručne službe, iako uvijek nije bilo moguće detektirati izvor onečišćenja. Ipak, u nekim su slučajevima takvi pozivi djelovali preventivno, tako da su nadležne službe pravovremeno djelovale sprečavanjem onečišćenja okoliša.

Važno je naglasiti da u izvanrednim događajima tijekom 2008. godine nije bilo smrtnih posljedica po ljude.

U odnosu na 2007. godinu prema vrsti događaja bile su u porastu dojave o izvanrednim događajima u industriji, u vezi različitih okolnosti te zbog napoznatih počinitelja, dok je zabilježeno manje izvanrednih događaja nastalih u prometu i komunalnim djelatnostima.

Različiti razlozi utječu na porast broja nepoznatih počinitelja, osobito u vezi s odbačenim otpadom i više godina unatrag, na što se nije toliko obraćala pozornost i na mjestima za koja nije bilo poznato da može doći do onečišćenja okoliša, najčešće tla ili podzemnih vodotoka, odnosno utjecaja na zdravlje ljudi. Također je zapaženo da nesavjesne

osobe u korištenju plovila nekontrolirano ispuštaju tekući otpad u rijeke i more, a kada se takve mrlje uoče, vrlo često više nije moguće otkriti počinitelja.

U 2008. godini porast broja izvanrednih događaja za 4 u odnosu na prethodnu 2007. godinu nije značajan. Međutim, trend rasta tih događaja u odnosu na prethodne godine, kada ih je bilo godišnje oko 100, može se svakako tumačiti i uspostavljanjem sustava Državnog centra 112, kojeg se koristi i s namjerom da bi se pojedini slučajevi označili hitnima i za složene intervencije službi za spašavanje te prioritarno djelovanje, iako su podnositelji takvih poziva bili već prethodno upoznati s postupcima različitih inspekcijskih službi. Osim toga, valja istaknuti da se sve veći broj osoba odlučuje upozoriti nadležne službe u slučaju uočavanja neke pojave ili događaja.

Inspekcija zaštite okoliša je svoj rad u potpunosti prilagodila potrebi djelovanja po pozivu Centra 112 i uspostavila 24 satno dežurstvo osiguravši time da dežurni inspektor u najkraćem vremenu obvezno obavi pregled na lokaciji koja se navodi u dojavu te prema prosudbi i potrebi u postupak uključ i druga nadležna tijela ili inspekcije.

2.3.2. Inspekcijski nadzori na temelju prijava i predstavki

Tijekom 2008. godine inspekcija zaštite okoliša je zaprimila ukupno 1623 prijava u pisanom obliku vezanih uz problem onečišćenja okoliša. Od toga je 1230 prijava odnosno više od 75% zaprimljeno izravno u PJ-a, a 393 prijave su zaprimljene u Središnjoj službi.

Prijave su u najvećem broju (48,4%) zaprimljene od građana i jedinica lokalne samouprave te od udruga i drugih državnih tijela (15,4%).

Značajno je da je putem Centra za obavješćivanje 112 dojavljeno 11,5% prijava, čime građani većinom nastoje ubrzati postupke koji su već u tijeku.

Osim pisanih predstavki, tijekom 2008. godine dežurni inspektori zaštite okoliša u središnjoj službi su od građana zaprimili i 251 prijavu putem telefona.

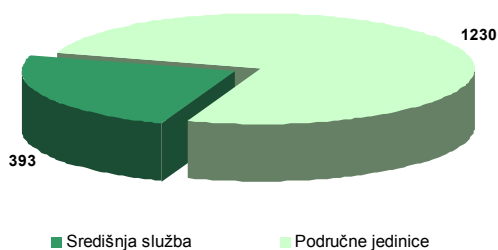
Prijave su se najvećim dijelom odnosile na onečišćenje okoliša kao što su nekontrolirano

odlaganje ili paljenje otpada i drugi načini nepropisnog i neovlaštenog postupanja s raznim vrstama otpada (ambalažni otpad, građevinski otpad, otpadni azbest, medicinski otpad, otpadne gume i vozila, otpadna ulja i dr.), širenje neugodnih mirisa, dima i prašine iz raznih poznatih i nepoznatih izvora, ispuštanje otpadnih voda, problem buke, držanje životinja i ostalo.

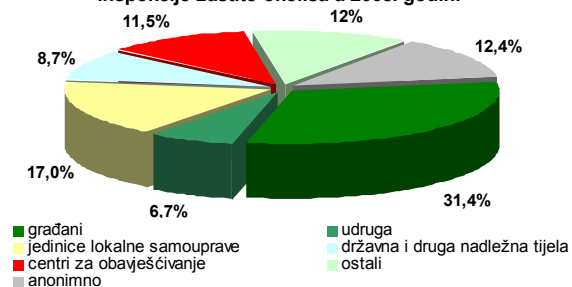
Inspekcija zaštite okoliša je obavila inspekcijske nadzore povodom svih prijava radi utvrđenja činjeničnog stanja i eventualnog daljnjeg postupanja u okviru svoje nadležnosti, a 222 prijave proslijedila drugim tijelima zbog njihove nadležnosti u odnosu na sadržaj prijava.

Postupanje inspekcije zaštite okoliša temeljem prijava bilo je usmjereno prema rješavanju problema i uklanjanju eventualnih posljedica onečišćenja, ali je istovremeno sadržaj prijava utjecao i na planiranje aktivnosti s ciljem dugoročnog sustavnog rješavanja određenog okolišnog zahtjeva u svrhu preventivnog sprečavanja negativnih pojava na kakvoću života i zdravlje ljudi.

Broj zaprimljenih prijava i predstavki u 2008. godini

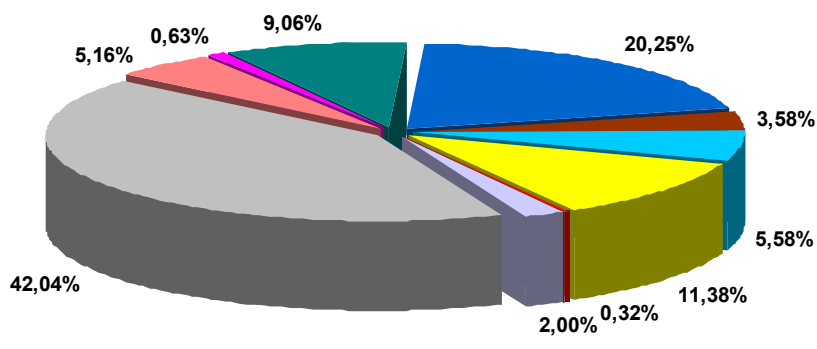

Struktura prijava i predstavki inspekcije zaštite okoliša u 2008. godini

Udio broja prijava prema razlozima podnošenja

- izvanredni događaji
- ambalažni otpad
- otpad
- opasni otpad
- požari (odlagališta)
- onečišćenje okoliša
- onečišćenja zraka
- onečišćenja tla
- onečišćenja vode
- razno

2.4. IZVRŠENJE INSPEKCIJSKIH RJEŠENJA

2.4.1. Primjeri dobre prakse

Primjer 1. Azbestni otpad – Kučine, Grad Solin

Inspekcija zaštite okoliša putem Županijskog centra 112 obaviještena je o pozivu građanina koji je prije nekoliko mjeseci na području između Žrnovnice i Kučina uočio veću količinu odloženih "jumbo" vreća s azbestnim otpadom. S obzirom na to da iz prijave nije bilo moguće odrediti točnu lokaciju, dogovoren je zajednički odlazak s prijaviteljem na lokaciju na brdskom, teško pristupačnom i strmom terenu oko 400 metara uzbrdo od ceste Žrnovnica-Kučine.

U nadzoru je utvrđeno da se na brdu na granici između Žrnovnice i Kučina nalazi odložen materijal svijetlo sivkaste boje, karakterističnog izgleda azbesta, u plastificiranim jumbo vrećama bez oznaka i u raspadajućem stanju. Dio materijala bio je u krutom stanju, dio je bio izmrvljen, a dio i praškast. O lokaciji s odloženim otpadom sačinjen je foto-zapis.

Istog dana upućen je zahtjev za uzorkovanje predmetnog otpada Zavodu za javno zdravstvo Grada Zagreba kako bi se sa sigurnošću utvrdilo radi li se o azbestnom otpadu.

S obzirom na to da nije bilo moguće utvrditi počinitelja, odnosno onečišćenje okoliša je prouzročio nepoznati onečišćivač, u skladu s člankom 191. Zakona o zaštiti okoliša, stranka u inspekcijskom postupku je jedinica lokalne samouprave na čijem je području utvrđeno onečišćenje.

Zbog sumnje da se radi o opasnom otpadu i neposrednoj opasnosti za život i zdravlje ljudi i okoliš, inspekcija zaštite okoliša je temeljem članka 193. Zakona o zaštiti okoliša donijela usmeno rješenje kojim se Gradu Solinu naređuje poduzimanje hitnih mjera radi sprečavanja daljnjeg onečišćenja okoliša i

osiguranja od neposredne opasnosti za okoliš, odnosno naređeno je osiguranje lokacije i prekrivanje otpada nepropusnim materijalom, dok se od strane ovlaštene pravne osobe analizom ne utvrdi točan sadržaj.

Temeljem odredbi članka 193. stavka 5. Zakona o zaštiti okoliša o donesenom usmenom rješenju s hitnim mjerama inspekcija zaštite okoliša obavijestila je Državnu upravu za zaštitu i spašavanje i MUP, PU Splitsko-dalmatinsku, a istog je dana obavljen nadzor na lokaciji gdje su djelatnici pravne osobe ovlaštene za postupanje s opasnim otpadom, po zahtjevu Grada Solina prekrili vreće s otpadom nepropusnom folijom radi sprečavanja daljnjeg širenja otpada u okoliš. Zapisnikom je utvrđeno da je jedinica lokalne samouprave postupila po izrečenim hitnim mjerama.

Sljedećeg dana ponovno je obavljen nadzor na lokaciji odloženog otpada s djelatnicima Zavoda za javno zdravstvo Grada Zagreba koji su obavili uzorkovanje materijala u svrhu utvrđivanja sastava otpada i načina njegovog zbrinjavanja. Analiza uzetih uzoraka pokazala je da se radi o materijalu koji sadrži azbest, o čemu je zaprimljeno i odgovarajuće Izvješće o ispitivanju.

Inspekcija zaštite okoliša je donijela rješenje temeljem članka 191. stavak 2. Zakona o zaštiti okoliša kojim je Grad Solinu, na čijem se području nalazi lokacija Kučina, naređeno da putem ovlaštene osobe ukloni otpadni materijal odložen od strane nepoznatog onečišćivača koji je uzrok onečišćenja okoliša, odnosno da ga s te lokacije putem ovlaštene osobe ukloni i zbrine s rokom izvršenja od 7 dana od dana primitka rješenja.

Ovlaštena osoba za postupanje s opasnim otpadom obavila je uklanjanje azbestnog otpada i sanaciju terena u Kučinama po zahtjevu Grada Solina.

Uklanjanje odbačenog azbestnog otpada na lokaciji Kučina, Grad Solin

Primjer 2. Grad Sveta Nedelja

U inspekcijskom nadzoru na području Grada Sveta Nedelja u Zagrebačkoj županiji na lokaciji od podsusedskog do zaprešićkog mosta, s desne obale Save utvrđeno je da je nepoznati počinitelj suprotno odredbi članka 35. Zakona o otpadu odložio glomazni otpad – namještaj, otpadne gume, metal, otpad od rušenja (cigle, kamenje, komadi betona, ostaci keramike, drvo i ostalo), papirnate i plastične vreće ispunjene građevinskom šutom i ostali otpad.

S obzirom na to da lokacija nije predviđena za zbrinjavanje, ostavljanje, istovar i/ili odlaganje otpada, inspekcija zaštite okoliša je naredila uklanjanje otpada Gradu Sveta Nedelja, kao i Hrvatskim vodama za dio otpada odloženog u vodotoku.

Otpad je uklonjen i zbrinut na propisani način, što je utvrđeno u kontrolnom nadzoru u rujnu 2008. godine, a lokacija je od ponovljenog nekontroliranog odlaganja otpada zaštićena zaštitnom ogradom koju su zajednički postavila oba izvršenika.

Primjer 3. SIGNOPLAST, d.o.o., Zagreb

Tijekom rujna 2008. godine zaprimljena je dojava o zakopanom otpadu unutar kruga tvrtke Signoplast d.o.o., Sajmišna cesta 6 u Zagrebu, registriranoj za osnovnu djelatnosti proizvodnje i prometa kemijskih proizvoda (ljepila). U nadzoru je zatečeno nekoliko metalnih bačvi koje su zbog površinske erozije tla djelomično bile vidljive iznad tla.

Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja tvrtki Signoplast d.o.o. je rješenjem naređeno uklanjanje zatečenog otpada i zbrinjavanje putem ovlaštene osobe uz prethodno ispitivanje fizikalno-kemijskih svojstava otpada. Prilikom izvođenja radova zatečeno je ukupno 30-tak metalnih bačava ojačanih metalnim prstenima i ispunjenih bijelim krutim sadržajem nepoznatog sastava te manja količina raznog komunalnog otpada. Prema izgledu metalnih bačvi zaključeno je da je otpad bio odložen duže vrijeme. U kontrolnom nadzoru je utvrđeno da je otpad uklonjen s lokacije i zbrinut kao opasni otpad izvozom putem ovlaštene osobe.

Radovi iskapanja i zbrinjavanja
otpada na lokaciji tvrtke
Signoplast d.o.o. u Zagrebu

Primjer 4. Akord Dubrava d.o.o., Lonjica

U listopadu 2008. godine inspekcija zaštite okoliša je obavila nadzor tvrtke Akord-Dubrava d.o.o. na lokaciji Lonjica, Greda 12 i 17 u Zagrebačkoj županiji.

U nadzoru, koji je obavljen zajedno s krim policijom PU Zagrebačke, gospodarskom inspekcijom Državnog inspektorata i predstavnicima Carinske uprave, utvrđeno je da tvrtka proizvodi biodizel iz otpadnih jestivih ulja pri čemu nastaje otpad nepoznatih

fizikalno-kemijskih svojstava. Uz ovaj otpad na lokaciji je zatečen i otpad od prerade kože koji je odložen 2006. godine.

Radi utvrđivanja sastava zatečenog otpada obavljeno je uzorkovanje otpada, a rješenjem inspekcije zaštite okoliša tvrtki Akord-Dubrava d.o.o. je naređeno uklanjanje i zbrinjavanje otpada putem ovlaštene osobe. U kontrolnom nadzoru i uvidom u izvješće o obavljenom ispitivanju utvrđeno je da se radilo o neopasnom otpadu koji je zbrinut putem ovlaštene osobe.

Primjer 5. Retkovec, Zagreb Prije i nakon uklanjanja otpada

Primjer 6. Sv. Ivan Zelina Prije i nakon uklanjanja otpada

Primjer 7. Polis, d.o.o. iz Zagreba

Povodom prijave "Zelene liste" o žutoj praškastoj tvari prosutoj ispred objekta Chromos-pigmenti d.o.o. u stečaju na lokaciju Žitnjak u Zagrebu, inspektor zaštite okoliša izvršio je u siječnju 2008. godine inspekcijski nadzor, u kojem je utvrđeno da je prosipanje žutog pigmenta za boju nastalo rezanjem i utovarom dijelova postrojenja iz objekta. Radi uklanjanja prosutog pigmenta doneseno je rješenje o sanaciji lokacije, koju je u zadanom roku izvršila tvrtka Kemis Termoclean d.o.o..

Osim toga, utvrđeno je da se na lokaciji udaljenoj oko 300 m od površine onečišćene praškastom tvari unutar objekta sabirnice u industrijskoj zoni s više tvrtki, nalaze i bačve s opasnim otpadom. Objekt i okolno zemljište u vlasništvu su tvrtke Polis d.o.o., koja je time u obvezi zbrinjavanja zatečenog otpada unutar objekta i na okolnom zemljištu.

U nadzoru lokacije u vlasništvu Polis d.o.o. utvrđeno je da se kod čišćenja zemljišta te lokacije, prikupio velik broj razbacanih metalnih i plastičnih bačvi obraslih grmljem i travom. Porijeklo prikupljenog otpada tvrtka Polis d.o.o. nije znala, ali je preuzela obvezu zbrinjavanja. Sav opasni otpad je prikupljen i sortiran te prepakiran i složen uz sabirnicu. Zbog količine i načina privremenog skladištenja tvrtki Polis d.o.o. je u ožujku 2008. godine izdano rješenje za uklanjanje i zbrinjavanje otpada u roku od 90 dana.

U kontrolnom nadzoru je utvrđeno prema pratećim listovima i novozatečenom stanju da je sav otpad oko sabirnice uklonjen i zbrinut, tako da je u rujnu obustavljen inspekcijski postupak.

Opasni otpad je sukladno propisanim obrascima u količini od oko 200 t izvezen putem ovlaštenih tvrtki Kemis Termoclean d.o.o. i CIAK d.o.o..

Primjer 8. Adria d.d., iz Zadra

U 2008. godini inspekcija zaštite okoliša obavila je u razdoblju od 16. srpnja do 20. rujna 2008. godine ukupno 13 inspekcijskih pregleda u tvrtki Adria d.d. iz Zadra, a predmet nadzora bilo je gospodarenje otpadom te tvrtke. Nadzor je obavljen povodom prijave građana da je tvrtka Adria d.d. Zadar u razdoblju od 2005. do 2007. godine otpad zbrinjavala zakapanjem tehnoloških otpadnih voda iz separatora masnoća u nasip u blizini Tvornice za preradu ribe, koja se nalazi na lokaciji sjedišta tvrtke.

Zbog sumnje da se u krugu Tvornice za preradu ribe nalazi zakopan zauljeni otpad, kojeg je proizvođač tvrtka Adria d.d. iz Zadra, inspektor zaštite okoliša je zatražio da se izvrši otkapanje eventualno zakopanog otpada. Iskopano je ukupno 85 metalnih bačvi od 200 l u kojima se nalazio otpad iz separatora masnoća tehnoloških otpadnih voda iz tvornice proizvođača Adria d.d.. Sve bačve su bile oštećene i ispunjene pastoznom smjesom žute do tamnosmeđe

boje, naizgled masne. Dio otpada koji je iscurio iz bačvi prilikom zakapanja je prepakiran u neoštećene nepropusne posude.

Iskopani otpad, oštećene bačve, kao i pastozni sadržaj koji je iscurio iz bačvi, dijelomično pomiješan sa zemljom, privremeno je odložen na tlo prekriveno PVC – folijom unutar poslovnog prostora na adresi sjedišta tvrtke. Tvrtki ADRIA d.d. rješenjem je naloženo da ukloni tako privremeno odloženi zauljeni otpad. Naređenje je izvršeno.

Istovremeno je nadzorom na dijelu nasipa površine 150x60 m, koji se nalazi unutar poslovnog prostora tvrtke zapadno od pogona hladnjače, uočeno oko 210 m³ građevinskog otpada, u čijem sastavu je bilo oko 14.280 kg otpadnih izlomljenih salonitnih ploča. Budući da građevinski otpad potječe od rekonstrukcije krova na objektu pogona za soljenje ribe investitora Adria d.d., naređeno je uklanjanje građevinskog otpada. U kontrolnim nadzorima je utvrđeno da je tvrtka postupila po rješenjima te uklonila nepropisno uskladišteni odnosno ostavljeni otpad.

4.2. Prisilno izvršenje inspekcijskih rješenja

PUTO d.o.o., Zagreb - I. faza

Na lokaciji bivšeg postrojenja za termičku obradu opasnog otpada PUTO u Zagrebu se nalazi solidificirani otpad nastao neuspjehom solidifikacijom pepela iz 2001. godine, koji je, prema ugovornim obvezama s tvrtkom PUTO d.o.o., trebala zbrinuti tvrtka EKOTEHNING d.o.o. iz Zagreba. S obzirom na to da ta tvrtka nije postupila po ugovoru s PUTO d.o.o., niti po rješenju inspekcije zaštite okoliša, koncem 2007. godine započele su aktivnosti na prisilnom izvršenju tog rješenja konačnim zbrinjavanjem zatečenog otpada putem ovlaštene osobe. Budući da su prve analize ukazivale na mogućnost ponovnog solidificiranja već solidificiranog opasnog otpada metodom kojom su se trebala neutralizirati opasna svojstva otpada, aktivnosti MZOPUG-a bile su usmjerene na takav način zbrinjavanja. Ipak, konačni rezultati analiza nisu potvrdili da će se takvim postupkom dobiti neopasni otpad te je odlučeno da se solidificirani opasni otpad zbrine izvozom.

MZOPUG je nakon odabira najpovoljnijeg izvođača 2. srpnja 2008. godine ugovorilo s tvrtkom APO d.o.o. iz Zagreba radove zbrinjavanja izvozom opasnog otpada odloženog na lokaciji PUTO u Zagrebu. Zbrinjavanje je započelo 4. srpnja 2008. godine i provodi se u tri faze.

U prvoj fazi zatečeni otpad je od 4. do 26. srpnja prepakiran i zaštićen. Prepakirane su ukupno 203 stare oštećene vreće u 150 novih vreća i u 19 kontejnera. Točna težina prepakiranog otpada odredit će se vaganjem prije izvoza. Prepakirane vreće i kontejneri su smješteni na lokaciji PUTO do odvoza na konačno zbrinjavanje. U drugoj fazi je obavljeno uzorkovanje otpada. U trećoj fazi prepakirani otpad će se zbrinuti izvozom na temelju u međuvremenu pribavljenih dozvola država provoznica i uvoznica otpada sukladno Baselskoj konvenciji. U postupku je ishodenje potrebnih dozvola za izvoz, a ovisno o vremenu u kojem će se one ishoditi, planirani rok za realizaciju svih aktivnosti za zbrinjavanje solidificiranog otpada izvozom i spaljivanjem u Njemačku je konac 2009. godine.

I. faza sanacije bivšeg postrojenja
PUTO prepakiranjem opasnog otpada
(solidifikat filter pepela)

Novi Plobest d.o.o., Ploče

S obzirom na to da gotovo nema djelatnosti koja ne generira otpad, način gospodarenja otpadom, posebice opasnim otpadom, usklađenost rada nadziranih osoba s odredbama Zakona o otpadu i provedbenih propisa, odnosno tok otpada od izvornog proizvođača otpada ili posjednika, skupljača, obrađivača ili izvoznika obvezno se kontroliraju u inspekcijskim nadzorima.

Iako su donošenjem propisa stvoreni preduvjeti za uspostavu sustava zbrinjavanja otpada, u praksi primjena tih propisa nije još zaživjela. Pojedini proizvođači/posjednici otpada zbog znatnih financijskih izdataka zbrinjavanja otpada, svoj otpad ne predaju ovlaštenim osobama, nego ga skladište na nepropisni način, odbacuju u okoliš ili ostavljaju u napuštenim objektima i takvim neodgovornim ponašanjem omogućuju nastanak onečišćenja okoliša.

Na takav odnos prema otpadu ukazuje primjer odbacivanja azbestnog otpada u

okoliš na predjelu Laniština u Pločama i u poslovnom krugu tvornice Novi Plobest d.o.o. iz Ploča. S obzirom na to da je nakon uzorkovanja i analize odbačenog otpada utvrđeno da taj otpad nedvojbeno potječe iz proizvodnje bivše tvornice Plobest d.d. u stečaju, rješenjem je tvornici Novi Plobest d.o.o. kao posjedniku otpada naređeno uklanjanje odbačenog otpada, kao i uklanjanje nepropisno uskladištenog otpada zaostalog od bivše tvornice. Novi Plobest d.o.o. nije postupio po rješenju inspekcije te je pokrenut postupak prisilnog izvršenja putem druge osobe.

Radove na zbrinjavanju otpada obavljala je ovlaštena osoba tvrtka CIAK d.o.o. iz Zagreba s kojom je Novi Plobest d.o.o. sklopio ugovor o skupljanju, skladištenju i zbrinjavanju opasnog otpada. Uklanjanje azbestnog otpada započelo je u travnju 2008. godine, a dovršeno je početkom srpnja 2008. godine. Izvozom u Njemačku zbrinuto oko 134 t azbestnog otpada, uključivo i ambalažu i materijal kojim se obavljala stabilizacija azbestnog otpada.

2.5. STRUČNI NADZOR I UNAPREĐENJE RADA INSPEKTORA ZAŠTITE OKOLIŠA

Osnivanjem Odsjeka za unapređenje rada PJ-a inspekcijskog nadzora zaštite okoliša pojačane su aktivnosti na poboljšanju rada inspektora u PJ-a sukladno odredbama propisa iz područja zaštite okoliša u odnosu na pravodobnost izvršavanja te vođenje inspekcijskih, upravnih te postupaka koji prethode pokretanju sudbenih postupaka, kao i ukupno bolju standardizaciju rada.

U tom cilju planirano je da 3 viša inspektora iz središnje službe u 2008. godini obave stručne nadzore rada inspektora zaštite okoliša u svim PJ-a, da organiziraju radionicu za inspektore zaštite okoliša koji su u državnu službu primljeni tijekom 2007. godine te da na primjerima iz prakse predstave način rada inspektora zaštite okoliša i obveze koje slijede iz opisa poslova.

U 2008. godini planiran je nastavak aktivnosti inspekcije zaštite okoliša u projektima u okviru IMPEL, ECENA i INECE mreža, kao i u aktivnosti vezane na nastavak provedbe PHARE 2005 projekta "Prilagodba inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva", čiji je cilj unapređenja rada inspekcije zaštite okoliša strukturnim jačanjem i specijalizacijom inspektora u postupku stalne edukacije te unapređenje izvješćivanja i suradnje s relevantnim inspekcijskim i drugim tijelima.

Odsjek za unapređenje rada PJ-a inspekcijskog nadzora zaštite okoliša je temeljem Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MZOPUG-a (NN, br. 30/05, 24/07) formiran je u okviru Odjela inspekcijskog nadzora zaštite okoliša u cilju:

- usklađivanje rada inspektora u PJ-a u odnosu na pravodobnost izvršavanja i vođenje inspekcijskog postupka te postupaka koji prethode pokretanju sudbenih postupaka sukladno odredbama propisa iz područja zaštite okoliša,
- izrada prijedloga nalogu i objašnjenja u vezi s primjenom propisa u odnosu na postupanje inspektora,

- rješavanja o podnescima građana i drugih subjekata u vezi s postupanjem inspektora.

Tijekom 2008. godine u razdoblju od siječnja do studenog poslove u Odsjeku obavljale su voditeljica Odsjeka i dvije više inspektorice zaštite okoliša, a zaposlene su još tri više inspektorice zaštite okoliša. U okviru planiranih aktivnosti Odsjeka u 2008. obavljeno je:

- stručni nadzori inspektora zaštite okoliša u PJ-a,
- uvodna radionica za novozaposlene inspektore zaštite okoliša,
- sudjelovanje u pripremi i realizaciji Godišnjeg sastanka inspektora zaštite okoliša,
- izrada obrazaca upravnih akata vezanih uz Zakon o zaštiti okoliša, Zakon o otpadu i Zakon o zaštiti zraka,
- individualna edukacija pojedinih inspektora zaštite okoliša i kontinuirano davanje smjernica i naputaka za primjenu propisa u odnosu na postupanje inspektora,
- rješavanje o podnescima građana i drugih subjekata,
- sudjelovanje u treninzima i Radnim skupinama vezanim uz Projekt PHARE 2005 "Prilagodba inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva u području zaštite okoliša",
- sudjelovanje u IPPC radionici u okviru projekta CARDS 2004 "Podrška daljnjem usklađivanju hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom zajednice u području zaštite okoliša",
- sudjelovanje u radu Baselske konvencije na 9. konferenciji zemalja potpisnica Baselske konvencije (COP 9),
- rad u Povjerenstvu za rješavanje žalbi prema Zakonu o zaštiti okoliša, Zakonu o otpadu i Zakonu o zaštiti zraka.

Stručni nadzor u područnim jedinicama

U 2008. godini planirani stručni nadzor rada inspektora zaštite okoliša u PJ-a proveden je za 45 od ukupno 57 inspektora u 18 od ukupno 20 PJ-a.

Stručni nadzor u PJ-a obuhvatio je uvjete i način rada te zakonitost, pravovremenost i učinkovitost postupanja inspektora zaštite okoliša. O obavljenim stručnim nadzorima sastavljeni su zapisnici.

U obavljanju stručnih nadzora inspektora zaštite okoliša u PJ-a najčešće uočene pogreške su:

- naređivanje određene radnje rješenjem, iako za takvo postupanje koje nije u skladu sa Zakonom nije predviđeno donošenje rješenja, već samo podnošenje optužnog prijedloga,
- nenavođenje ili pozivanje na pogrešne članke propisa u obrazloženju na kojima se temelji izreka inspekcijskih rješenja,
- nejasna izreka rješenja,
- nepodnošenje optužnih prijedloga u slučajevima kada je to predviđeno Zakonom.

Valja naglasiti da su inspektori kojima je već prethodno bio obavljen stručni nadzor na temelju uočenih nepravilnosti i primjedbi unaprijedili rad pravilnim postupanjem i u skladu s danim uputama.

Uvodna radionica za novozaposlene inspektore zaštite okoliša

U organizaciji Odsjeka u Zagrebu je 21. veljače 2008. održana uvodna radionica za nove inspektore zaštite okoliša koji su primljeni u državnu službu MZOPUG-a u 2007. godini.

Cilj ove uvodne radionice je bio upoznavanje, osposobljavanje i izobrazba novih inspektora zaštite okoliša u PJ-a radi usklađivanja rada inspektora, odnosno postizanje ujednačenog, pravovremenog i učinkovitog pristupa pri obavljanju inspekcijskog nadzora i postupanja.

Na uvodnoj radionici je sudjelovalo 11 inspektora zaštite okoliša iz 9 PJ-a.

Uvodna izlaganja su obuhvatila sljedeće teme:

- državni ispit i probni rad,
- propisi iz područja zaštite okoliša,
- uredsko poslovanje vezano uz inspekcijski nadzor,
- tijek inspekcijskog nadzora (najava nadzora, pisanje zapisnika, komunikacija s prijaviteljima),
- upravni postupak,
- izvanredni događaji i komunikacija s medijima,
- planovi i izvješća o radu.

Sudionici radionice su upoznati i s međunarodnim aktivnostima inspekcije zaštite okoliša.

U drugom dijelu radionice inspektori su u grupama obradili primjere iz prakse.

Rješavanje o podnescima građana i drugih subjekata

Predstavke građana i drugih osoba koje su zaprimljene u središnjoj službi UIP-a rješavaju se pretežito u Odsjeku. Tijekom 2008. godine u Odsjeku je zaprimljeno ukupno 139 predstavki koje su proslijeđene na rješavanje u PJ-a i/ili na nadležno postupanje drugim inspekcijskim službama i državnim tijelima. U vezi složenijeg sadržaja iz predstavki postupak je provodila središnja služba UIP-a.

Godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša

Godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša UIP-a održan je 8. svibnja 2008. godine u Zagrebu. Skup je pozdravila ministrica Marina Matulović Dropulić, izrazivši zadovoljstvo povećanjem broja inspektora zaštite okoliša, unapređenjem stanja opremljenosti. Uz to je naglasila značenje te inspekcije, ukazala na njene brojne obveze, neophodnost stalne komunikacije, određene probleme u svakodnevnom radu i pružila potporu inspektorima u njihovom rješavanju.

Sastanku su prisustvovali predstavnici građevinske inspekcije te državnih tijela koja provode inspekcijski nadzor pojedinih sastavnica okoliša, kao i predstavnici tvrtke PM Management koja provodi projekt PHARE 2005 "Prilagodba inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva u području zaštite okoliša" u konzorciju s Finskim institutom za zaštitu okoliša SYKE, te voditelj tima za provedbu projekta CARDS

Izrada obrazaca upravnih akata

Tijekom 2008. godine stupile su na snagu izmjene i dopune Zakona o otpadu i Zakona o zaštiti zraka te niz provedbenih propisa. Slijedom toga, izrađeni su primjeri upravnih akata vezanih uz Zakon o zaštiti okoliša, Zakon o otpadu i Zakon o zaštiti zraka, koji su proslijeđeni u PJ-e radi korištenja i primjene.

2004 "Potpora nastavku približavanja hrvatskog zakonodavstva pravnoj stečevini EU na području zaštite okoliša".

Na sastanku je obrađen niz tema po pojedinim tematskim cjelinama koje su obuhvatile ulogu inspekcije zaštite okoliša u integriranom pristupu u zaštitu okoliša, primjenu Zakona o zaštiti okoliša i s tim u vezi novi pristup u inspekcijskom postupanju, novosti vezane uz izmjene i dopune Zakona o otpadu i Zakona o zaštiti zraka, realizaciju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša te plan daljnjih aktivnosti u 2008. godini.

Osim osvrta na izvješće o radu za prethodnu godinu i pregled planiranih aktivnosti u 2008. godini, održana su i posebna izlaganja kojima su obrađene teme unapređenja i standardizacije rada inspektora zaštite okoliša i ukazivanja na propuste u postupanju, problematika primjene propisa o lako hlapivim organskim spojevima na primjeru inspekcijskog nadzora emisije tetrakloretilena u postupku kemijskog čišćenja te problematika integriranog pristupa nadzora na primjeru potencijalnog IPPC postrojenja INA rafinerije nafte u Sisku.

Međunarodne aktivnosti inspekcije zaštite okoliša predstavljene su kroz iskustva o sudjelovanju inspektora u radu mreža IMPEL i ECENA, nadzoru prekograničnog prometa otpadom i primjeni Direktive SEVESO II u EU.

Predstavljena su također i dva projekta od velike važnosti za inspekciju zaštite okoliša koje financira Europska unija i koji se trenutno provode u MZOPUG-u i UIP-u: projekt CARDS 2004 "Potpora nastavku približavanja hrvatskog zakonodavstva pravnoj stečevini EU na području zaštite okoliša" s posebnim osvrtom na ulogu inspekcije zaštite okoliša u dijelu vezanom uz prevenciju i kontrolu industrijskih onečišćenja te projekt PHARE 2005 "Prilagodba inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva u području zaštite okoliša" o kojem je dan pregled trenutnih i budućih aktivnosti.

Teme prezentacija na godišnjem sastanku:

- Integrirani pristup u zaštiti okoliša - uloga inspekcije zaštite okoliša,
- Zakon o zaštiti okoliša - novi pristup u inspekcijskom postupanju,
- Izmjene i dopune zakona o zaštiti zraka i Zakona o otpadu,
- Realizacija Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi i daljnje aktivnosti,
- Enhanced Environmental Inspection for Enforcement of the New Environmental Legislation,
- Prilagodba inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva u području zaštite okoliša,
- CARDS 2004 Project - Support for the Further Approximation of Croatian Legislation with the Environmental Acquis,
- projekt CARDS 2004 - potpora nastavku približavanja hrvatskog zakonodavstva pravnoj stečevini EU na području zaštite okoliša,
- Inspekcija zaštite okoliša - nadzor prekograničnog prometa otpadom,
- Primjena Direktive Seveso II u zemljama Europske unije,
- Inspekcijski nadzor INA RNS - potencijalnog IPPC postrojenja,
- Osvrt na izvješće o radu za 2007. godinu, planirane aktivnosti u 2008. i stanje realizacije,
- Smjernice za nadzor primjene propisa o lako hlapivim organskim spojevima
- Unapređivanje i standardizacija rada inspektora zaštite okoliša.

Vezano na iznesena tematska područja održana je rasprava u kojoj su nazočni inspektori zaštite okoliša i predstavnici suradnih inspekcija razmijenili svoja praktična i stručna iskustva.

III. MEĐUNARODNA SURADNJA

3.1. MEĐUNARODNA SURADNJA I PROJEKTI U PRIMJENI

Projekt PHARE 2005

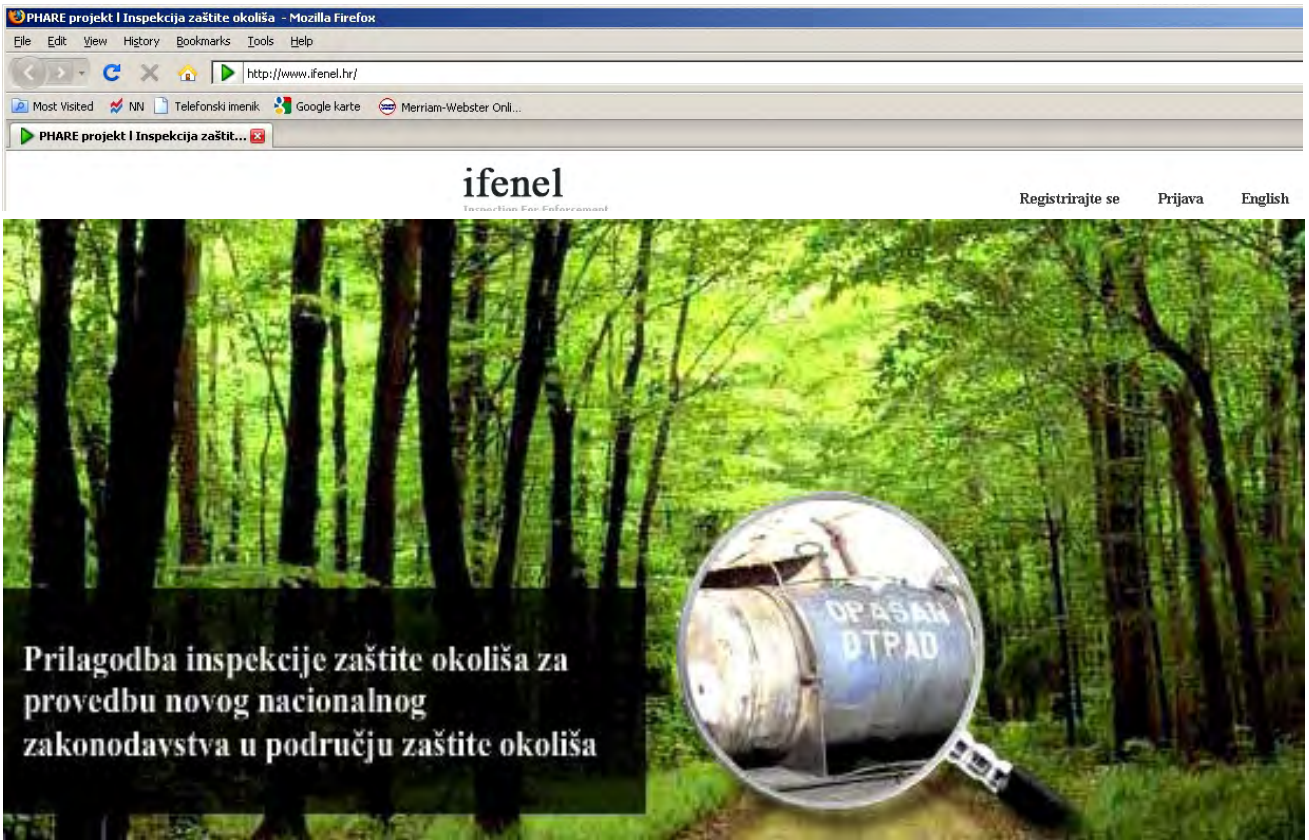
U vezi prilagodbe nacionalnog zakonodavstva u području okoliša s pravnom stečevinom EU i u cilju učinkovite prilagodbe inspekcije zaštite okoliša za nadzor primjene propisa usklađenih s okolišnim *aquisom*, inspekcija zaštite okoliša je u 2008. godini nastavila aktivnosti jačanja svojih kapaciteta, tako da je od 14. siječnja 2008. godine započela je provedba Projekta PHARE 2005 "Jačanje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog zakonodavstva u području zaštite okoliša".

Ukupna vrijednost Projekta je 2.256.000 €, a predviđeno trajanje je do studenog 2009. godine. Projekt je koncipiran u dvije glavne komponente - komponentu usluge i komponentu nabave opreme za inspektore zaštite okoliša.

Provođenje komponente usluga za glavnog korisnika MZOPUG odvija se putem ugovorne tvrtke Project Management Group iz Irske (PM) u konzorciju s Finskim institutom za zaštitu okoliša (SYKE).

Uz glavnog korisnika projekta, odnosno inspekciju zaštite okoliša, u Projektu sudjeluju i predstavnici inspekcija s kojima je potpisan Sporazum o suradnji inspekcijskih službi na području zaštite okoliša, predstavnici različitih sektora industrije, nevladinih organizacija, državnih i sudskih tijela relevantnih za zaštitu pojedinih sastavnica okoliša koji su zbog organizacije aktivnosti i vrste znanja i vještina podijeljeni u 4 osnovne skupine.

Komponenta usluge - Uz glavnog korisnika projekta, inspekciju zaštite okoliša, u aktivnosti projekta uključeni su i predstavnici inspekcija potpisnica Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi na području okoliša. U provedbi projekta sudjeluju i predstavnici različitih sektora industrije, nevladinih organizacija, državnih i sudskih tijela relevantnih za zaštitu pojedinih sastavnica okoliša, kao i učinkovito sankcioniranje prekršitelja u slučaju prekršajnih i kaznenih djela protiv okoliša (sudstvo, državno odvjetništvo, policija, carina, službe zaštite i spašavanja, kao i sudski vještaci, eksperti i eko stožeri).

PHARE projekt | Inspekcija zaštite okoliša - Mozilla Firefox

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www.ifenel.hr/

Most Visited NN Telefonski imenik Google karte Merriam-Webster Onli...

PHARE projekt | Inspekcija zaštite okoliša

ifenel
Inspekcija zaštite okoliša

Registrirajte se Prijava English

Prilagodba inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva u području zaštite okoliša

Jedna od prioritarnih aktivnosti Projekta, edukacija svih dionika za primjenu novih propisa zaštite okoliša usklađenih s EU zakonodavstvom i upoznavanje s obvezama koje iz njih proizlaze, provodi se od listopada do prosinca 2008. godine. U tom razdoblju je održan niz seminara i radionica prema sljedećim programima usavršavanja:

1. Program za trenere

Unutar tog programa namijenjenog skupini od 16 inspektora zaštite okoliša u 2008. godini sudionici su educirani o EU okolišnom zakonodavstvu u cjelini, s posebnim naglaskom na Direktive IPPC i SEVESO, problematiku pristupa informacijama, odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja šteta u okolišu, preporuku EU o minimalnim kriterijima za inspekciju zaštite okoliša (RMCEI), postupanje s kemikalijama (REACH), mrežu IMPEL, provedbu koordiniranih inspekcijskih nadzora i EMAS-u, prezentacijskim modelima, tehnikama prijenosa znanja i komunikacijskim vještinama.

2. Nacionalni program usavršavanja

U nacionalni program usavršavanja uključeni su inspektori zaštite okoliša i imenovani predstavnici drugih suradnih inspekcija koji sudjeluju u inspekcijskim nadzorima zaštite okoliša, a u 2008. godini obrađene su teme: Aarhuška konvencija, Izvješćivanje i E-PRTR, Klimatske promjene, Šesti akcijski program zaštite okoliša EU-a i dr..

3. Program radionica i seminara

Za predstavnike industrijskog sektora, regionalne i lokalne uprave i samouprave te predstavnike civilnog društva, koji ima cilj upoznati vodeće i odgovorne osobe s obvezama koje proizlaze iz novog okolišnog zakonodavstva usklađenog s EU zakonodavstvom i načinom njegove primjene.

Također je započeo i rad na svim projektnim aktivnostima:

- analiza postojećeg stanja i prijedlog za unapređenje sustava inspekcije zaštite okoliša, u okviru čega će se izraditi analiza postojeće strukture i postupaka inspekcije zaštite okoliša s obzirom na EU obveze,
- utvrđivanje postojećih vještina, znanja i kvalifikacija te obuka i usavršavanje u tri programa za sve predstavnike iz četiri skupine dionika o nacionalnom i EU okolišnom zakonodavstvu,

- prijedlog za strukturu i način rada radne grupe - pilot tima, s predstavnicima inspekcije zaštite okoliša, ostalih suradnih inspekcija, policije, carine, državnog odvjetništva, sudstva, sudskih vještaka i eksperata, službe zaštite i spašavanja te ekostožera i definiranje standarda suradnje i postupanja u slučajevima izvanrednih događaja koji uzrokuju štetu u okolišu,
- razvoj informacijskog sustava za potrebe unapređenja izvješćivanja koji će omogućiti svim dionicima uključenim u inspekcijske nadzore zaštite okoliša učinkovito upravljanje i korištenje podataka, kao i pravovremen i jednostavan pristup javnosti informacijama.

Prvom predstavljanju Projekta glavnim dionicima, održanom 18. ožujka 2008. godine u Zagrebu, nazočilo je ukupno oko 100 učesnika. Tom prigodom su naglašeni ciljevi i važnost Projekta, a istaknuti su i razlozi zašto je bitno poštivanje propisa, kao i postojeći pravni okvir za zaštitu okoliša, stanje prijenosa EU zakonodavstva u nacionalno zakonodavstvo te obveze koje još treba ispuniti za punopravno članstvo. Primjena Projekta će biti pomoć u prilagodbi inspekcija u sektoru okoliša za provedbu usklađenog novog zakonodavstva s EU zahtjevima kroz programe obuke, edukaciju i uspostavu novog načina izvješćivanja, kao i kroz nabavu potrebne opreme.

Prezentirane su i aktivnosti Projekta, način na koji će se provoditi te rezultati koji se planiraju ostvariti. Naglašeno je i da je provedba Projekta putem partnerskog odnosa i aktivnim sudjelovanjem MZOPUG-a, kao i drugih nadležnih tijela, najbolji jamac uspješnog rezultata Projekta.

U listopadu 2008. godine održana je prva radionica na kojoj su sudjelovali predstavnici sektora industrije i tijela regionalne i lokalne uprave i samouprave, a započela je i provedba „treeninga trenera“ i Nacionalnog programa obuke za inspektore potpisnika Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša. Sadržaj radionica je tematski koncipiran tako da odražava regionalne i lokalne specifičnosti.

Poseban naglasak u tom dijelu programa dat je na EU propise koji će zahtijevati velika financijska ulaganja u unapređenje rada postrojenja, koji, uključuju Direktivu o kontroli i integriranom sprečavanju industrijskog onečišćenja (Direktiva IPPC), Direktivu o kontroli opasnosti od velikih

nesreća (Direktiva Seveso II), Okvirne direktive o vodama, otpadu i zraku te Direktivu o spalionicama.

Za predstavnike industrijskog sektora, regionalne i lokalne uprave i samouprave te nevladinih udruga održano je u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu 8 jednodnevnih radionica od ukupno predviđenih 32, s ciljem upoznavanja vodećih i odgovornih osoba s obvezama koje proizlaze iz novog okolišnog zakonodavstva usklađenog s EU zakonodavstvom i načinom njegove primjene koju provodi inspekcija zaštite okoliša.

Kvalitetnijoj provedbi ovih radionica posebno je pridonijelo zauzimanje Hrvatske gospodarske komore, koja je osim dvorane za potrebe treninga, osigurala dobrim izborom projektnih aktivnosti prema industrijskom sektoru odaziv svih pozvanih tvrtki, ali i predstavnika drugih grana industrije koji nisu obveznici ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša.

Nevladine udruge nisu pokazale značajniji interes za sadržaj tematskih stručnih radionica, a od pozvanih, sudjelovale su samo udruge *Sunce* iz Splita i *Osječki zeleni* iz Osijeka.

Predstavnici jedinica lokalne samouprave u prvim radionicama nisu se odazvali u većem

broju, zbog čega su pozivi za sljedeće radionice upućeni direktno nadležnim osobama za poslove zaštite okoliša.

Osnovane su četiri radne skupine: za koordinirane nadzore, treninge i raspodjelu informacija, pilot tim za razvoj informacijskog sustava, u koje su imenovani predstavnici svih dionika projekta. Kao rezultat zajedničkog rada Projektnog tima, članova Jedinice za provedbu projekta i članova radnih grupa izrađeni su prijedlozi za:

- priručnik za koordinirane inspekcijske nadzore (*Manual on Coordinated Inspections*),
- definicije vještina i kvalifikacija, treninga i obrazovanja za sve inspektore koji obavljaju nadzore iz područja zaštite okoliša (*Definition of skills and qualifications, training and education for inspectors involved in environmental inspection*),
- procedure, protokoli i norme za pilot tim – Procedure i dobra praksa iz drugih zemalja članica (*Pilot team Procedures, Protocols and Norms – Procedures and Good Practice in other Member States*).

Svečano predstavljanje Projekta "Jačanje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva u području zaštite okoliša" (*Visibility event*) održano je 11. prosinca 2008. godine u Zagrebu u hotelu Westin. Predstavljanje su zajednički organizirali Delegacija Europske komisije u RH, konzultantska tvrtka Project Management Group i MZOPUG.

O važnosti Projekta i njegovom značenju za učinkovitu provedbu okolišnog zakonodavstva govorili su Nj. E. V. Degert, šef Delegacije Europske komisije u RH, ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva M. Matulović Dropulić te državna tajnica J. Blažević-Perušić.

Predstavnici Project Management Groupe su prezentirali u osnovnim elementima strukturu, sadržaj te način i plan provedbe Projekta.

Komponenta nabave opreme

Vezano za provođenje komponente nabave opreme Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU potpisala je s odabranim tvrtkama 3 ugovora u vrijednosti od 577.000 €, koje su tijekom 2008. godine isporučile i instalirale svu

Projekt je prezentiran kao jedan od kritičnih napora koje inspekcija zaštite okoliša ulaže u unapređenje sustava zaštite okoliša u pogledu pravovremenog pripremanja inspektora u sektoru okoliša za rad u uvjetima punopravnog članstva i u pogledu modernizacije informatičke i druge potrebne opreme.

Projekt također daje i drugim dionicima (industrija, regionalna i lokalna uprava i samouprava, civilno društvo) pomoć i korisnu priliku da se na radionicama i seminarima upoznaju s obvezama koje će im donijeti punopravno članstvo RH u EU.

Predstavljanju Projekta bilo je nazočno više od 100 uzvanika tijela državne uprave, tijela regionalne i lokalne uprave i samouprave, industrije, nevladinih organizacija, civilnog društva i medija.

ugovorenu informatičku, komunikacijsku i videokonferencijsku opremu u svrhu poboljšanja uvjeta rada inspekcije zaštite okoliša unapređenjem svakodnevne komunikacije inspektora u središnjoj službi i u PJ-a, provođenjem stalnog obrazovanja i koordiniranim postupanjem u najsloženijim slučajevima onečišćenja okoliša.

Projekt CARDS 2004

Inspekcija zaštite okoliša sudjelovala je u provedbi projekta CARDS 2004 "Potpora nastavku približavanja hrvatskog zakonodavstva pravnoj stečevini EU na području zaštite okoliša". Provedbom projekta osiguravala se pomoć pri implementaciji Direktive IPPC u hrvatsko zakonodavstvo, zatim pomoć u pripremi Nacionalnog alokacijskog plana i uspostavljanju sustava za trgovanje emisijama stakleničkih plinova (*ETS – Emissions Trading System*) i pomoć pri izgradnji kapaciteta za pripremu i dobivanje IPA projekata koji se odnose na gospodarenje otpadom.

Inspekcija zaštite okoliša sudjelovala je u provedbi prve i druge komponente projekta. U prvoj komponenti projekta pružena je podrška MZOPUG u razvoju administrativnog sustava za izdavanje okolišnih dozvola kako je to predviđeno Direktivom IPPC. Prilikom razvoja tog administrativnog sustava napravljene su pripremne radnje za uspostavu baze podataka o postupcima i procedurama izdavanja dozvola za postrojenja za koja će biti potrebno ishoditi objedinjene uvjete zaštite okoliša (OUZO) te plan za izradu Priručnika o postupanju suradnih okolišnih inspekcija prilikom nadzora postrojenja za koja će biti potrebno ishoditi OUZO.

Usporedno s radom na administrativnim dijelom, projekt se bavio i tehničkim dijelom implementacije Direktive IPPC u Hrvatskoj, posebno određivanjem najboljih raspoloživih tehnika (*BAT – Best Available Technique*). Tijekom 2008. godine 7 predstavnika inspekcije zaštite okoliša sudjelovalo je u radu 2 dvodnevni i 4 jednodnevne radionice o prilagodbi hrvatskog zakonodavstva zahtjevima Direktive IPPC.

U sklopu provedbe ove komponente projekta inspekcija zaštite okoliša sudjelovala je u BAT procjenama 20 postrojenja za koja će biti potrebno ishoditi OUZO te je sudjelovala u prvim nadzorima 5 različitih postrojenja, budućih obveznika ishođenja OUZO, zbog izrade pilot IPPC dozvola.

Projekt PHARE 2006

Inspekcija zaštite okoliša je i u 2008. godini nastavila aktivnosti vezane na provedbu PHARE 2006 horizontalnog višekorisničkog programa za okoliš i proširenje za četiri zemlje (Bugarska, Hrvatska, Rumunjska i Turska) u okviru projekta "Razvoj kapaciteta za primjenu i provedbu zakonodavstva u zaštiti okoliša putem ECENA i IMPEL mreže, (MCP faza II), Europeaid/124643/ D/SER/ Multi".

Tako su 15. veljače i od 13. do 17. listopada 2008. godine održani pripremni sastanci za Nacionalni trening program na temu hlapljivih organskih spojeva (VOC) i postupanja s opasnim otpadom (posebno medicinskim otpadom) čije se održavanje planira za 2009. godinu u Hrvatskoj kao zemlji korisnici projekta.

U cilju edukacije inspektora zaštite okoliša u nadzoru SEVESO postrojenja u okviru Horizontalnog projekta PHARE 2006 "Razvoj kapaciteta za primjenu i provedbu zakonodavstva u zaštiti okoliša putem ECENA i IMPEL mreže" održani su:

Trening za primjenu Direktive LCP i Direktive SEVESO II te primjenu E-PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register), koji je održan od 17. do 21. ožujka 2008. godine u Bristolu u Velikoj Britaniji.

Trening u organizaciji ECENA mreže pod pokroviteljstvom EK bio je namijenjen predstavnicima nadležnih tijela iz država novih članica EU (Rumunjska, Bugarska), zemalja kandidatkinja (Hrvatska, Turska) te Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Kosova i Albanije. Iz RH bili su prisutni inspektori iz 3 PJ i SS te predstavnica AZO.

Na treningu je primjena Direktive SEVESO II obrađena u više prezentacija te su sudionici upoznati s njezinim sadržajem. Osobita je pozornost posvećena ulozi nadležnih tijela državne uprave u primjeni, određivanju ovlasti i nadležnosti, pojedinim ciljevima i području primjene, a iznesena su i vrlo korisna

Nacionalni trening u Rumunjskoj u vezi primjene Direktive SEVESO II, koji je održan od 9. do 11. prosinca 2008. godine u Ploiestiju u Rumunjskoj.

Prezentiran je zakonodavni okvir i primjena Direktive SEVESO II u Rumunjskoj te korelacija Direktive REACH s Direktivom SEVESO II, planiranje i provođenje inspekcijskog nadzora na SEVESO postrojenjima, izvješća o sigurnosti (cilj, osnovni elementi, zahtjevi, provedba), unutarnji planovi intervencija u okviru Direktive SEVESO II (vodič za unutarnje planove), uvod u prostorno planiranje (land planning) vezano uz Direktivu SEVESO II. Organiziran je i posjet Petromu, jednoj od najvećih rafinerija nafte u Rumunjskoj (dio multinacionalne kompanije OMV grupe).

iskustva Velike Britanije u njoj primjeni. Osobita je pozornost posvećena određivanju ovlasti pojedinih nadležnih tijela državne uprave, jer je u većini zemalja članica primjena Direktive podijeljena između više tijela. Sudionicima su prezentirane i metode procjene rizika u SEVESO II postrojenjima koje u većini zemalja provode ekspertne skupine.

Stručni posjeti organizirani su u Elektrani Didcot - Oxfordshire, skladištu goriva Murco - Westerleigh, terminalu Vopak, Barry Silicon Based Manufacturing Installation Vale of Glamorgan - South Wales i Agency of environmental protection of England and Wales - Bristol. U okviru tih posjeta prezentiran je, uz obilazak lokacija, sustav upravljanja sigurnošću s težištem na tehničke sustave sigurnosti i detalje upravljanja sigurnošću - ovlasti osoblja, komunikaciju s javnošću, postupanje u slučaju izvanrednih događaja i odnos s inspekcijom.

Tehnička radna skupina 2 (TWG 2)

Inspektori zaštite okoliša uključeni su u rad TWG 2, čiji se rad odnosi na ujednačavanje i unapređivanje rada inspektora koji nadziru visokorizična postrojenja u kojima se koriste opasne tvari (SEVESO postrojenja) na razini EU.

Radionice MJV 1 i MJV 2 programa (Mutual Joint Visit 1 i 2) u radu TWG 2 potiču razmjenu iskustava između SEVESO II inspektora pojedinih zemalja članica EU s ciljem stalnog podizanja razine znanja i sposobnosti inspektora.

Rad TWG 2 pridonosi ujednačavanju pristupa u nadzoru rizičnih postrojenja u zemljama članicama EU i profiliranju najboljih inspekcijskih praksi te analizi rizika i domino efekata, kao i tehničke kompetencije inspektora. Za kvalitetan inspekcijski nadzor potreban je interdisciplinarni pristup i u većini europskih zemalja provodi se kao koordinirani

Godišnji radni sastanak Tehničke radne skupine 2 (TWG2) o primjeni Direktive SEVESO II – inspekcija visokorizičnih postrojenja, koji je održan od 14. do 16. svibnja 2008. godine u Rüdesheimu u Njemačkoj. Na sastanku su sudjelovali predstavnici zemalja članica EU, predstavnica Norveške i RH.

Osim realizaciji programa TWG 2 za 2007. godinu te planovima za iduće razdoblje u vezi primjene Direktive SEVESO II u pojedinim zemljama članicama EU, s naglaskom na inspekciju

Radionica o implementaciji Direktive SEVESO II i utjecaju ljudskog faktora u velikim nesrećama, program MJV 1, koja je održana od 29. do 31. listopada 2008. godine u Lisabonu u Portugalu u vezi primjene Direktive SEVESO II. Ta je aktivnost dio programa TWG 2 – Tehničke radne skupine 2 – Skupine za inspekciju visokorizičnih postrojenja. U tematskom dijelu radionice obrađen je, uz posjet visokorizičnom postrojenju, utjecaj "ljudskog faktora" u sprečavanju velikih nesreća

Posebna pozornost bila je usmjerena nadzoru sustava upravljanja sigurnošću (SMS) i nadzoru ljudskog faktora. Za razumijevanje važnosti tog faktora u nastanku izvanrednog događaja predstavljene su francuska i engleska metode, kao i njihova praktična primjena radi oblikovanja najboljih inspekcijskih praksi.

inspekcijski nadzor više nadležnih inspektora, koji koriste ekspertno znanje i iskustvo.

Tijekom 2008. godine inspekcija zaštite okoliša je sudjelovala u sljedećim aktivnostima u vezi transpozicije i primjene Direktive SEVESO II i Konvencije o prekograničnim učincima industrijskih nesreća:

rizičnih postrojenja, posebna pozornost usmjerena je nadzoru sustava upravljanja sigurnošću (SMS) i nadzoru ljudskog faktora.

U analizama uzroka velikih nesreća utvrđeno je da čak oko 80% svih nesreća uzrokuju propusti u sustavu upravljanja sigurnošću ili zbog ljudskog faktora, zbog čega će aktivnosti TWG 2 u sljedećoj godini biti posvećene upravo unapređenju nadzora sustava upravljanja sigurnošću, uključujući i politiku sprečavanja velikih industrijskih nesreća (MAPP) i ljudskog faktora.

Razmjena i pozitivnih i negativnih iskustava između inspektora pridonosi ujednačavanju pristupa u nadzoru rizičnih postrojenja u svim zemljama članicama EU. RH je sudjelovala u radionici s 1 predstavnikom.

Pilot projekt Dobrovoljne izmjene informacija između SEVESO inspektora

Pilot projekt Dobrovoljne izmjene informacija između SEVESO inspektora koji nadziru rafinerije (*Pilot Project for Voluntary Exchange System for SEVESO Refinery Inspectors, VESS*).

Inspekcija zaštite okoliša uključila se u Pilot projekt koji pokreće Ured za velike industrijske nesreće (MAHAB) Europske komisije, koji djeluje u sklopu Joint Research Centre u suradnji s Ministarstvom zaštite zdravlja i sigurnosti na radu Velike Britanije. Cilj je projekta potaknuti razmjenu informacija o nadzoru rafinerija nafte između SEVESO inspektora, putem mreže na web stranici Europske komisije. Iz Hrvatske je MAHAB-u proslijeđeno jedno izvješće o koordiniranom nadzoru Rafinerije nafte u Sisku.

Aktivnosti u okviru Regionalnog centra za zaštitu okoliša (REC)

U organizaciji Regionalnog centra za zaštitu okoliša (*Regional Environmental Center - REC*) i Banke za obnovu i razvoj (*Bank for Reconstruction and Development - EBRD*) održana je u Kotoru u Crnoj Gori od 10. do 13. studenoga 2008. godine konferencija za predstavnike sudstva i državnih službenika koji rade u području zaštite okoliša i energije pod nazivom "Enforcement of Environmental and Energy Law and Policy".

Glavni ciljevi konferencije bili su upoznavanje, razmjena iskustava i znanja predstavnika zemalja o legislativi u području okoliša i energije s naglaskom na probleme u njejoj provedbi te način postizanja učinkovite suradnje između provedbenih tijela sudstva, odvjetništva, policije i inspekcije.

Program osposobljavanja regionalnih stručnjaka za okoliš (RTP)

TAIEX Regionalni program za obuku (RTP) je oblik tehničke pomoći namijenjen tijelima regionalne i lokalne samouprave, regulatornim i nadzornim tijelima (inspektoratima), kao i ostalim sudionicima iz poslovnog sektora i civilnog društva na regionalnoj i lokalnoj razini. Cilj programa je lokalnim i regionalnim vlastima pružiti tehničku pomoć i podršku pri jačanju institucionalnih sposobnosti kako bi se olakšala provedba pravne stečevine EU i u ranoj fazi predpristupnog procesa.

Treća faza programa bila je tematsko studijsko putovanje "Zaštita zraka" u Atenu u Grčkoj u razdoblju od 7. do 11. travnja 2008. godine s osnovnim ciljem upoznavanja sudionika iz Hrvatske i Turske s grčkim sustavom praćenja kvalitete zraka, problemima i načinom njihova rješavanja s naglaskom na sljedećim temama:

- uspostava mreža za praćenje kvalitete zraka,
- emisije iz stacionarnih i mobilnih izvora,
- procjena kvalitete zraka na lokalnoj razini.

U sklopu 4. faze TAIEX programa održan je seminar u Zagrebu 25. travnja 2008. godine na temu "Okolišne naknade" i seminar za RTP sudionike iz RH na kojem je sudjelovala predstavnica inspekcije zaštite okoliša.

Bilateralna suradnja s Republikom Slovenijom

Bilateralna suradnja s Republikom Slovenijom vezana je uz razmjenu podataka i prepoznavanje opasnih djelatnosti u pograničnom području.

Aktivnosti se provode na inicijativu Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Područnog ureda Varaždin kao nastavak međunarodne (bilateralne) suradnje na lokalnoj razini između Republike Hrvatske i Republike Slovenije u primjeni Konvencije o prekograničnim učincima industrijskih nesreća s ciljem razmjene informacija o primjeni Konvencije te prepoznavanja opasnih djelatnosti u pograničnom području između Varaždinske županije i Podravske regije u Republici Sloveniji.

Na sastancima održanim 16. travnja 2008. godine u Varaždinu i 19. studenoga 2008. u Ptuj u Sloveniji prezentirana je primjena Konvencije u Republici Hrvatskoj s posebnim osvrtom na nadzor rizičnih industrijskih postrojenja. U Ptuj je prezentirano stanje u Regiji Ptuj.

3.2. MEĐUNARODNI PROJEKTI U PRIPREMI

I. komponenta IPA 2008.

U okviru programa I. komponente IPA 2008 u vezi realizacije predloženog Projekta "Jačanje provedbe novog Zakona o zaštiti okoliša usklađenog s europskom zakonodavstvom u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša" (*Enforcement of the new Environmental Protection Act harmonized with EU legislation in cases of criminal offences against the environment*), inspekcija zaštite okoliša je tijekom lipnja i srpnja 2008. godine izradila prijedlog Twinning sažetka projekta (*Twinning Project Fiche*).

Početkom kolovoza 2008. godine Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (SDURF) uputio je radi odobrenja nacrt sažetka projekta kao privremenu natječajnu dokumentaciju u Opću upravu za proširenje (DG Enlargement) EK u Bruxelles, a daljnji postupak pripreme projekta nastaviti će se u 2009. godini. U ovom Twinning projektu očekuju se sljedeći rezultati:

- procjena stanja primjene Zakona o zaštiti okoliša u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša i preporuke za koordinirane procedure,
- SOP-ovi (standardne procedure rada) za suradnju između inspektora i ostalih dionika u tim slučajevima,
- priručnik za koordinirano provođenje Zakona o zaštiti okoliša za sve uključene dionike,
- analiza potreba i programa obuke,
- obuka inspektora i ostalih dionika (carina, državno odvjetništvo, sudstvo, sudski vještaci i eksperti, policija).

I. Komponenta IPA 2009.

U okviru programa I. komponente IPA 2009 inspekcija zaštite okoliša obavila je prvi korak u programiranju projekta tako da je u propisanom roku Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije dostavila prijedlog projekta "Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom", koji je po odobrenju od strane EK zajedno s "Projektom podrške usklađenosti RH zahtjevima Direktive IPPC" i "Projektom o onečišćenju okoliša bukom uzrokovanom prometom" objedinjen u jedinstvenom projektu "Jačanje kapaciteta za implementaciju okolišnog *aquis-a* u području postupanja s otpadom, integrirane prevencije onečišćenja i buke" (*Capacity building for the implementation of the environmental aquis in the areas of waste management, integrate pollution prevention and control and noise*) i predstavlja njegovu I. komponentu.

Cilj Projekta/I. komponente je unapređenje provedbe odredbi propisanih u nacionalnoj i međunarodnoj legislativi o prekograničnom prometu otpadom te poboljšanje suradnje između nadležnih tijela (carine, sudstva, policije), a provodit će se kao Twinning projekt.

Po odobrenju prijedloga projekta od strane EK, sukladno propisanoj proceduri izrada potrebne dokumentacije nastaviti će se u 2009. godini.

3.3. MEĐUNARODNE MREŽE

Inspekcija zaštite okoliša aktivno se priprema za vodeću ulogu u koordinaciji inspekcijskih nadzora IPPC i SEVESO II postrojenja, te primjenu Preporuka u radu drugih inspekcijskih tijela nadležnih za nadzor pojedinih sastavnica okoliša, te planiranja i postavljanja prioriteta u radu inspekcije.

U postizanju tog cilja značajno doprinosi međunarodna suradnja inspekcije zaštite okoliša, koja se provodi u svrhu kontinuiranog jačanja kapaciteta i poboljšanja profesionalnih znanja i vještina inspektora zaštite okoliša neposrednim sudjelovanjem u programima/projektima u okviru IMPEL, ECENA, INECE i REPIN mreže, uključivanjem u TAIEX-ove aktivnosti, u programiranju i ostvarivanju projekata iz sektora okoliša koji se financiraju iz predpristupnih fondova EU, kao i sudjelovanjem u programima i radionicama drugih službi.

Programi rada mreža IMPEL, ECENA, INECE te REPIN temelje se na osnovnoj zadaći provedbe okolišne regulative putem nadležnih inspekcija, a svojim članicama

daju mogućnost razmjene ideja i poticaj za razvoj najbolje prakse.

Rad u tim mrežama daje inspektorima zaštite okoliša priliku da sa inspektorima iz ostalih zemalja članica mreža praktično izmjenjuju iskustva i unapređuju znanja i vještine potrebne za obavljanje svoje zahtjevne službe.

Protok informacija i praktičnih rješenja pojedinih zajedničkih problema je obostran što ukazuje da zemlje članice EU jednako verificiraju doprinose svih članica, tako da se opravdano može istaknuti da je i RH prepoznata kao aktivna sudionica svih programa i mnogih projekata.

Znanja i vještine stečena u radu na mnogim projektima naišla su na praktičnu primjenu u svakodnevnom radu kada se aktualna situacija u provedbi inspekcijskih nadzora može usporediti s rezultatima inspekcijskih tijela u zemljama članicama EU.

Tijekom rada na projektima inspektori zaštite okoliša pokazali su vrlo visoki stupanj angažiranosti, praktične suradnje i inicijative.

IMPEL mreža

Predstavnici inspekcije zaštite okoliša u radu mreže IMPEL sudjelovali su u radu odgovarajućih tijela i u sljedećim aktivnostima:

- 31. plenarna sjednica i 1. sjednica Generalne skupštine IMPEL mreže održane su u Ljubljani u Sloveniji od 28. do 29. svibnja 2008. godine i to je bila prva sjednica Generalne skupštine nakon transformacije mreže IMPEL u pravnu osobu – od 31. ožujka 2008. IMPEL je registriran kao neprofitna organizacija po zakonima Kraljevine Belgije i sjedište IMPEL-a je u Bruxellesu (Belgija). Tijelo koje upravlja mrežom je Generalna skupština. Na 1. sjednici Generalne skupštine predstavljen je izvještaj o radu IMPEL-a, raspravljalo se o novim projektnim zadacima i interesu za sudjelovanje pojedinih zemalja članica u njihovom ostvarivanju, kao i o aktivnostima Europske komisije na području zaštite okoliša od interesa za IMPEL i sve zemlje članice. Predstavljen je i rad sestrinskih mreža ECENA, INECE, OECD i REPINA.

- izvanredna sjednica Generalne skupštine IMPEL-a, održana je u Parizu 6. listopada 2008. godine radi donošenja proračuna IMPEL-a za 2009. godinu i drugih odluka važnih za rad te mreže. Na sjednici je detaljno obrazložen poslovni plan IMPEL-a za 2009. godinu. Na dnevnom redu sjednice bio je i prijedlog komunikacijske strategije IMPEL-a putem vlastite web stranice i rasprava o pripremi dokumenta "Memorandum of Understanding", sporazuma kojim bi se definirao budući odnos između Europske komisije (EK) i IMPEL-a, uključujući i financijsku potporu EK.

- 32. plenarna sjednica i 2. sjednica Generalne skupštine mreže IMPEL održane su od 3. do 6. prosinca 2008. godine u Clermont-Ferrandu u Francuskoj s ciljem da se raspravi o projektima koji su u tijeku, prijedlozima novih projekata, kao i o suradnji s drugim relevantnim mrežama te Europskom komisijom. Prihvaćen je prijedlog teksta Memoranduma o razumijevanju mreže IMPEL i EK.

- radionica u okviru projekta IMPEL-a Program usporedbe nadzora i praćenja odlagališta otpada (*Comparison programme for landfill inspection and monitoring*) održana je u Beču u Austriji od 18. siječnja 2008. godine s ciljem razmjene informacija između inspektora zaštite okoliša o primjeni odredbi EU legislative u nacionalnom zakonodavstvu u svrhu poboljšanja nadzora i praćenja odlagališta otpada,

- trening program i radionica predstavnika inspekcijskih tijela zemalja članica mreže IMPEL u okviru projekta IMPEL-a "Doing the Right Things III", u Haarlemu u Nizozemskoj od 21. do 24. rujna 2008. godine, na kojem su inspektori vježbali postupak inspekcijskog planiranja, kao i načela prioritizacije u donošenju godišnjih planova rada radi primjene u svom svakodnevnom radu.

- radni sastanak u okviru projekta IMPEL TFS NCP *Dani razmjene iskustava nacionalnih kontakt osoba (Enforcement Exchange Day)* održan je u Faru u Portugalu 22. siječnja 2008. godine s ciljem prezentiranja dosadašnje aktivnosti i iskustava vezanih za primjenu i usklađivanje s Uredbom EZ 1013/2006 o otpremi pošiljaka otpada, razmjenu iskustava stečenih u inspekcijskim nadzorima prekograničnog prometa otpadom s naglaskom na probleme, sagledavanja mogućnosti za unapređenje i postizanje iste razine primjene nove Uredbe u zemljama članicama, te predstavljanja aktivnosti projekta o otpadnim vozilima i novog projekta o električnom i elektroničkom otpadu,

- u okviru IMPEL-ovog projekta TFS Enforcement Actions (Provedbene akcije za prekogranični promet otpadom) u Beču, Linzu i Subenu u Austriji provedeni su od 13. do 16. travnja 2008. godine zajednički inspekcijski nadzori u okviru programa razmjene inspektora. Osim domaćina Ministarstva poljoprivrede, šumarstva, zaštite okoliša i voda Republike Austrije i četiri predstavnika Hrvatske, sudjelovali su i predstavnici Bugarske. Osnovni cilj Provedbenih akcija bio je nadzor prekograničnog prometa otpadom u riječnim lukama, odnosno pripadajućim željezničkim terminalima na rijeci Dunavu te razmjena iskustava i proširenje znanja između sudionika. Program je bio organiziran na sljedećim lokacijama:

- bescarinska zona luke u Beču,
- luka Linz – koncern Voestalpina a.g.,
- riječni granični prijelaz Suben (Austrija) – Passau (Njemačka).

Uz praktični program, hrvatskim predstavnicima prezentirana je i baza podataka Ministarstva sa svim podacima važnim za nadzor prekograničnog prometa otpadom.

- Godišnja međunarodna konferencija o prekograničnom prometu otpadom u organizaciji mreže IMPEL, klastera TFS o prekograničnom prometu otpadom (*IMPEL TransFrontier Shipments of Waste Cluster*) održana je u Sofiji u Bugarskoj od 23. do 25. travnja 2008. godine s glavnim ciljem

razmjene iskustava i znanja, rasprave o zakonskim propisima vezanim za prekogranični promet otpadom s naglaskom na probleme koji se javljaju u njihovoj provedbi, rasprava o ostalim projektima IMPEL TFS klastera te promoviranja suradnje sa zemljama trećeg svijeta i zemljama potpisnicama Baselske konvencije,

- Konferencija IMPEL TFS - Prekogranični promet otpadom – Provedbene akcije II (*Project Enforcement Action II*) održana je od 16. do 18. listopada 2008. godine u Utrechtu u Nizozemskoj s ciljem predstavljanja novih saznanja vezanih uz problematiku nadzora i kontrole prekograničnog prometa otpadom te razloge primjene cijelog projekta, uz zajedničke rasprave te dogovor o budućim zajedničkim nadzorima i razmjenama inspektora zemalja sudionica na projektu tijekom 2008. i 2009. godine,

- u okviru IMPEL TFS klastera o prekograničnom prometu otpadom – Provedbene akcije II (*IMPEL TransFrontier Shipments of Waste Cluster - Project Enforcement Action II*) održana je od 20. do 21. studenoga 2008. godine radionica o električnom i elektroničkom otpadu, s posebnim osvrtom na iskustvo zemalja u koje je takav otpad uvezen, Baselsku konvenciju te na druge projekte kojima je sadržaj ta vrsta otpada. Raspravljen je prijedlog revizije Direktive WEEE te izvješće o upitniku o provedbi te direktive u zemljama članicama IMPEL mreže.

ECENA mreža

Tijekom 2008. godine nastavljena je primjena ECENA² višegodišnjeg plana rada 2007. - 2010. (Multiannual Work Plan – MAWP) koji je usvojen na 1. plenarnoj sjednici ECENA mreže u Zagrebu u siječnju 2006. godine.

Plenarna sjednica ECENA održana je u Istanbulu u Turskoj od 17. do 19. rujna 2008. godine na kojoj su sudjelovali nacionalni koordinatori ECENA mreže i njihovi zamjenici, predstavnici Europske komisije i to Opće uprave za okoliš i Opće uprave za proširenje, zatim predstavnici mreža IMPEL i INECE, te REC-a - Regionalnog centra za zaštitu okoliša za srednju i istočnu Europu (*Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe*).

Sekretarijat mreže ECENA predstavio je aktivnosti mreže i napredak u radu u izvještajnom razdoblju od rujna 2007. do rujna 2008. godine te predložio proširenje planiranih aktivnosti mreže u Clusteru 3, osobito čvršću suradnju inspekcijskih, policijskih, pravosudnih i državno odvjetničkih tijela zemalja članica ECENA mreže s INTERPOL-om i njegovom radnom grupom za sprečavanje onečišćenja okoliša, jačanje suradnje s TFS Clusterom IMPEL mreže, kao i s mrežom INECE.

Hrvatska je, kao vodeća zemlja u regiji, sudjelovala, osim prezentacijom izvješća o napretku u implementaciji okolišnog aquisa zemalja članica mreže ECENA u vezi provedbe direktiva IPPC, LCP, SEVESO II, WI i Direktive o odlagalištima, i prezentacijama izvješća o iskustvu Republike Hrvatske u dosadašnjim aktivnostima nadzora prekograničnog prometa otpadom u okviru TFS Clustera mreže IMPEL i o IMPEL-ovom projektu INSPECTCEM o nadzoru cementne industrije. Posebna pozornost posvećena je izvješću o iskustvu inspekcije zaštite okoliša u sprečavanju onečišćenja zraka tijekom sanacije INA Rafinerije nafte u Sisku.

Predstavnici inspekcije zaštite okoliša su u okviru aktivnosti MAWP - a sudjelovali na ECENA Treningu trenera vezano na primjenu Direktive o odlagalištima otpada i Direktive o spaljivanju otpada koji je održan od 30. lipnja do 2. srpnja 2008. godine u Budimpešti u Mađarskoj s ciljem edukacije inspektora zaštite okoliša, čiji je svakodnevni rad direktno povezan s provođenjem navedenih direktiva u okviru trening programa prekograničnog prometa otpadom, nadzora morskih luka, u okvirima TFS Clustera mreže IMPEL, kao i rad na drugim projektima IMPEL-a.

² ECENA (*Environmental Compliance and Enforcement Network for Accession*) je neformalna mreža nadležnih tijela zaštite okoliša iz zemalja pred kandidaturom, zemalja kandidatkinja i zemalja pristupnica. Članice ECENA mreže su Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija, Srbija, Crna Gora i Kosovo (Rezolucija Vijeća sigurnosti UN 1244 od 10. lipnja 1999.), Turska te Europska komisija.

U Budimpešti, Višegradu i Esztergomu u Mađarskoj održan je od 9. do 12. prosinca 2008. godine program edukacije *"Train the trainers"* o kaznenim djelima u području zaštite okoliša koji se provodi kao planirana aktivnost višegodišnjeg plana i programa rada (MAWP, Cluster III mreže ECENA).

Predavanja su obuhvatila aktivnosti povezane s kaznenim djelima u području zaštite okoliša u pokušaju da se definiraju načela i općeniti aspekti kaznenih djela protiv okoliša.

U odnosu na kaznena djela protiv okoliša u EU i u svijetu, iskustvo pokazuje da se ni ta djela, niti njihove posljedice na čovječanstvo još uvijek ne shvaćaju dovoljno ozbiljno, zbog čega je nužno poboljšati suradnju u području istražnih radnji i kod podizanja optužbi, uspostaviti bolju razmjenu informacija između tijela različitih nadležnosti, kako unutar zemalja, tako i na međunarodnoj razini. U aktivnosti tog programa su, uz predstavnike inspekcije zaštite okoliša, uključeni i predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova i Prekršajnog suda u Zadru.

IV. POKAZATELJI O PROVEDBI PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

4.1. POKAZATELJI O POSTUPANJU INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA

U 2008. godini inspektori zaštite okoliša su vezano na kontrolu primjene propisa iz područja općih pitanja zaštite okoliša, zaštite zraka i gospodarenja otpadom obavili 6.654 redovnih i kontrolnih inspekcijskih nadzora, od čega je 1214 nadzora obavljeno na temelju zaprimljenih predstavlki, a 187 na temelju poziva Centra 112.

Prema iskazanim pokazateljima, obavljeno je svih planiranih 18 koordiniranih nadzora obveznika objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, 588 nadzora zdravstvenih ustanova, 534 nadzora odlagališta otpada, 158 kemijskih čistionica, 230 betonara, 55 asfaltnih baza, 216 autolakirnica, 201 nadzor turističkih područja uključujući glavne cestovne pravce, marine, luke nautičkog turizma i odmorišta uz prometnice, 100 nadzora vezano na gospodarenje posebnim kategorijama otpada, 72 nadzora vezano na prekogranični promet otpadom, 142 nadzora ovlaštenika za gospodarenje otpadom te 2943 redovna i kontrolna nadzora uključivo nadzore složenih subjekata, kao što su postrojenja za proizvodnju i preradu nafte, postrojenja za proizvodnju mineralnih sirovina, elektroenergetska postrojenja, postrojenja za proizvodnju i preradu metala, postrojenja za proizvodnju mineralnih gnojiva, a koja podliježu redovnim godišnjim nadzorima inspekcije zaštite okoliša.

Na temelju inspekcijskih nadzora u 2008. godini inspekcija zaštite okoliša je zbog utvrđenih nepravilnosti nadziranim pravnim i fizičkim osobama donijela ukupno 2368 rješenja, od čega se:

- 168 (7%) odnosilo na usklađenje s odredbama Zakona o zaštiti okoliša.
- 553 (23%) odnosilo na usklađenje s odredbama Zakona o zaštiti zraka i
- 1647 (70%) odnosilo na usklađenje s odredbama Zakona o otpadu.

U pretežitom broju mjera naređena je izrada, vođenje i dostava propisane dokumentacije, uklanjanje otpada, zabrana gospodarenja otpadom i mjerenje emisija u okoliš.

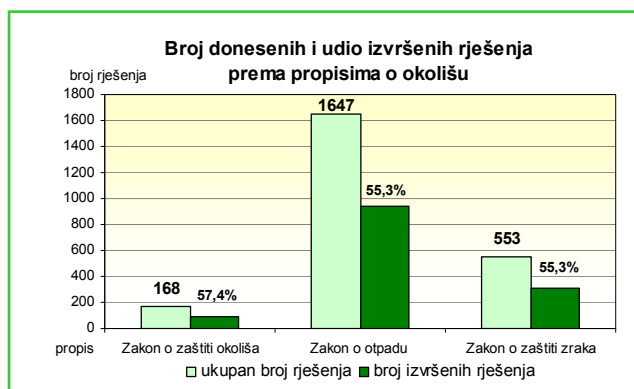
S obzirom na utvrđene povrede propisa, inspekcija zaštite okoliša je nadležnim prekršajnim sudovima tijekom 2008. godine podnijela 419 optužnih prijedloga.

Istovremeno su u izvještajnom razdoblju prekršajni sudovi MZOPUG-u dostavili 503 rješenja kojima je odlučeno o podnesenim optužnim prijedlozima.

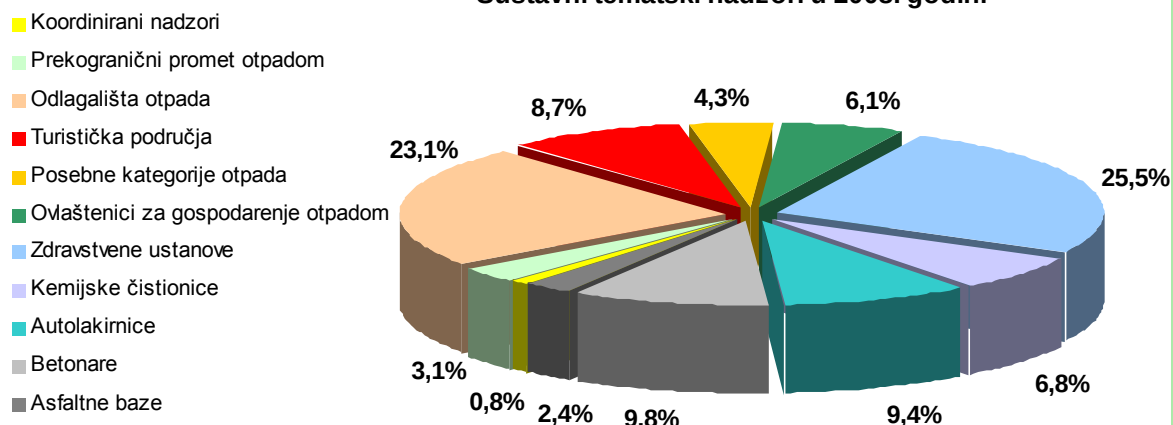
Struktura zaprimljenih presuda sudova ukazuje da je doneseno 155 (30,6%) rješenja o obustavi postupka, od kojih su 103 postupka obustavljena zbog zastare kao procesne smetnje vođenja postupka, 52 postupka su obustavljena zbog različitih drugih razloga, dok je 20 optužnih prijedloga odbačeno.

Izrečene su 432 novčane kazne u ukupnom novčanom iznosu od 10.524.350,00 kn, dok su u 80 (15,9%) slučajeva zbog počinjenih prekršaja novčane kazne zamijenjene ukorom odnosno opomenom.

Kontrolom izvršenja rješenja utvrđeno je da je u 2008. godini u slučaju 1344 (56,8%) rješenja stranka postupila prema naređenim mjerama, u 7 postupaka je rješenje izvršeno nakon izrečene upravne mjere odnosno novčane kazne, a u 1 je slučaju rješenje izvršeno prisilno putem druge osobe. Izvršenja rješenja prema pojedinim propisima na temelju kojih su donesena, pokazuje najbolju učinkovitost u primjeni zakona o zaštiti okoliša, što je u pravilu povezano i s manjim troškovima izvršenika za izvršenje naređenih mjera.

Sustavni tematski nadzori u 2008. godini

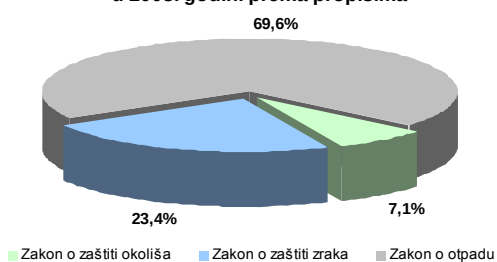

Prikazani pokazatelj dokazuju da su inspekcijske i kaznene mjere propisane Zakonom o zaštiti okoliša, Zakonom o zaštiti zraka i Zakonom o otpadu koje je ovlaštena poduzimati inspekcija zaštite okoliša, unatoč uočenih poteškoća, zadovoljavajuće primjenjive u ovoj fazi provođenja tih propisa te da su učinkovite u odnosu na postizanje zahtijevane kakvoće okoliša.

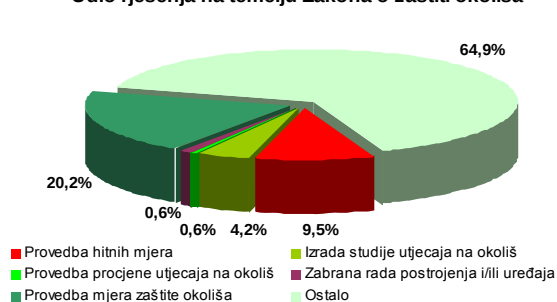
Na temelju inspekcijskih mjera u 2008. godini proizlazi da obveznici primjene propisa iz područja nadležnosti inspekcije zaštite okoliša, osobito Zakona o otpadu i Zakona o zaštiti zraka, najčešće svoj rad nisu uskladili s tim propisima u vezi izrade

obveznih dokumenata i njihovu dostavu nadležnim tijelima, u pravilu zbog nedostatnog praćenja regulative koja se kontinuirano usklađuje s pravnom stečevinom EU i nedostatne edukacije zaposlenika za obavljanje tih poslova. Zbog povećanog broja novih propisa primjetno je i da je inspekcija znatno vrijeme posvetila upoznavanju nadziranih subjekata s zakonskim obvezama. Takva situacija neposredno utječe na kvalitetu podataka koje prikuplja i obrađuje AZO, a inspekcijske mjere naređene nadziranim osobama radi usklađenja s odredbama propisa u vezi opisanih povreda su izvršene.

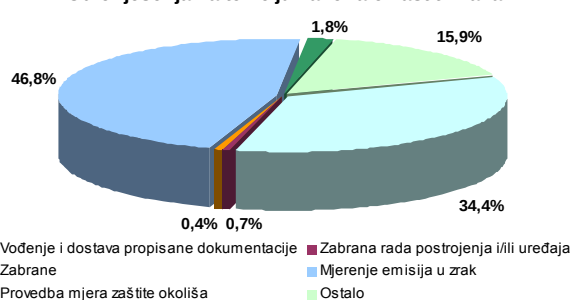
Udio donesenih rješenja u 2008. godini prema propisima

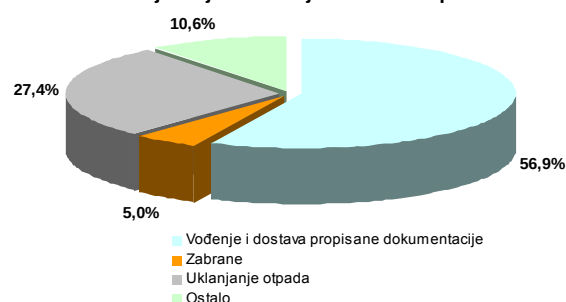
Udio rješenja na temelju Zakona o zaštiti okoliša

Udio rješenja na temelju Zakona o zaštiti zraka

Udio rješenja na temelju Zakona o otpadu

Usporedba pokazatelja o postupanju inspektora zaštite okoliša
u 2007. i 2008. godini

tablica 1

POKAZATELJI	2007.			2008.		
	PJ	SS	UKUPNO	PJ	SS	UKUPNO
Broj nadziranih pravnih osoba	3356	305	3661	3747	291	4038
Broj nadziranih fizičkih osoba	1458	50	1508	1431	83	1514
Broj prvih pregleda	3808	315	4123	4286	307	4593
Broj kontrolnih pregleda	1856	223	2079	2055	243	2298
Broj pregleda pravnih osoba	4041	473	4514	4567	336	4903
Broj pregleda fizičkih osoba	1623	65	1688	1653	98	1751
Broj zaprimljenih prijava/predstavki ukupno	1187	383	1570	1230	393	1623
Broj prvih pregleda povodom prijave	1182	105	1287	1155	59	1214
% obavljenih pregleda	99,58	27,42	81,97	93,90	15,01	74,80
Ukupan broj pregleda	5664	538	6202	6220	434	6654
Broj podnesenih optužnih prijedloga	552	62	614	368	51	419
Broj izdanih rješenja	1704	222	1926	2129	239	2368

NOVČANE KAZNE - UPRAVNE MJERE IZREČENE PO INSPEKTORU

Broj zaključaka o novčanim kaznama	59	9	68	33	20	53
Broj zaključaka – Zakon o otpadu	50	7	57	28	18	46
Broj zaključaka – Zakon o zaštiti zraka	9	2	11	5	2	7
Iznos novčanih kazni u kn	1.185.000	270.000	1.455.000	865.000	460.000	1.325.000
Iznos novčanih kazni u kn – Zakon o otpadu	940.000	210.000	1.150.000	715.000	400000	1.115.000
Iznos novčanih kazni u kn – Zakon o zaštiti zraka	245.000	60.000	305.000	150.000	60000	210.000
Prosječan iznos kazne u kn	20.085	30.000	21.397	26.212	23.000	25.000

NOVČANE KAZNE IZREČENE U PRESUDAMA PREKRŠAJNIH SUDOVA

Broj novčanih kazni	411	56	467	362	70	432
Iznos novčanih kazni u kn	3.480.656	1.809.850	5.290.506	7.197.050	3.327.300	10.524.350
Prosječan iznos kazne u kn	8.469	32.319	11.329	19.881	47.533	24.362

Broj inspektora	56	18	74	60	22	82
Broj pregleda/ inspektor	101,14	29,89	83,81	103,67	19,73	83,18
Broj rješenja/ inspektor	30,43	12,33	26,03	36,48	10,86	29,60
Broj optužnih prijedloga/ inspektor	9,86	3,44	8,30	6,13	2,32	5,24
Broj zaključaka o izrečenim novčanim kaznama/ inspektor	1,05	0,50	0,92	0,55	0,91	0,66
Iznos novčanih kazni u zaključcima/inspektor u kn	21.160,71	15.000,00	19.662,16	14.416,67	20.909,09	16.562,50
Broj izrečenih novčanih kazni Prekršajnih sudova/ inspektor	7,34	3,11	6,31	6,03	2,91	5,40
Iznos novčanih kazni prekršajnih sudova/ inspektor u kn	62.154,57	100.547,22	71.493,32	119.950,83	151.240,91	131.554,38

Struktura izrečenih kazni Prekršajnih sudova
prema izvršenicima i propisima zaštite okoliša u 2008. godini

tablica 2

Izrečene kazne	Pravne osobe	Fizičke osobe	Ukupno
Zakon o zaštiti okoliša			
Broj izrečenih novčanih kazni	29	4	33
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	428.600	40.000	468.600
Broj kazni max. iznosa	0	0	0
Iznos u kn	0	0	0
Broj kazni između min. i max. iznosa	4	0	4
Iznos u kn	106.000	0	106.000
Broj kazni min. iznosa	2	2	4
Iznos u kn	133.000	17.000	150.000
Broj kazni ispod min. iznosa	23	2	25
Iznos u kn	189.600	23.000	212.600
Broj ukora/opomena	3	0	3
Zakon o otpadu			
Broj izrečenih novčanih kazni	223	129	352
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	6.647.650	1.700.300	8.347.950
Broj kazni max. iznosa	0	1	1
Iznos u kn	0	85.000	85.000
Broj kazni između min. i max. iznosa	33	4	37
Iznos u kn	3.353.500	185.000	3.538.500
Broj kazni min. iznosa	11	7	18
Iznos u kn	481.100	233.000	714.000
Broj kazni ispod min. iznosa	179	117	296
Iznos u kn	2.813.050	1.197.300	4.010.350
Broj ukora/opomena	45	14	59
Zakon o zaštiti zraka			
Broj izrečenih novčanih kazni	35	12	47
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	1.561.000	146.800	1.707.800
Broj kazni max. iznosa	0	0	0
Iznos u kn	0	0	0
Broj kazni između min. i max. iznosa	3	0	3
Iznos u kn	590.000	0	590.000
Broj kazni min. iznosa	3	1	4
Iznos u kn	670.000	40.000	710.000
Broj kazni ispod min. iznosa	29	11	40
Iznos u kn	301.000	106.800	407.800
Broj ukora/opomena	15	3	18

Postupanje u drugostupanjskom postupku u 2008. godini

tablica 3

Broj žalbi	Zaprimljeno u 2008.	Riješeno u 2008.	Preneseno u 2009.
iz 2007.	7	7	0
iz 2008.	80	74	6
Ukupno	87	81	6

4.2. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

Opća zaštita okoliša

Nepravilnosti u radu nadziranih osoba koje je inspekcija zaštite okoliša utvrdila u kontroli primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša odnosile su se na propuštanje provođenja mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša određenih u aktima o procjeni utjecaja na okoliš, izrade propisanih dokumenata i instrumenata zaštite okoliša, studije o procjeni utjecaja zahvata na okoliš i Operativnih planova intervencija u zaštiti okoliša, kao i dostavljanje podataka u Registar onečišćavanja okoliša u svrhu uspostave informacijskog sustava zaštite okoliša kojeg vodi AZO-a.

U slučajevima onečišćavanja okoliša odbacivanjem opasnih tvari u okoliš, ispuštanjem onečišćujućih tvari u zrak ili u slučajevima izvanrednih događaja, za koje je neposrednim očevidom utvrđena moguća ugroza zdravlja ljudi ili sastavnica okoliša, inspektori zaštite okoliša su na temelju odredbi toga zakona radi sprečavanja daljnjeg onečišćenja okoliša i uklanjanja posljedica onečišćenja, na licu mjesta naređivali provedbu hitnih mjera.

Zaštita zraka

U cilju zaštite i poboljšanja kakvoće zraka na određenom području, nadzor inspekcije zaštite okoliša vezano na primjenu odredbi Zakona o zaštiti zraka odnosio se osobito na kontrolu rada vlasnika ili korisnika stacionarnih izvora onečišćenja zraka, s obzirom na to da ti izvori moraju biti izgrađeni ili proizvedeni, opremljeni i održavani na način da u zrak ne ispuštaju odnosno ne unose onečišćujuće tvari iznad propisanih dopuštenih vrijednosti, a njihova se usklađenost s odredbama toga zakona i provedbenih propisa, dokazuje se podacima o prevedenom mjerenju emisija onečišćujućih tvari u zrak.

Kontrolom primjene Uredbe o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zrak za aktivnosti u kojima se koriste organska otapala, u autolakirnicama i kemijskim

čistionicama najveći broj nepravilnosti odnosio se na vođenje evidencije o HOS-a i podnošenje izvješća o korištenju tih spojeva u tehnološkom procesu, stoga su se inspekcijske mjere odnosile na obvezu prijave u Registar postrojenja u kojima se koriste organska otapala i proizvodi u MZOPUG-u, izradu i dostavu godišnje bilance organskih otapala i izvješća o emisijama HOS-a na propisanom obrascu AZO-a.

Inspekcijskim nadzorima obavljenim tijekom prethodne godine kao najčešća nepravilnost u radu nadziranih osoba utvrđeno je upravo ne obavljanje mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak putem ovlaštene osobe na njihovim stacionarnim izvorima, zbog čega je i broj naređenih inspekcijskih mjera kojima se vlasnicima odnosno korisnicima stacionarnih izvora naređuje u tom smislu dovođenje u zakonito stanje, prevladavajući.

Vezano na primjenu Zakona o zaštiti zraka evidentan je pozitivan učinak na kakvoću zraka u pojedinom području primjenom naređenih inspekcijskih mjera značajnim onečišćivačima INA Rafinerija nafte Sisak, Petrokemija Kutina, Željezara Split.

Takav učinak postignut je kontinuiranim nadzorom i kontrolom provedbe mjera zaštite zraka određenih u Programima zaštite zraka, te kontrolom provedbe aktivnosti koje se odnose na modernizacije ovih postrojenja.

Gospodarenje otpadom

Prema pokazateljima najviše nepravilnosti inspekcija zaštite okoliša utvrdila je u primjeni odredbi Zakona o otpadu i provedbenih propisa donesenih na temelju toga zakona u svezi izrade, vođenja i dostave propisane dokumentacije o gospodarenju otpadom. Značajan broj mjera inspekcije zaštite okoliša odnosio se i na uklanjanje otpada s lokacija koja nisu predviđena za odlaganje ili se s otpadom postupalo na način protivan propisima kojima se uređuje skladištenje, uporaba ili obrada.

Prema odredbama Zakona o otpadu poslovi gospodarenja opasnim i neopasnim otpadom

mogu se obavljati isključivo na temelju dozvole za gospodarenje koju izdaje nadležno tijelo u slučaju kada su prethodno ostvareni svi propisani uvjeti, potrebna dokumentacija i tehničko-tehnološka opremljenost.

S obzirom na to da je gospodarenje otpadom profitabilna aktivnost, pojedine pravne i fizičke osobe-obrtnici ili pojedinci, započinju obavljati poslove gospodarenja otpadom, posebice posebnim kategorijama otpada kao što su otpadna jestiva i motorna ulja, otpadna vozila i akumulatori, otpadna električna i elektronička oprema, otpadni metal, bez propisanih dozvola. Inspekcija zaštite okoliša je na temelju tako utvrđene povrede propisa nadziranim osobama donosila mjeru zabrane gospodarenja otpadom.

U nadzorima je utvrđeno da gospodarenje otpadom obavljaju i neovlaštene osobe, da se otpad odlaže i skladišti na lokacijama koje ne udovoljavaju propisanim tehničko-tehnološkim uvjetima ili uopće nisu predviđene za tu namjenu ili se pak otpad odbacuje u okoliš kao što je primjerice

odbacivanje građevinskog otpada i zemlje iz iskopa u more. Gospodarenje otpadom nije u dovoljnoj mjeri usklađeno s odredbama Zakona o otpadu i provedbenim propisima, posebice u odnosu na pojedine kategorije otpada kao što su otpadna vozila, električni i elektronički otpad, azbestni i građevinski otpad. Iako je u nadzorima uočeno da je stanje pojedinih nadziranih subjekata poboljšano, posebno u dijelu postupanja s otpadom (zdravstvene ustanove, farmaceutska i cementna industrija).

Za realizaciju provedbe Plana rada inspekcije zaštite okoliša značajna je i činjenica da je tijekom 2008. godine izražen pojačan interes javnosti za dostupnost informacijama iz područja zaštite okoliša.

Podaci o tome dostavljeni su izravno građanima ili je na takve upite dostavljena informacija putem nevladinih udruga i manjim dijelom putem drugih državnih institucija (odvjetništvo, pučki pravobranitelj, policije, operativno komunikacijski centri Službe za sustav 112).

4.3. SURADNJA S JAVNOŠĆU

Povećani senzibilitet građana u odnosu na okoliš inspekciji zaštite okoliša osim obavljanja nadzora, postavlja obvezu da osim unapređenja rada i aktivnosti unapređuje i komunikaciju s javnošću, osobito građanima.

Takva se zadaća nastoji postići uspostavom uredovnih dana za prijam stranaka u UIP-u svaki prvi i treći ponedjeljak u mjesecu u vremenu od 8,00 do 12,00 sati, uz mogućnost da građani mogu svakog radnog dana u radnom vremenu pozivom na dežurni telefon zatražiti informaciju o pitanju iz područja nadležnosti inspekcije za koji su iskazali potrebu i interes.

U 2008. godini u tijeku 251 radnog dana inspektori zaštite okoliša bili su dostupni na dežurni telefon ukupno 2008 sati.

O svakom primljenom pozivu na dežurni telefon vodi se evidencija, koja sadrži podatak o aktivnosti koju je dežurni inspektor poduzeo vezano na zaprimljeni poziv, odnosno kakvu je uputu ili drugu informaciju dao tražitelju informacije.

Pozivi i pitanja zbog kojih su se građani najčešće obraćali inspekciji zaštite okoliša putem dežurnog telefona. osim ubrzavanja postupaka u tijeku, odnosili su se na buku i neugodne mirise koji potječu iz objekata u neposrednom okruženju, neugodne mirise iz objekata za uzgoj stoke i peradi ili iz objekata za pripremu hrane - pečenjarnica i restorana, na primijećeno onečišćenje vodotoka, odlaganje otpada od strane susjeda na privatnim parcelama ili odlaganje otpada od strane nepoznatog počinitelja na javnim površinama.

Učestalost ovih poziva ukazuje na percepciju javnosti o poopćenoj nadležnosti inspekcije zaštite okoliša, kao i nedovoljnoj upućenosti dijela građana o ulozi jedinica lokalne samouprave u području okoliša.

Transparentnost pružanja informacija o okolišu koji se odnosi na postupanje inspekcije zaštite okoliša u pojedinačnim ili tematskim nadzorima ili njenim aktivnostima u okviru međunarodne suradnje, ostvaruje se putem priopćenja na web stranici MZOPUG-a.

V. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE INSPEKCIJSKOG NADZORA U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA

5.1. OCJENA REZULTATA INSPEKCIJSKIH NADZORA

U odnosu na tri osnovne zadaće inspekcije: nadzor primjene regulative, koju je ovlaštena nadzirati, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i osiguranje informacija o tome javnosti, može se utvrditi da je inspekcija zaštite okoliša učinila bitan iskorak u ispunjavanju tih zadaća.

U tome je morala dokazivati gotovo svakodnevno svoje zajedničke vrijednosti koje se mogu prepoznati kao kompetentnost, nepristranost, pravednost i transparentnost.

Budući da se inspekcijskim nadzorom osigurava dokazivanje usklađenosti obveznika s propisima, jedan od najznačajnijih rezultata rada i djelovanja inspekcije zaštite okoliša je mjerljiv pokazatelj o prihvaćanju propisa koji su u njezinoj ovlasti nadzora.

Na to upućuje podatak da je oko dvije trećine nadziranih osoba primjenjivalo propise na zadovoljavajući način, dok su oni za koje je inspekcija utvrdila da svojim ponašanjem, djelovanjem ili radom krše propise o zaštiti okoliša, a time ugrožavaju svoje zdravlje i zdravlje drugih ljudi, u više od 50% slučajeva izvršili naređene im mjere i na taj način pokazali svoju spremnost za promjenu svojeg stava o potrebi primjene propisa, kako u svakodnevnom životu, tako i u svakoj drugoj prilici svog postojanja i života. Uvažavajući činjenicu da se ljudi ne pridržavaju dobrovoljno odredbi, pravila i propisa, tada je navedeni rezultat rada i postupanja inspekcije zaštite okoliša bitan i za unapređenje kvalitete okoliša i za zaštitu zdravlja, a njime se osigurava i potrebna pravičnost između obveznika nadzora i šire.

U rezultate višegodišnjeg sustavnog rada inspekcije zaštite okoliša može se ubrojiti svakako povećanje svijesti obveznika nadzora, ali i drugih osoba, a time i svestranije pridržavanje načela zaštite okoliša u svakodnevnom životu i u okviru poslovnih obveza.

Potrebno je naglasiti da se u rezultate inspekcijskog nadzora može svakako uključiti i način rada kojima se obveznike provedbe propisa zaštite okoliša ohrabruje

u poštivanju tih propisa. Uvidom u obavljene aktivnosti u 2008. godini može se također nedvojbeno zaključiti da je zbog intenzivnog donošenja novih propisa u području zaštite okoliša radi usklađivanja zakonodavstva RH s pravnom stečevinom EU, inspekciji zaštite okoliša prioritarno nametnuta obveza preventivnog djelovanja u kojem je znatno vrijeme posvećeno upoznavanju obveznika nadzora s novim propisima. Istovremeno je inspekcija činila i znatne napore u procesu vlastite edukacije.

Unatoč tome, analiza osnovnih podataka o obavljenim nadzorima pokazala je da je za oko 10% povećana djelotvornost rada u odnosu na 2007. godinu prema broju obavljenih pregleda i nadziranih subjekata. To je svakako rezultat i unutarnjih napora u praćenju rada inspektora i pojedinih ustrojstvenih jedinica, kao i Odsjeka za unapređenje rada.

Unatoč problemima koji se mogu često prepoznati u prijavama građana i raznih drugih institucija u odnosu na razne pojave onečišćenja okoliša, stanje pojedinih nadziranih subjekata (zdravstvene ustanove, farmaceutska industrija, cementare, kemijske čistionice), ali i mnogih drugih, bitno je poboljšano, posebice u dijelu postupanja s otpadom.

Inspekcija zaštite okoliša pokrenula je također i oblik stalnih nadzora složenih postrojenja koja svojom djelatnošću bitno utječu na kakvoću zraka te praćenje rezultata modernizacije kroz duže vrijeme radi zadovoljavanja uvjeta zaštite okoliša, odnosno poslovanja u konkurentnom okruženju na međunarodnoj razini.

Financijski problemi u izvršavanju tih obveza utječu na planiranu dinamiku radova, ali je primjetno da uprave nadziranih tvrtki i unatoč tome nastavljaju provoditi, iako usporeno, usvojene programe.

Zbog toga se represivno djelovanje inspekcije zaštite okoliša izraženo u novčanim mjerama prvenstveno primjenjuje u slučajevima kada postoji očigledno, a ponegdje i opetovano odbijanje poštivanja propisa.

U skladu s takvim pristupom broj donesenih rješenja u slučajevima povreda propisa je povećan u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultat i većeg broja pregleda.

Značajan je rezultat rada inspekcija u području zaštite okoliša, sustavna provedba zajedničkih inspekcijskih nadzora najsloženijih industrijskih postrojenja.

S obzirom na činjenicu da u RH još nisu izdani objedinjeni uvjeti zaštite okoliša, takvi se nadzori provode na temelju općih zahtjeva zaštite okoliša iz propisa zaštite okoliša i drugih propisa za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja, što znatno otežava postupak inspektora u nadzoru. Na taj način pozornost nije posvećena pojedinom postrojenju u ovisnosti o njegovim specifičnostima i vrsti proizvodnje te u skladu s time i njegovom utjecaju na okoliš, što sve zajedno produžuje inspekcijski postupak.

Imajući u vidu brojnost takvih postrojenja (oko 180), obvezu od barem jednog pregleda godišnje, kao i nedovoljan broj inspektora u svim nadležnim inspekcijama, potrebno je ubuduće unaprijediti samonadzor operatera na osnovi posebnih lista za provjeravanje ispunjavanja uvjeta i zahtjeva propisa o zaštiti okoliša, koje će prema vlastitom odabiru naknadno inspekcije nadzirati.

Poseban rezultat rada i postupanja inspekcija su zajednički nadzori inspekcije zaštite okoliša i građevinske inspekcije, koje povezuju akti kojima se odobrava gradnja, ali i određuju ili objedinjeni uvjeti zaštite okoliša ili druge mjere određene u postupcima procjene utjecaja na okoliš. S obzirom na tu okolnost, koordinacija tih dviju inspekcija ostvaruje na investitore, odnosno operatere jak pritisak na potpuno pridržavanje propisa, kojima se pozicioniraju građevine u prostoru s kontroliranim učincima na okoliš.

I na kraju, prema iznesenim pokazateljima može se zaključiti da su aktivnosti inspekcije zaštite okoliša UIP-a MZOPUG-a određene Godišnjim planom i programom rada inspekcije zaštite okoliša za 2008. godinu obavljene na zadovoljavajući način.

Inspektori zaštite okoliša su u zajedničkim koordiniranim nadzorima inspekcijskih službi nadležnih državnih tijela potpisnica Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, u potpunosti proveli sve planirane aktivnosti i obavili kontrolu rada svih 18 postrojenja obveznika objedinjenih uvjeta zaštite okoliša koji svojim radom, tehnološkim postupkom ili drugim načinom utječu na kakvoću svih sastavnica okoliša i života ljudi u njihovom okruženju.

Nadzori tematskih cjelina - odlagališta otpada, cestovnih pravaca, betonara i asfaltnih baza, također su provedeni u potpunosti i u planiranim rokovima. Iako je provedba sustavnih nadzora kemijskih čistionica i autolakirnica započela u drugom dijelu godine, broj obavljenih nadzora u odnosu na broj registriranih subjekata ovih tematskih cjelina je zadovoljavajuća, dok će se provedba nadzora zdravstvenih ustanova, s obzirom na njihovu brojnost, nastaviti u 2009. godini.

Osim koordiniranih i tematskih nadzora u okviru aktivnosti inspekcije zaštite okoliša tijekom 2008. godine, obavljeni su i nadzori ostalih značajnih subjekata između kojih se izdvajaju prema značenju na okoliš oni iz područja energetike, grafičke djelatnosti, brodogradnje, prehrambene industrije, te proizvodnje mineralnih gnojiva.

Na temelju odredbi Zakona o obalnoj straži RH (NN, br. 109/07) u okviru Obalne straže ustrojena je Središnja koordinacija za nadzor i zaštitu prava i interesa RH na moru sa Stručnim tijelom čiji su članovi, uz predstavnike drugih nadležnih tijela državne uprave, i predstavnici MZOPUG-a. Zaštitaorskog okoliša jedna od bitnih zadaća Obalne straže.

Inspekcija zaštite okoliša je sudjelovanjem u radu Stručnog tijela Središnje koordinacije bila uključena u aktivnosti Obalne straže koje su se odnosile na pripremu i izradu plana zajedničkih aktivnosti i posebnih planova nadzora i zaštite prava i interesa RH na moru, pripremu godišnjeg Plana zajedničkih aktivnosti svih tijela nadležnih za nadzor i zaštitu, kao i u izradu provedbenih propisa određenih Zakonom o Obalnoj straži.

5.2. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA

Na temelju rezultata rada i razvoja inspekcijske službe zaštite okoliša, koja je u proteklom petogodišnjem razdoblju pokazala u okviru izuzetno dinamičnih promjena svih odlučujućih činitelja koji utječu na aktivnosti i fizionomiju takve službe, da je prerasla u značajan činitelj javnih zadaća u očuvanju i za dobrobit okoliša i zdravlja ljudi ugroženog onečišćenjem okoliša, potrebno je nastaviti proces njene pune transformacije. Prijedlozi za unapređenje rada i suradnje inspekcije zaštite okoliša, kao i drugih sudionika u tom području su sljedeći:

1. Uskladiti regulativu iz područja okoliša u dijelu koji se odnosi na inspekcijski postupak u vezi koordiniranih inspekcijskih nadzora.

S obzirom da je Zakonom o zaštiti okoliša iz 2007. godine utvrđena pozicija koordiniranih inspekcijskih nadzora koje, osim inspekcije zaštite okoliša, provodi više inspekcijskih službi iz područja okoliša u slučaju najsloženijih postrojenja na koje se primjenjuju postupci i uvjeti dviju najzahtjevnijih obvezujućih propisa EU (Direktiva IPPC i Direktiva SEVESO), koji su u proteklom dvogodišnjem razdoblju transponirani u hrvatsku regulativu o zaštiti okoliša, radi nedvojbene, učinkovite i ispravne primjene tih propisa te mogućnosti usklađivanja rada tih službi, potrebno je uskladiti i odrediti mjere i poziciju tih postupaka unutar propisa pojedinih sastavnica i opterećenja okoliša.

2. Unaprijediti koordinaciju inspekcijskih službi u sektoru okoliša

Na temelju dvogodišnjeg iskustva primjene koordiniranih inspekcijskih nadzora u sektoru okoliša uočen je nedostatak koordinacije tih aktivnosti na višoj razini nadležnosti, zbog čega je potrebno uspostaviti stalno povjerenstvo, koje će verificirati plan i program koordiniranih nadzora te zajedničko izvješće o tim nadzorima, određivati mjere u vezi unapređenja rada i učinkovitosti postupanja te na temelju odgovarajućih analiza osigurati ujednačavanje rada, horizontalnu i vertikalnu suradnju u pojedinima službama i predlagati druge mjere od interesa za lakši

prijelaz iz faze primjene koordiniranih nadzora bez odgovarajućih dozvola, odnosno objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, u novi sustav nadzora i praćenja provođenja propisa koji se temelji na obveznim aktima koje će operateri morati ishoditi u narednom razdoblju.

3. U okviru primjene novog Zakona o kaznenom postupku potrebno je uspostaviti suradnju s Državnim odvjetništvom i policijom u funkciji vođenja istražnih radnji u kaznenim djelima protiv okoliša te za korištenje usluga laboratorija za potrebe kriminalističke obrade takvih slučajeva.

Primjena novog kaznenog postupka zahtijeva dodatna znanja i promjenu načina dosadašnjeg rada u postupcima kaznenih djela. Prioritetno je potreban zajednički rad i koordinacija Državnog odvjetništva, policije i inspekcije zaštite okoliša koja se često nalazi u poziciji otkrivanja i prijavljivanja kaznenih djela u području okoliša. Bitno je primijetiti da za takav pristup još nema zadovoljavajućeg iskustva, tako da se ne može bez unapređenja koordinacije očekivati niti uspješna primjena novog Zakona o kaznenom postupku.

4. Primjena nove regulative donesene u području zaštite okoliša i usklađene s pravnom stečevinom EU zahtijeva stalnu usmjerenost na edukaciju inspektora, ali i svih dionika u sustavu zaštite okoliša. Bez međusobnog razumijevanja o obvezama koje pojedini subjekti moraju i na koji način osigurati u vezi zahtjeva iz pojedinih propisa, inspekcijski nadzori mogu postati nerazumljiv i administrativni postupak s velikim posljedicama za nadzirane subjekte. Stoga će inspekcija zaštite okoliša i nadalje posvećivati veliku pozornost međunarodnoj suradnji i projektima u kojima se otvara mogućnost sudjelovanja, provjere i suradnje na temelju iskustava i podataka drugih zemalja, ali i razmjene vlastite prakse i rezultata.

Jednako tako inspekcija će uključivati i druge inspekcijske službe u te projekte, gdje je to moguće, te razmjenjivati iskustva u svim formalnim i neformalnim prilikama.

S obzirom na to da koncem 2009. godine završava Projekt "Jačanje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog zakonodavstva u području zaštite okoliša" iz programa PHARE 2005, očekuje se da će sadržaj i suradnja i u novim Projektima iz programa IPA I i II. komponente doprinijeti poboljšanju u razumijevanju partnerskih odnosa svih subjekata u poslovima inspekcije.

5. Prilagoditi ustroj inspekcije zaštite okoliša novim zahtjevima unapređenja provođenja inspekcijskog nadzora

Znatan porast broja inspektora zaštite okoliša u proteklom razdoblju u vezi sa sve obimnijim zadaćama u okviru EU regulative, donosi potrebu i za prilagodbu ustroja tim zahtjevima i razlog je za preispitivanje postojeće organizacije UIP-a. Novim preustrojem iz 2009. godine naglašena je koordinirajuća uloga inspekcije zaštite okoliša ostalih inspekcija u sektoru okoliša. S tim u vezi narasle su potrebe za jačom specijalizacijom i edukacijom inspektora prema pojedinim sastavnicama okoliša. Imajući na umu da je tijekom 2008. donesena regulativa kojom se uređuje postupak izdavanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, razumljiv je razlog za preispitivanje ispravnog organizacijskog okvira u kojem će inspekcija zaštite okoliša djelovati u slučaju najsloženijih postrojenja, kao i u koordiniranim inspekcijskim nadzorima. Pritom nije manje važno da, unatoč nadležnosti MZOPUG-a u okviru koje su ovlasti za opću politiku zaštite okoliša, zaštitu zraka i za gospodarenje otpadom, inspektori zaštite okoliša morati ovladati zadovoljavajućim znanjem i iz drugih područja sektora okoliša, a posebno voda, kemikalija i buke, te zaštite od požara. Ta će znanja biti odlučujuća u vezi ocjenjivanja usklađenosti složenih postrojenja s propisima o okolišu.

6. Uspostaviti informacijski sustav podataka o rezultatima inspekcijskih nadzora u području okoliša

S obzirom na broj obveznika nadzora u području okoliša, kao i obvezu praćenja njihove usklađenosti s propisima, te obvezu izvješćivanja na bazi standarda određenog u, za sada, Preporukama EU, a očekuje se da će to pitanje biti određeno novom Direktivom, proizlazi neophodnim u najkraćem vremenu uspostaviti informacijski

sustav, kojim će se omogućiti brži i učinkovitiji pristup informacijama, jednostavniji pregled postupanja službe u cjelini, te pojedinačne učinkovitosti svakog službenika. Informacijski sustav će omogućiti odgovarajuće izvješćivanje, osobito javnosti i medija, osnovano na sustavu indikatora, koji su predmet analize Europske komisije s ciljem ujednačavanja pokazatelja o stanju okoliša u svim zamljama članicama. Informacijski sustav inspekcijskog nadzora jedna je o komponenti sadržaja Projekta PHARE 2005.

7. Uspostaviti mrežu za suradnju i razmjenu podataka i informacija od utjecaja na rad inspekcijskih službi

Jedan od bitnih čimbenika uspješnog postupanja inspekcije zaštite okoliša je stalna suradnja s drugim tijelima državne uprave stručnih i drugih institucija, a prvenstveno između potpisnika Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, kao i sa svim tijelima na regionalnoj i lokalnoj razini kao nositeljima obveza u postupanju s otpadom, pri onečišćenju zraka, odnosno smanjenju i uklanjanju raznih vrsta onečišćenja okoliša prema propisima iz područja okoliša. U cilju stalne razmjene dokumentacije, informacija i dobre prakse potrebno je razviti odgovarajući mrežni sustav kojim će se komunikacija ubuduće provoditi.

8. Pratiti rad i djelotvornost inspektora

Stalno praćenje rada i provođenja nadzora nad radom PJ-a i pojedinih inspektora, kao i praćenje stanja predmeta starijih od tri mjeseca, rezultiralo je zadovoljavajućom ažurnošću u postupanju inspekcije. Postignuti stupanj ažurnosti omogućio je da se u najkraćem roku po primitku predmeta poduzimaju radnje za koje su inspektori ovlašteni. Posebna pozornost usmjerena je na praćenje rada u složenijim predmetima i timskom načinu rada u njihovom rješavanju.

9. Kadrovska ekipiranost

Dosadašnje uspješno kontinuirano jačanje administrativnih kapaciteta inspekcije zaštite okoliša potrebno je nastaviti zbog još uvijek nedostatnog broja inspektora u odnosu na stvarni broj obveznika primjene propisa u području okoliša i nužnosti njihovog stalnog nadzora prema preporučenoj učestalosti. Posebno je važno jačanje broja u PJ-a sa samo dva inspektora.

VI. PRILOZI

6.1. DOKUMENTI I PROPISI O ZAŠTITI OKOLIŠA NA SNAZI

Dokumenti i opći propisi iz područja zaštite okoliša

- Nacionalna strategija zaštite okoliša („Narodne novine”, br. 46/02),
- Nacionalni plan djelovanja za okoliš („Narodne novine”, br. 46/02),
- Plan intervencija u zaštiti okoliša („Narodne novine”, br. 82/99, 86/99, 12/01),
- Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine”, br. 110/07),
- Uredba o uvjetima za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine”, br. 7/97),
- Uredba o kakvoći biogoriva („Narodne novine”, br. 141/05),
- Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina („Narodne novine”, br. 135/06),
- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida („Narodne novine”, br. 73/07),
- Pravilnik o priznanjima i nagradama za dostignuća na području zaštite okoliša („Narodne novine”, br. 26/02, 36/02),
- Pravilnik o službenoj iskaznici inspektora inspekcije zaštite okoliša Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva („Narodne novine”, br. 1/05),
- Popis pravnih osoba koje imaju suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine”, br. 34/07),
- Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida („Narodne novine”, br. 77/07),

Propisi doneseni i izmijenjeni/dopunjeni u 2008. godini

- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine”, br. 64/08, 67/09),
- Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine”, br. 64/08),
- Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine”, br. 64/08),
- Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša („Narodne novine”, br. 68/08),
- Uredba o kakvoći mora za kupanje („Narodne novine”, br. 73/08),
- Uredba o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša („Narodne novine”, br. 114/08),
- Uredba o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari („Narodne novine”, br. 114/08),
- Uredba o uključivanju organizacija u sustav upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja („Narodne novine”, br. 114/08), stupa na snagu danom pristupanja RH Europskoj uniji,
- Uredba o načinu utvrđivanja šteta u okolišu („Narodne novine”, br. 139/08),
- Popis osoba koje se mogu imenovati za članove i zamjenike povjerenstva u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine”, br. 23/08),
- Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša („Narodne novine”, br. 35/08),
- Pravilnik o povjerenstvu za stratešku procjenu („Narodne novine”, br. 70/08),
- Pravilnik o znaku zaštite okoliša („Narodne novine”, br. 70/08),
- Pravilnik o Očevidniku uporabnih dozvola kojima su utvrđeni objedinjeni uvjeti zaštite okoliša i rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša za postojeća postrojenja („Narodne novine”, br. 113/08),
- Pravilnik o registru postrojenja u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari i o očevidniku prijavljenih velikih nesreća („Narodne novine”, br. 113/08),
- Pravilnik o mjerama otklanjanja štete u okolišu i sanacijskim programima („Narodne novine”, br. 145/08),
- Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora („Narodne novine”, br. 92/08),
- Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za zaštitu okoliša („Narodne novine”, br. 154/08),

Dokumenti i propisi iz područja zaštite zraka

- Uredba o utvrđivanju lokacija postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka („Narodne novine“, br. 4/02),
- Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski sloj („Narodne novine“, br. 120/05),
- Uredba o ozonu u zraku („Narodne novine“, br. 133/05),
- Uredba o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku („Narodne novine“, br. 133/05),
- Uredba o kritičnim razinama onečišćujućih tvari u zraku („Narodne novine“, br. 133/05),
- Uredba o kakvoći biogoriva („Narodne novine“, br. 141/05),
- Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina („Narodne novine“, br. 135/06),
- Uredba o praćenju emisija stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 01/07),
- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida („Narodne novine“, br. 73/07, 48/09),
- Program mjerenja kakvoće zraka u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka („Narodne novine“, br. 43/02),
- Pravilnik o praćenju kakvoće zraka („Narodne novine“, br. 155/05),
- Pravilnik o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora („Narodne novine“, br. 01/06),
- Pravilnik o izdavanju dozvole ili suglasnosti za obavljanje djelatnosti praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija u zrak iz stacionarnih izvora („Narodne novine“, br. 79/06),
- Pravilnik o razmjeni informacija o podacima iz mreža za trajno praćenje kakvoće zraka („Narodne novine“, br. 135/06),

Propisi doneseni i izmijenjeni/dopunjeni u 2008. godini

- Plan zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2008. do 2011. godine („Narodne novine“, br. 61/08),
- Zakon o zaštiti zraka („Narodne novine“, br. 178/04, 60/08),
- Uredba o kakvoći tekućih naftnih goriva („Narodne novine“, br. 53/06, 154/08),
- Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora („Narodne novine“, br. 21/07, 150/08),
- Uredba o graničnim vrijednostima sadržaja hlapivih organskih spojeva u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila („Narodne novine“, br. 94/07),
- Uredba o određivanju područja i naseljenih područja prema kategorijama kakvoće zraka („Narodne novine“, br. 68/08),
- Uredba o emisijskim kvotama za određene onečišćujuće tvari u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 141/08),
- Uredba o provedbi fleksibilnih mehanizama Kyotskog protokola („Narodne novine“, br. 142/08),
- Uredba o emisijskim kvotama stakleničkih plinova i načinu trgovanja emisijskim jedinicama („Narodne novine“, br. 142/08),
- Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida („Narodne novine“, br. 77/07),
- Program praćenja kakvoće tekućih naftnih goriva za 2008. godinu („Narodne novine“, br. 120/07),
- Pravilnik o dostupnosti podataka o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisiji CO₂ novih osobnih automobila („Narodne novine“, br. 120/07),
- Obračunska razina i dopuštena potrošnja za kontrolirane tvari koje oštećuju ozonski sloj, dodatak C, skupina I („Narodne novine“, br. 129/08),
- Odluka o prihvaćanju Nacionalnog plana za provedbu Stockholmske konvencije o postojanim organskim onečišćujućim tvarima („Narodne novine“, br. 145/08),
- Odluka o prihvaćanju Plana smanjivanja emisija sumporovog dioksida, dušikovih oksida i krutih čestica kod velikih uređaja za loženje i plinskih turbina na području Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 151/08).

Dokumenti i propisi iz područja gospodarenja otpadom

- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 130/05),
- Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada („Narodne novine“, br. 50/05, 39/09),
- Uredba o nadzoru prekograničnog prometa otpadom („Narodne novine“, br. 69/06, 17/07, 39/09),
- Odluka o uvjetima označavanja ambalaže („Narodne novine“, br. 155/05, 24/06, 28/06),
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama („Narodne novine“, br. 40/06, 31/09),
- Pravilnik o očevidniku pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću posredovanja u organiziranju uporabe i/ili zbrinjavanja otpada i pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada („Narodne novine“, br. 51/06),
- Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave („Narodne novine“, br. 59/06),
- Odluka o dopuštenoj količini otpadnih guma koje se može koristiti u energetske svrhe u 2006. godini („Narodne novine“, br. 64/06),
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima („Narodne novine“, br. 133/06, 31/09),
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima („Narodne novine“, br. 136/06, 31/09),
- Pravilnik o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 23/07, 111/07),
- Odluka o dopuštenoj količini otpadnih guma koje se može koristiti u energetske svrhe u 2007. godini („Narodne novine“, br. 36/07),
- Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest („Narodne novine“, br. 42/07),
- Pravilnik o načinima i uvjetima termičke obrade otpada („Narodne novine“, br. 45/07),
- Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom („Narodne novine“, br. 72/07),
- Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine („Narodne novine“, br. 85/07),

- Odluka o Nacionalnim ciljevima udjela povratne ambalaže u 2008. godini („Narodne novine“, br. 82/07),
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada („Narodne novine“, br. 117/07).

Propisi doneseni i izmijenjeni/dopunjeni u 2008. godini

- *Zakon o otpadu* („Narodne novine“, br. 178/04, 111/06, 60/08, 87/09),
- *Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu* („Narodne novine“, br. 97/05, 115/05, 81/08, 31/09),
- *Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima* („Narodne novine“, br. 124/06, 121/08, 31/09),
- *Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom* („Narodne novine“, br. 74/07, 133/08, 31/09),
- *Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom* („Narodne novine“, br. 38/08),
- *Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi* („Narodne novine“, br. 38/08),
- *Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida* („Narodne novine“, br. 70/08),
- *Naputak o postupanju s otpadom koji sadrži azbest* („Narodne novine“, br. 89/08),
- *Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima* („Narodne novine“, br. 105/08),
- *Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina* („Narodne novine“, br. 128/08).

6.2. DOKUMENTI I PROPISI DONESENI I IZMIJENJENI/ DOPUNJENI U 2009. GODINI

- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 30/09),
- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, br. 64/08, 67/09),
- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida („Narodne novine“, br. 73/07, 48/09).
- Program praćenja kakvoće tekućih naftnih goriva za 2009. godinu („Narodne novine“, br. 5/09),
- Odluka o određivanju godišnje količine tekućih naftnih goriva koja se smije stavljati u promet na domaćem tržištu, a ne udovoljava graničnim vrijednostima i drugim značajkama kakvoće tekućih naftnih goriva („Narodne novine“, br. 21/09),
- Zakon o otpadu („Narodne novine“, br. 178/04, 111/06, 60/08, 87/09),
- Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada („Narodne novine“, br. 50/05, 39/09),
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama („Narodne novine“, br. 40/06, 31/09),
- Uredba o nadzoru prekograničnog prometa otpadom („Narodne novine“, br. 69/06, 17/07, 39/09),
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima („Narodne novine“, br. 133/06, 31/09),
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima („Narodne novine“, br. 136/06, 31/09),
- Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu („Narodne novine“, br. 97/05, 115/05, 81/08, 31/09),
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom („Narodne novine“, br. 74/07, 133/08, 31/09),